

A PILISVÖRÖSVÁRI KÖZSÉGI KÖNYVTÁR TÖRTÉNETE

v. Fogarasy-Fetter Mihály
2000. május

A PILISVÖRÖSVARI KÖZSÉGI KÖNYVTÁR

TÖRTÉNETE

1950-1978

v. Fogarasy-Fetter Mihály
2000. május

v. Fogarasy-Fetter M.

v.Fogarasy-Fetter Mihály

Megankiadás
Nyomdai munkálatokat végezte:
Bauer Ferenc nyomdász

ELŐSZÓ

Azért fogadtam el a szerző felkérését egy előszó megírására, mert feltételezem, hogy élményeim és gondolataim a város sok - generációmhoz tartozó - polgárával egyeznek.

Természetesen megtiszteltetés számomra Fogarasy Mihálynak, mindannyiunk „Miska bácsi”-jának felkérése.

A mű a pilisvörösvári Községi Könyvtár 1950 és 1978 közötti történetéről szól, de a könyvtár „Miska bácsi” életműve is egyúttal. Ez az életmű sok Vörösvári ember művelődésfejlődési története, -sorsa is.

Aki fogékony volt, átengedhette magát a Fogarasy házaspár szelíd vezetésének a könyvek, az olvasás birodalmában. S örömmel tapasztalhatta, hogy az olykor tudatos, olykor ösztönös irányítás eredménye az a művelődési tudásív, amelynek kezdeti pillérei a klasszikus magyar és világirodalmi mesék, majd az ifjúsági könyvek Verne Gyulával kezdve, Jókain át Móra Ferencsel, Mikszáth Kálmánig ível.

Majd a tapintatos vezetés abbamaradt és az olvasás világában örömmel mozgó ifjú már önállóan és élvezettel bolyong a könyvek világában.

Ez a könyvtár azt is lehetővé teszi, hogy az érdeklődő eredetiben olvashatja Albert Schweizer ötkötetes művét, az életrajztól kezdve az élet tiszteletéről szóló filozófiai értekezéséig.

Személyes élményem 1952-től idézhető fel, amikor a könyvtár még a mostani kultúrház helyén létezett, a régi Herbszt féle kocsmá Fő utcai helyiségeiben. Mire a mostani Manhertz zöldséges házában az akkori színpaddal rendelkező „Ásványbánya Kultúrház” lett a könyvtár helyszíne, addig engem szüleim már eltiltottak az olvasástól, mert emiatt nem akartam tanulni, illetve nem jutott rá időm. A konfliktus később rendeződött, közben átéltük az 56-os forradalmat, korosztályom olvasó, könyvtárlátogató középiskolás, majd egyetemista lett és aki itthon volt 1966-tól, a mostani épületben, a Vörösvári nagygeneráció tagjaként vehetett részt a Könyvbarátok Körének tízéves ünnepén.

Ez a „Miska bácsi” szárnyai alatt felnőtt generáció vezeti ma iskolánkat és orvosként gyógyítja a vörösváriakat, de átlagos polgárként is megállja a helyét bárhol az életben.

Kedves „Miska bácsi” én ezt köszönöm meg Neked!

Pilisvörösvár, 2000. március 01.

Botzheim István
Pilisvörösvár Polgármestere

A Pilisvörösvári Nagyközségi Könyvtár alapításának,kezdeti éveinek története.

Az első hivatalos irat 1950.dec.3-ról,a könyvtár átadásáról szól.

142/1950.

Könyvtár átadása.

Pilisvörösvár

B u d a i

Pestmegyei Körzeti Könyvtár Vezetője
Tóth Ferenc levtársnak
B u d a p e s t, V.

Városház u. 7.I.145.

Jelentem,hogy a pilisvörösvári Népkönyvtárat f.évi december 3-án Borsos László pilisvörösvári lakosnak átadtam. Az átadásról készült jegyzőkönyvet csatoltan felterjesztem. A könyvtár új helysége: Pilisvörösvár,Erzsébet u.8.DISZ helysége. Könyvtár vezetője: Borsos László.

Pilisvörösvár,1950,dec.3-án.

Dobó Károly ügyvezető.

Előzmény

1945 előtt két könyvtár működött a községben,egyik a faluban,a másik a banyatelepen. A faluban levő,az Iparos kör tulajdonát képező könyvtár alig 100 kötete csak nagy ritkan került olvasó kezébe.Elhelyezése a mai úgynevezett "Vasbolt" egyik termében volt.

A banyatelepi "Altiszti kaszinóban" elhelyezett könyvtárban kb.1000 kötet állt a banyatelepi olvasók rendelkezésére. Az allomány többségében szépirodalmi könyvekből állt,s többnyire az akkori idők divatos íróinak műveiből tevődött össze. A könyveket nem annyira a banyaszok,hanem inkább azok családtagjai olvastak.Tapasztalatom szerint Galambos Pista bácsi elég nagy forgalmat bonyolított le.

1945-ben az orosz csapatok megérkezése előtti zavaros időben mindkét könyvtár könyvei eltűntek,s magankézbe kerültek.Visszaszerzésükre nem került sor.

Az első könyvek 1950.november 24-én kerültek Vörösvárra.

Az úgynevezett Népkönyvtár átadásáról és átvételéről 1950. november 24-én készült jegyzőkönyv.

Jegyzőkönyv

készült Pilisvörösváron 1950. évi november hó 24-én a pilisvörösvári állami általános iskola épületében a NÉPKÖNYVTÁR átadása illetve átvétele alkalmával.

Jelen vannak: Tóth Ferenc körzeti könyvtár vezetője, Mesés Sándor a DISZ titkára, Perjési András DISZ tag ~~xx~~ Dobó Károly helyi népművelési ügyvezető, Borsos László átvevő.

Dobó Károly ügyvezető a helyi NÉPKÖNYVTÁR ideiglenes vezetője leltár alapján Borsos László Pilisvörösvár Tó utca 3 szám alatti lakosnak. átadja a könyvtárat.

Borsos László leltár alapján átveszi a könyvtárat.

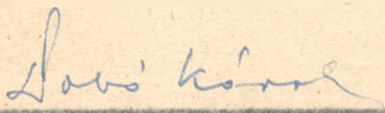
A könyvtár jelenleg 163 darab könyvet tartalmaz és a könyvtárhoz tartozó szekrényben vannak elhelyezve.

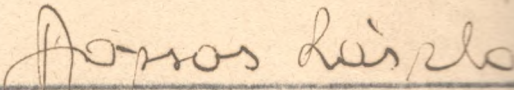
A könyvek és a szekrény kifogástalan állapotban vannak.

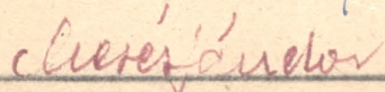
Leltárak két példányban készültek, ellenőrzés és átadás után egyik Borsos Lászlónál, a másik a népművelési irattárban nyer elhelyezést.

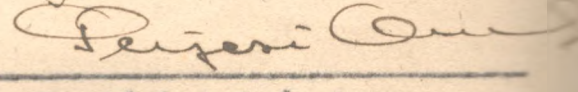
Átadás és átvételről három jegyzőkönyv készül. Egyik a körzeti könyvtár, másik Borsos László és a harmadik a helyi ügyvezető részére.

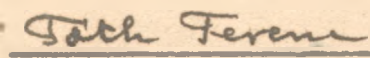
Pilisvörösvár, 1950. november 24-én.

Dobó Károly átadó

Borsos László átvevő

Mesés Sándor tanu

Perjési András tanu

Tóth Ferenc tanu

A 163 kötetből álló könyvtárat szekrényvel együtt Dobó Károly iskolaigazgató mint népművelési ügyvezető vette át, majd átadta Borsos László Tó utca 3.sz.alatti lakosnak.

A könyvtár könyveit az első két esztendőben leginkább a Demokratikus Ifjúsági Szövetség tagjai olvastak. A könyvtár első olvasói a következők voltak:

1. Balogh Rafael Fő út 40.
2. Banai Janos B. telep 76.

3. Bartl Ede Moszkva u.2.
4. Bartl Julia Moszkva u.2.

7.

- 5. Bauer Albert Somogyi u.8.
- 6. Berta Erzsébet B.telep 58.
- 7. Borsos Laszlo Tó u.3.
- 8. Foltzheim Feréz Bajcsy u.8.
- 9. Breier Janos
- 10. Budavari Istvan Kossuth u.58.
- 11. Bukovina Janos B.telep 66.
- 12. Bukovina Julia B.telep 66.
- 13. Dauner Gizi Lenin u.29.
- 14. Dasai József Varkert u.1.
- 15. Domján Pal
- 16. Czihelka Erzsébet B.telep 63.
- 17. Eisele Teréz Diófa u.19.
- 18. Fazekas Lajos Rózsa u.2.
- 19. Fichtner József Dózsa u.48.
- 20. Föti Maria Sallai u. 14.
- 21. Fritz Janos Bajcsy u.7.
- 22. Gajdár Erzsébet
- 23. Gaspar Anna Csobánkai u.18.
- 24. Gechter József Sztalin út 31.
- 25. Geblai Elemér
- 26. Guban Maria B.telep 25.
- 27. Györi Irén B.telep 92.
- 28. Györi László B.telep 92.
- 29. Hajda Lajos Barátság u.1.
- 30. Haluszka Laszlo B.telep 44.
- 31. Herbszt György Sztalin út 135.
- 32. Ivics ~~xxxxx~~ Ilona Hámán-20.
- 33. Jakab Ferenc B.telep 64.
- 34. Jászkúti József B.telep 84.
- 35. Juhász András Fő út 149.
- 36. Kalmán Pál Szentiváni hegy
- 37. Keszthelyi Imre Bajcsy u.11.
- 38. Kiss László B.telep 90.
- 39. Kiss III.Mihály B.telep
- 40. Klinger István Bajcsy u.7.
- 41. Kohlhoffer Mihály Fő út 92.
- 42. Kovács István ifj.Petőfi tanya
- 43. Kozek Irma Kápolna u.55.
- 44. Kövér Zoltan Somogyi u.33.
- 45. Krupp Anna Fő út 3.
- 46. Lerner Maria B.telep 75.
- 47. Lieber Maria Akácfa u.53.
- 48. Magyarai Janos B.telep 66.
- 49. Magyarai Katalin B.telep 66.
- 50. Manhertz Irma Karoly u.5.
- 51. Manhertz Istvan Puskin u. 15.
- 52. Manhertz Márton Fő út 5.
- 53. Manhertz Teréz Bajcsy u.56.
- 54. Mizerak Maria Attila u.2.
- 55. Molnar Sandor Fő út 21.
- 56. Müller György Somogyi u.3.
- 57. Nagy György Zöldfa u.28.
- 58. Nagy György Ferenc Zöldfa u.28.
- 59. Nagy Péter ifj. Bajcsy u.1.
- 60. Nagy Zoltán Fő út 11.
- 61. Oroshazi Laszlo Szab.liget
- 62. Pataki József István u.3.
- 63. Pató Gábor 14.órház
- 64. Pál József Sztalin út 111.
- 65. Panczél József Szab.liget
- 66. Pasztor István Sztalin út 1.
- 67. Peller Márton Sallai u.91.
- 68. Pitini Nándor B.telep 73.
- 69. Posztos József ifj. B.telep 63.
- 70. Radovics Tibor Rakosi köz 1.
- 71. Sándor József B.telep 48.
- 72. Sandor Karoly Fő út 116.
- 73. Scharfenstein György Petőfi u.4.
- 74. Schmidt Lazár B.telep 65.
- 75. Schwabszky Antal B.telep 96.
- 76. Skerletz Márta Zöldfa u.27.
- 77. Skerletz Tibor Zöldfa u.27.
- 78. Solt György Lenin u. 51.
- 79. Spanberger Vilmos Dózsa u.46.
- 80. Steckl Emma Sallai u.12.
- 81. Szamosi Márton Kossuth u.21.
- 82. Szamosi Matyas Kossuth u.21.
- 83. Szabó Margit B.telep 97.
- 84. Szathmáry Zoltán ifj. Fő út 84.
- 85. Szénási Ernő Angeli köz 5.
- 86. Szilvási Erzsébet Attila u.6.
- 87. Tagscherer Gizella Csobánkai u.22.
- 88. Targuba Dezső Fő út 110.
- 89. Tarnai János Hámán K.u.39.
- 90. Tóth Imréné Fő út 42.
- 91. Tóth Imre Fő út 42.
- 92. Turai Antal B.telep 70.
- 93. Varga Gyula Sztali út 110.
- 94. Vágasi Maria Dózsa út 73.
- 95. Vizvári György Sztalin út 5.
- 96. Weisz Maria Erzsébet u.10.
- 97. Wenczl Ferenc János u.24.
- 98. Wippelhauser András Puskin u.
- 99. Wippelhauser János Bajcsy u.12.
- 100. Wittmann József B.telep 54.
- 101. Wohl József B.telep 68.
- 102. Zelenai István Kossuth u.50.
- 103. Zimmel István Barátság u. 36.
- 104. Ziegler István Puskin u. 41.
- 105. Mesés Sándor Petőfi u. 61.
- 106. Nick József Bajcsy u. 5.
- 107. Palkovics Irén B.telep 34.
- 108. Scheller Borbála Moszkva u.1:
- 109. Ujvári József Hold u. 2.
- 110. Vrazsovits Gizella B.telep 30.

1952.november 7-én ketten beszélgettünk a kulturahazban:Dobó Karoly isk.igazgató h.és én. A könyvtarról volt szó. A könyvállomány 163 kötetből 80-ra csökkent,mert a könyveket ugyan kikölcsönözték,de a visszaszerzéssel a fiatalok már nem sokat töltöttek. Dobó Karoly azt szerette volna,hogy vállaljam el a könyvtár vezetését.

- Mondom, egész nyugodtan elvállalhatod a könyvtár vezetését, biztos sikere lesz munkádnak. Az emberek szomjúhozak az irodalmat és szeretnek olvasni, különösen a hosszúra nyúló őszi és téli estéken.

- Igen, de lesz-e elég könyv, lesz-e helyiség, lesz-e pénz, s vajon a község vezetői fognak-e támogatni?

- Egészen biztosan - válaszolta Dobo Karoly. És egyébként is jegyezted meg, ha mi ketten pedagógusok összefogunk, megmozgatjuk az egész falut. Fog ez menni, vállalod el!

- Rendben van, elvállalom, fejeztem be a beszélgetést.

Igy lettem könyvtáros.

Másnap átvettem a könyveket. Kerekén 80 kötetből állt a "könyvtár". /83 kötet elveszett a két év alatt./ Mikor az állomány összetételét megláttam, úgy éreztem magam, mint akit fejbevertek.

- Ne keseredj el, fog ez menni, vigasztalt a kulturigazgató.

Másnap felkerestem Tóth Ferencet, a körzeti könyvtár vezetőjét és segítséget kértem tőle. Egész délelőtt könyveket válogattunk, s végül összeszedtünk egy ládára valót. /Ez a raktár akkoriban a Guszev utcában volt. Tóth Ferenc aztán elmagyarázta a könyvtárvezetés minden csinját-binját, az adminisztrációtól kezdve a propagandaig mindent.

Még ezen a héten megkezdtem az olvasók toborzását. A pedagógusokkal kezdtem, majd az ifjúságot szerveztem be. Meglátogattam az öregek Szeretetotthonát, ahol nagy örömmel fogadtak. Végül nyakamba vettem a falut és sorba látogattam az olvasni vagyó embereket.

Irás közben találtam egy átvétel előtti iratot, melyet szükségesnek találtam megörökítésre.

J e g y z ő k ö n y v

készült 1952. évi október 12-én, Filisvörösvár községben, a helyi DISZ hivatalos helyiségében, a községi népkönyvtár átadása illetve étvétele alkalmával.

Jelen vannak: Malcsits Ernő DISZ vezetőségi tag a tényleges könyvtáros helyett, Csonka József ált. i. k. igazgató mint az új könyvtáros és Dobo Karoly népművelési ügyvezető mint tanu.

Bizottság megállapítja, hogy a könyvtár eredeti könyvtárosa, Borsos László DISZ tag, a könyvtárat átadta társainak /Tarnai János, Wippelhauser Ferenc DISZ tagoknak/ de erről jegyzőkönyv nem készült. A könyvtár elhanyagolt állapotban van, mert a könyvek 50 %-a hiányzik és a könyvtári forgalom az utolsó hónapokban teljesen szünetel.

Bizottság úgy határozott, hogy a DISZ helyiségében lévő népkönyvtárat leltározza és az új könyvtárosnak átadja, aki a könyveket a szekrényvel együtt az általános iskolában helyezi el.

Bizottság a következő könyveket találta a szekrényben:

1. Aczél:A szabadság arnyékában	Andics:Az egyhazi reakcio
2. Barta:Tegnapi ország	* Aniszimov:A szoc.mezőgazdaság
3. Beck:Volokalamszki országút	Balázs:Felgyúló fények
4. Cshov: A tokbabújt ember	Barta:Gyár
5. Darvas:Vizkeresztől Szilveszterig	Dorfman:Élő és élettelen világ
6. Fagyeyev: Ifjú Garda	Erős bastya
7. Farkas: A béke arcvonalán	Fast:Az utolsó határ
8. Gyurvics:Amerikai demokracia	Turmanov:Csapajev
9. Jilmeniczki:Töretlen föld	Gergely:Uj falú
10. Jókai:Fekete gyémantok	Gorkij:Amerikában
11. Kalinin:A kommunista nevelésről	Gulia:Kaukázusi tavasz
12. Karavajeva: Tüzek	* Iljin:A Fekete tengertől...
13. Lebegyinszkij:A csillagok vilaga	Iljin:Hegyek és emberek
14. Lenin:Az imperializmus	Illés:Szkipetárok
15. Mihajlov:Szovjetunió	Illyés:Petőfi élete
16. Móricz: Hét krajcar	Kocsanszkij:A talaj keletkezése
17. Nagy L.: Lazadó ember	Koller:Hogyan keletkezett az élet
18. Nemess: Nemzetközi munkás mozgalom	Korolenko: Maruszja
19. Nagy L.:Január	Kosevaja:Fiam története
20. Panfjorov:Napfényes mezők	Lenin: Komszomol
21. Petőfi:Dicsértessék a nép neve	Leonidze:Sztalin ifjúsága
22. Polák:Mindenség szerkezete	6a.London: Vaspata
23. Rákosi:Építjük a nép országát	3db Majakovszkij:Felfedezem Amerikát
24. Rákosi:A fordulat éve	Marx-Engels:Komm.kiáltvány
25. Rákosi:A magyar demokráciáért	2db Medvegyev:Hősök útja
26. Révai:Elni tudtunk a szab-gal	Móricz: Boldog ember
27. Eideg: Tűzpróba	Móricz: Rokonok
28. Sayers-Kahn:A nagy összehittetés	Panfjorov:Harc a békéért
29. Szerafimovics: Vasaradat	Pavlenkó: Boldogság
30. Szolovjev: Csendhaborító	Petőfi: Összes költeményei
31. Szovjet zsebenciklopédia 2db	Révai: Elni tudtunk a ...
32. Szovjetunió K.P.története 2db	7b.Ribakov: A tör
33. Szmirnov:Fiúk	Szolovjev:Hét tenger hősei
34. Sztalin:Gazdasági építő munkaról	Szovjetunió alkotmánya
35. Sztalin:Szovjetunió agrarpol-ról	2db Sztalinizmus alapjai
36. Tolsztoj:Haború és béke 1-3 kötet	Sztalin: Lenin
37. Visinszkij:Szovjetunió a béke őre	Tardos: Gyári belépő
38. Voroncov:Hogyan keletkezett a...	Tolsztoj:Hadzsi Murat
	7c.Traven:Rabszolgák útja

Malmarits Ernő a felsorolt könyveket átadta és Csonka József igazgató átvette. K.m.f.

Malmarits Ernő
átvevő

Malmarits Ernő
átadó

József Csonka
igazgató

Az olvasók száma lassan, de fokozatosan emelkedett, a kikölcsönzött könyvek száma október, november és december hónapban elérte a 776 kötetet. Az öröm azonban nem tartott sokáig. Az ifjúság még csak talált magának néhány számára megfelelő olvasmányt, de a felnőttekkel megjártam. Már első ízben is csak fanyalogva turkáltak a könyvek között, s bár mégis kölcsönöztek könyvet, hamarosan azzal küldték vissza, hogy nem kérnek többet. A pedagógusoknak nem volt kielégítő az allomány,

a falusi emberek pedig valamilyen könnyű, szórakoztató olvasmányt kerestek. Ez az esztendő azzal telt el, hogy papíron megvolt az olvasói létszám, de a valóságban csak az ifjúság és a Szeretetotthon lakói olvastak.

1953-ban a Vasár téri iskolából átköltöztünk a kulturházba. Ez az év a holtpontról való elmozdulást is jelentette. A könyvállományt allanóan szaporítottam, a holt anyagot kicseréltem. Volt olyan nap, mikor 9 hatalmas csomaggal szálltam vonatra, s a vörösvári állomásról kubikustalicskával toltam a könyveket a kulturházba.

Ebben az időben **Peller János** lett a VB elnök és **Rupf József** lett a párttitkár. Az utóbbival^a 30-as és 40-es években együtt cserkészkedtünk ezért könyvtári munkámban mindvégig támogatott.

A kulturház irodájában 1953 végén már 2 szekrényünk volt, sőt 1600,- forintért új szekrényt is vásároltak a könyvtár számára.

Közben az olvasók papirosszáma valóságos szám lett. Az olvasók kérései, kívánságai, igényei allandó mozgásra serkentettek. Pedagógus munkám mellett minden időmet a könyvtárnak szenteltem. Forgalmunk 1953 évvégén: **12.193** kötet, olvasók száma: **418**, könyvállomány: **2123** kötet.

Előadások: márciusban: Mikszath: Két választás Magyarországon /Csonka J. Utazás az új Magyarországon /Csonka J./ Mesedélután a Szeretetotthonban /aprilis, Fogarasy Mihály/. Majusban: Móricz: Arvacska 3 helyen, P. E. **Ellenőrzés:** 1953. V. 8 Pestm. Könyvt. Kecskésné /Kifogás: Ugyanabból a műből több van, némelyik könyvből túl sok van. Kevés a felnőtt olvasó.

Előadások: Fecsenyikova: Kamaszok, Móricz: Légy jó...

Ellenőrzés: 1953. VII. 11. Szoboszlai Imre Megyei Tanács

Előadás: József Attila költészete VII. 13-an Berencsvary Gyuláné

Allományellenőrzés: Aug. 28-29 Tóth Ferenc, Pest M. Könyvt.

A Pestmegyei Könyvtár^{h.} vezetője 1953-ban Henczi Árpád. A megyei könyvtár helye: Bp., V., Kristóf tér 2.

1953. szeptember 29-én már Smelkó Tiborné a megyei könyvtár vezetője. Kezdetben gyakran megtörtént, hogy a kikölcsönzött könyveket nem hozták vissza a lejaratkor. Kezdetben meglátogattam ezeket az olvasókat később inkább felszólítást postáztunk.

A **Megyei Könyvtár** által megjelentetett Körlevelek a kéréseket, instrukciókat és utasításokat közvetítették.

1953. október 2-án a Gorkij könyvtár és a pilisvörösvari Népkönyvtár közös kiállítást rendezett a kulturházban. A József Attila-díjas Gergely Márta József Attiláról tartott előadást, Kovacs Erzsébet énekesnő énekszámokkal szórakoztatta a közönséget.

Ebből az alkalommal a Gorkij könyvtár németnyelvű könyvekkel ajándékozta meg könyvtárunkat.

akkor még hiányzott Sallai Istvan a könyvtári munkáról szóló könyve, Sok hiba, sok elrontott munka volt e hiány eredménye. Így pl. a már 1000 kötetet tartalmazó könyvet rosszul vezettem, s emiatt újra kellett írnom.

1954. április 1-én könyvtarunkból az elért eredmények alapján önálló községi könyvtar lett főhivatasú könyvtarossal. Akkoriban azt hittük, hogy én az iskolai munkám mellett nem lehetek a könyvtár függetlenített könyvtarosa. Így aztán a feleségem, Fogarasy Mihályné lett a könyvtár függetlenített vezetője. Ez gyakorlatilag csak annyi változást hozott, hogy ezután ketten vezettük, illetve végeztük a könyvtári munkát. A függetlenítés ünnepség keretében történt. Szász Eta előadóművésznő közreműködésével Jókai ünnepséget rendeztünk, melynek a végén felvettük a **Jókai** nevet.

Lóth András, Rupf József és Ipolyvölgyi Jakab, a község vezetői az ünnepségen ígéretet tettek, hogy a könyvtarat a továbbiakban is támogatni fogják.

Fogarasy Mihályné mint a könyvtar vezetője 1954. július 26-tól aug. 14-ig könyvtárosi tanfolyamon vett részt Székesfehérváron. A tanfolyam ideje alatt allományellenőrzést tartottam. A kölcsönzés szünetelt.

Fogarasy Mihályné a tanfolyamot kitűnő eredménnyel végezte. Igen jó hatással volt rá a megyei könyvtar pedáns munkája, a könyvtárosok jó eredményeket felmutató szakszerű és nyugodt munkája.

Hamarosan sor került a **minimum**-vizsgára, melynek eredményéről már fentebb írtam.

Ezután megosztottuk a könyvtári munkát. A kölcsönzést, az adminisztrációt, a statisztikát a feleségem végezte, a könyvtári munka egyéb részeit /előadások szervezése, kiállítások, kapcsolatok a községi szervezetekkel, katalógus/ pedig én intéztem.

1954. novemberében komoly változás történt a könyvtar életében. Megtudtam, hogy a Községi Kulturház és az Ásványbánya kulturháza fuzionál, s így ~~így~~ a Fő út 89 sz. alatti szakszervezeti kulturháza felszabadul. Felkerestem az Ásványbánya szakszervezetének titkarát /Manhertz/ és megkértem, adja át könyvtári célra az Ásványbánya kulturházát és annak berendezését; a könyvtar ennek fejében elvállalja az Ásványbánya szakszervezeti könyvtarának vezetését és továbbfejlesztését. Ugyvettem észre, hogy a szakszervezet és maga az Ásványbánya vezetői is haragszanak a fuzionálás miatt, emiatt hamarosan eredményre vezetett a megbeszélés.

1954. november 7-én éjjel stráfkocsira raktuk a kulturház irodájában levő könyvtarunkat /szekrényeket és könyveket/ és berendezkedtünk a Fő út 89 sz. alatti Ásványbánya szakszervezeti kulturházában.

Mire reggel tudomására jutott Peller Janos VB elnöknek az éjszakai tevékenységünk,mar kész voltunk a berendezkedéssel.Nagyon megharagudott rank,de aztan megbékélt és kiutalt 5000,-Ft gyorssegélyt. Az **atköltözés** előtti időben az alábbi módon történt a könyvtari munka havi jelentése

NÉPKÖNYVTÁRI KÖZPONT
Bp. V. Guszev-utca 17
KSH elnöke 8301/1953.
sz. engedélye alapján

Adatszolgáltató: Népkönyvtár vezetője.
Postára adandó minden hó 1-én a Megyei /Járási/ Könyvtár címére

Munkanapló 1954. *február* hónapra.

1. A népkönyvtár könyvállománya összesen:	2306
Ebből a Megyei /Járási/ Könyvtártól kapott letétállomány:	2226
2. Beiratkozott olvasók száma összesen:	332
Ebből 14 éven aluliak száma:	292
3. Kölcsönzött könyvek száma összesen:	1310
4. Könyvismertetések száma:	1

Kölcsönzés napja	Kölcsönzött könyvek száma	Kölcsönzés napja	Kölcsönzött könyvek száma
1.		átvétel	879
2.	130	17.	
3.		18.	
4.		19.	
5.		20.	77
6.	104	21.	78
7.	98	22.	
8.		23.	185
9.	155	24.	
10.		25.	
11.		26.	
12.		27.	96
13.	117	28.	65
14.	127	29.	
15.		30.	
16.	148	31.	
átvétel	879	összesen	1290

1310

Fokozvány

A könyvtár külső tatarozására a KTSz 4500,-Ft-os költségvetést adott be,de csak 3000,-Ft allt rendelkezésre. Igy aztan a Művelődési Minisztérium ilyen összeget biztosított a külső tatarozásra. A helyiségben szinpad is allt,nagyon szép függönnyel. A 2 terem pedig kölcsönzésre,illetve olvasóteremmé rendeztük be.

A szinpad arra ösztökélt bennünket,hogy mesedélutanokat és egyéb műsorokat tervezzünk és szervezzünk az elkövetkező években.

Az Asványbánya kulturhazanak elfoglalásával kapcsolatban a Népművelési Minisztérium az alábbiakban reagált:

NÉPMŰVELÉSI MINISZTERIUM
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 10

Pilisvörösvári Tanács VB. elnökének.

Pilisvörösvár.

Ut. sz.: 865-12-24-2
Küldő: Darabos Pálné.

Kelet: 1954. nov. 16.

Tárgy:

Tisztelt Elnök Elvtárs!

A pilisvörösvári községi könyvtár - a Dorog-Pilis-Ásványbánya hozzájárulása alapján elfoglalta az említett vállalat helyiségét.

A könyvtári főosztály véleménye az, hogy a könyvtárnak feltétlen szüksége van erre a helyiségre. A könyvtár jó munkája alapján megérdemli, hogy megfelelően legyen elhelyezve.

Kérjük Elnök Elvtársat, hogy pártolólágg támogassa a könyvtár jogos helyiségigényét.

Elvtársi Üdvözlettel:

Berza László s.k.
osztályvezető.

44845 Pátia

1954.évi összes kölcsönzési forgalma: 15.298 kötet.

1955.marc.12-én Csokonai estét és könyvtaravatást tartottunk. Beszédet mondott Varga Balazs egyetemi tanár. Közreműködött: Simonfi Margit /szavalat/, Harag Teréz /ének/, Drózdý Éva /Reményhez, Tihanyi echohoz/, Nemzetiségi, Bányatelepi tanccsoport.

A könyvtár külső latképe

A Csokonai est közönsége

Amikor Gergely Márta író először járt a könyvtárban előadást tartott az olvasóknak. Szeretnék ebből néhány mondatot rögzíteni:

"... Sohasem jártam pl. borbélyműhelyben, de mégis tudom, hogy ahol Steckl Máttyas dolgozik, ott nemcsak sportról, de irodalomról, könyvekről is sok szó esik. Nem csodálom, hogy Steckl Máttyás olyan népszerű ember a faluban, mert ritkaság, hogy valaki a sporthoz és az irodalomhoz is olyan jól értsen, mint ő. Komoly érdeme van abban, hogy itt Filisvörösvarott sokan szeretik a könyvet és hogy itt van a megye egyik legjobb, legtöbbször látogatott könyvtára."

"Hogy milyen tájékozottak és igényesek a pilisvörösvari olvasók, azt Bakanyi Frigyes bányász egy megjegyzése is bizonyítja, amit a könyvtár naplójába írt. Azt kéri, hogy adjanak ki operaszövegeket is, mert több van, akik kedvenc operájukkal közelebb is szeretnék megismerkedni."

A felső 2 képen a könyvtár költszönzöterme látható a két könyvtári és a nagy szakszervezeti könyvszekrényvel

Jól láthatók a szép függönyök és az újra festés.

Az alsó képen az olvasóterem látható. Az olvasóterem gyakran adott helyet a műsoros előadásoknak, gyűléseknek és báloknak.

Itt zajlottak le a mesedélutánok és az irodalmi esték.

1955.március 22-én Smelkó Tiborné, a megyei könyvtár vezetője, az 1955.évi költségvetési keretben a 07-es rovaton 300,-Ft-ot és a 10-es rovaton 4.500,-Ft-ot allapítottak meg. A könyvásárlási és kötésre szant összeg a Megyei Könyvtár költségvetésében szerepel.

1955.dec.31-én

Letéti anyag:	1785 kötet
Gorkij k.tulajdona:	57 -"-
Asványbanya -"-	244 -"-
Sajat anyag:	1511 -"-

Összesen: 3597 kötet

A Könyvgyűjtő hónap eredménye: 860 könyv

ifj.Dobó Karoly	40 könyv	jutalom: 50,-Ft
Pál Zoltan	21 -"-	-"-
Manhertz Maria	18 -"-	-"-

Légy jó mindhalálig!
15 éves kapitány

Elkészült a szén-és faskamra. Külső festésre 8000,-Ft-ot kaptunk.

1955.dec.27. Szülői értekezlet és könyvankét. Előadó: Csertői író

dec.29. Szentivanyi: A kőbaltás ember. Előadó: Fogarasy Mihály

1955.novemberétől furcsa hang jelentkezik a hivatalos leveleken:

PESTMEGYEI TANÁCS V. B.
MEGYEI KÖNYVTÁR
BUDAPEST, V., KRISTÓF-TÉR 2. sz.
TELEFON:

Községi Könyvtár,
PILISVÖRÖSVÁR

A 22. sz. megrendelőjegyzéken szereplő Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért o. könyvet megrendeltük a könyvtár számára. Kérjük a meglévő 1. kiadást pótdelfordultával, legkésőbb azonban /amennyiben az olvasóknál van/ dec. 10-ig a Megyei Könyvtárnak eljuttatni és a tartárkönyvből kitörölni. A járási könyvtár a területén lévő népkönyvtárak állományából is vona be, természetesen feltűnés nélkül, a titkos kezelést szem előtt tartva.

Budapest, 1955. november 17.

Smelkó Tiborné
megyei kv. vez.

1955.január 10.= XX A Községi Tanács 8000,-Ft-ot szavazott meg külső tatarozásra. Ebben az évben megnyertük a Pest megyei községi könyvtárosok versenyét. A versenyben nyert nyolc szék az olvasóterem burtorzata lett, valamint 4 asztal./

A könyvtár állományát az olvasó elé kell tárni, tehát szükséges olyan katalógus készítése, amellyel bemutatjuk a könyvtár teljes anyagát. Legfontosabb a szépirodalom és a szakirodalom feltárása.

1956-ban több előadást és ankétot tartottunk. Gergely Marta író nő újra meglátogatott bennünket és a vitaesten az irodalom időszerű kérdéseiről beszélt.

Májusban megszerveztük a **József Attila olvasómozgalom**at. Erről így írt a **Népművelés** c. folyóirat: "Nagyon hasznos tanulságokat jelent a pilisvörösvari fiatalok kezdeményezése. Az olvasómozgalomra jelentkezők szoros baráti közösséget alakítottak. A kör tagjai együtt neveztek be az olvasómozgalomba bronzfokozaton /majd később az ezüst és aranyfokozaton/. Szombat esteiken összejöveteleket rendeznek, melyek műsora: irodalmi előadás, könyvismertetés, utána megbeszélés, vita, majd éjjelig tánc, szórakozás." A zene vagy rádión vagy magnetofonon szólt. Mi könyvtárosok éjjelig a fiatalokkal voltunk. Rendellenesség sohasem történt.

Az olvasómozgalom tagjai Berencsvary Gyuláné előadást hallgatják.

A könyvtárban egyre nagyobb számmal találkoztak a fiatalok. Ez volt az egyetlen hely, ahol mind a kulturális, mind a szórakozási igényük teljesülhetett. Minden hónap utolsó szombatján találkoztak a könyvtárban, fiúk-lányok együtt lehettek, beszélgettek és ismerkedtek. Volt aki már itt választotta ki a párját.

A nyári hónapokban kissé megcsappant a látogató fiatalok száma, de ez csak átmenet volt, amikor a fiatalok kirándulni, strandolni, üdülni jarnak. Szeptemberben vizsgázni kellett a bronz-fokozatból, ezért

a felkészülés többnyire az otthon csendjében történt. Szeptember végén osztottuk a bronzfokozatú jelvényeket. /30 fiú és lány/

A József Attila olvasómozgalom beszámolóit még tartották, s már készülődtünk az ezüst fokozatra, amikor beköszöntött 1956 októbere. Ezzel aztán meg is szűnt a József Attila olvasómozgalom, s azóta sem támadt fel. Ennek ellenére az ifjúság szervezésének gondolatát továbbra sem adtuk fel.

Az októberi események az egész országot felrazták, s így Pilisvörösvár sem maradt ki a hatása alól. Egyik nap azzal a hírrel riasztottak a lakasomon, hogy a könyvtár könyveit kiszórták az utcára. De már a Vasár téri iskola előtt sejtettem, hogy mi történt. Az iskola előtt rengeteg orosz könyv széttépett darabjainak látványa fogadott. A Fő úton végig is ezt láttam. A könyvtárba érve nyugalom és csend fogadott. A könyvtárban semmilyen rendellenesség nem történt.

Október 23-an reggel két esemény történt a Vasár téri iskolában. A Minisztérium két megbízottja Csonka József Kiss Balint által egy évvel ezelőtt leváltott igazgatót visszahelyezték eredeti állásába. Majd megjelent az igazgatói irodában két bányász /Csókás János és Pollák Rudolf/ és kérték a tanárokat, hogy küldjék haza a diákokat, mert ma ünnep van az országban.

Mikor a tanulók megtudták, hogy miről van szó, széttépték és az utcára szétszórták az orosz tankönyvüket.

Ettől kezdve két héten át az olvasók felváltva őrizték a könyvtárat. A fent megnevezett két bányász arra kért, hogy a feltettebb orosz irok könyveit /Puskin, Folsztoj, Dosztojevszkij stb./ helyezzem el a szinpadon.

November 4-e után mely csend borult az országra.

A könyvtárban visszaállítottuk a régi rendet és folytattuk munkánkat.

1956-ban január 11-én Korbuly Dezső, március 20-án ugyancsak ő, május 16-án Reszt Gábor és Rohonszky Gyula, május 31-én Pal Ernő és augusztus 23-án Markovits József tartott könyvtári ellenőrzést. Érdekességként említem meg, hogy az októberi események után feltűnően sokan jártak, illetve iratkoztak be a könyvtárba.

1957 első fele nagyon nehéz volt. Gazdasági nehézségeink kissé háttérbe szorították a művelődés kérdését. Sokat kellett fáradni, hogy visszaesés ne következzen be. Ennek érdekében a Községi Tanács 3000,-Ft-ot szavazott meg könyvvásárlásra, a Kulturház pedig 1000,-Ft-ot támogatást adott.

Mi sem ültünk ölbetett kézzel. Betanítottunk két mesejátékot:

- 1. Az igazmondó juhászt és a
- 2. Hófehérke és a 7 törpe című mesejátékot.

Cili, Anikó, Hajni, Zsuzsi, Juci, Manka Magdi és Manhertz Marika mint Hófehérke

Zsuzsi és Hajni

A hét törpe az asztal körül

Tükröm, tükröm, mondd meg nékem...

Az igazmondó juhász c. mesejátékról sajnos nem maradtak fényképek, de a gyerekek még sokaig emlékeztek rá.

A Hófehérkét 1956-ban január 28-an 130 fiatal, január 29-én több mint 200-an nézték meg. A díszleteket Feldhoffer János készítette nagy szorgalommal és örömmel.

A nagy érdeklődésre való tekintettel ezt a mesejátékot március 3-án és 4-én valamint március 11-én délután 3 órakor, majd 5 órakor meg kellett újítani.

Bar a József Attila olvasómozgalom 1956 végére megszűnt, a nevüket még megörökítem, mert ebből a csoportból nőtt ki a későbbi "Könyvtárbarátok klubja.

1. Belavari Vilmos	17. Mauterer János
2. Braun György	18. Mauterer Katalin
3. Breier Marton	19. Nagy Erzsé
4. Fekete József	20. Nagy Pál
5. Fetter Erzsé	21. Pal József
6. Gechter József	22. Pellényi Lajos
7. Gosztola Zsuzsa	23. Péntek József
8. Haraszti Pál	24. Péntek Lajos
9. Indre Karoly	25. Pfeiffer Anna
10. István Sándor	26. Piltzinger Hilda
11. Kis Páma Attila	27. Szontág Teréz
12. Kohlhoffer Margit	28. Tagscherer Rózsi
13. Laposá Attila	29. Temesi Agoston
14. Manhertz Mária	30. Varga Gyuláné
15. Manherz Karoly	31. Vass Tibor
16. Marton Ilona	32. Mirk Gizi

1956. március 27-én egy Hófehérke előadás bevételét az árviskárosultaknak ajánlottuk fel.

A helyi KTSZ beadta a kölcsönző terem körülpolcozásra a költségvetés ~~hiányát~~ ^{hiányát} A polcozás, feleslegessé vált 3 szekrény és két régebbi polc. A két polcot a szentendrei járási könyvtárnak, egyik szekrényt pedig a solymári könyvtárnak adtuk. A másik két szekrényt a kulturháznak adtuk vissza.

Ettől az évtől rendszeresen fogjuk fűteni az olvasótermet /nyitvatartási időben/, hogy a könyvtárban olvasók meleg otthonban érezzék magukat.

Gyéb események 1957-ben:

A Gyermeknapon /május 27./ Kertész Erzsébet tartott előadást a **Kalifornia Szamócában** c. ifjúsági regényéről, június 2-án pedig Dr. Fenyvesi Margit, a cinkotai tanítókepző irodalom-tanára **Arany János költészetéről** címen. Június 16-án a **Palunapon** kiállítást és könyvvasárt rendeztünk az ünnepség helyén.

Jókai Mór népkönyvtár 1956. évi
zárszámadása.

I. Bevétel.

Múlt évi maradvány.....	44,30 Ft
Beiratási díj.....	1631,-
Késési díj.....	686,70
Támogatási díj a községi Tanácstól.....	6882,60
Pendevények.....	2534,-
Ujságelőfizetésből/negyedik negyedév/visszatérítve.....	31,60
	XXXXXXXX
Elvesztett könyvek árának megtérítése.....	80,-
	<hr/>
Osszesen:	11890,20 Ft

II. Kiadás.

Takarítás, fűtés.....	1440,- Ft
Pósta.....	403,-
Karbantartás.....	279,-
Irodaszer.....	478,-
Ujságelőfizetések.....	401,-
Utiszámla.....	286,-
Villany.....	581,-
Javítások.....	376,-
Felszerelés.....	1068,-
Bekaráció.....	583,-
Egyéb munkabérek.....	207,-
Tiszelő.....	845,-
Könyvvásárlás.....	2213,-
Beiratási díjak befizetése a K. Tanács számlájára.....	1364,-
Késési díjak befizetése a K. Tanács számlájára.....	XXXXXX 687,-
	<hr/>
Osszesen:	11211,- Ft

III. Mérleg.

Bevétel.....	11890,20 Ft
Kiadás.....	11211,-
<hr/> Maradvány	679,20 Ft

Állóeszköz leltár értéke : 19465,- Ft

Pilisvörösvár, 1957. január

Fogarasy Mihályné

Fogarasy Mihályné községi könyvtáres.

Szám: 30114/3/57.
Előadó: Barótyán/M.

Tárgy: III.r.é. fenyőfűrészár
pótkiutalás.

Községi Tanács VB.
Pilisvörösvár.

Ertesítem, hogy a III. negyedévi tartalék keretem terhére kiutalok a
Községi Tanács részére a Népkönyvtár könyves polcainak készítése cél-
jára

1.5 m3 fenyőfűrészárut.

Kérem, hogy megrendelését a Budapestkörnyéki Tűzép V-hoz haladékte-
lanul küldje meg.

Budapest, 1957. augusztus 27.

/Matyas Boldizsár/
oszt. vez.

JÁRÁSI KÖNYVTÁR. GÖDÖLLŐ

39-2/1957, sz.

Tárgy: tapasztalatcserenap rendezése.

F o g a r a s s y Mihály
könyvtárvezető Kartársnak,
Pilisvörösvár.

Kedves Kartársam!

Mint a gödöllői Járási Könyvtárnak szeptember 2-től vezetője kartársi sz-
retettel köszöntelek addig is, amig személyesen találkozhatunk. Olvas-
tam igen tartalmas és értékes beszámolót a Könyvtáros legutóbbi számában.
deklarációval várom a beszámoló második részét. Ezzel kapcsolatban az a te-
vünk, hogy a Járási Tanáccsal egyetértve a községi tanácselnökökkel, a
községi tanácsok művelődésügyi áll.bizottságá elnökeivel, a kulturotthonve-
zőkkel és a községi könyvtárosokkal október hó 7-én meglátogatjuk könyv-
tárakat. Ott szeretnénk gyakorlati vonatkozású rövid beszámolót, illetve
ismertetést hallani a közs.tanács részéről a tanácselnökök és biz.tagok
a kulturotthonvezető részéről a kulturotthonvezetőknek, Tőled pedig a ka-
könyvtárosoknak elért munkátookról, a kezdeti kiindulástól a mostani sze-
eredményekig, a gyakorlatban is felhasználható és bevált módszereitekről.
A részletek megbeszélése érdekében e héten pénteken délelőtt felkereslek.
Kérlek, ajándékozz nekem akkor annyi időt, ami elegendő a teljes előke-
téshez.

Kartársaim nevében is szeretettel köszönt
Gödöllő, 1957. szeptember 23-án.

Hidvégi Nándor
/Hidvégi Nándor/
könyvtárvezető.

A könyvtár katalógusai

Olvasói betűrendes, szakrendes, ifjúsági, idegennyelvű és raktari katalógust készítünk.

Olvasói = Tartalmazza a könyvtár valamennyi könyvét az ifjúsági irodalom kivételével. Szoros betűrendben tarja a könyvallományt az olvasó elé. A művek nemcsak szerzőjük, hanem címük szerint is besorolást nyernek. Betűkkel ellátott osztólapok segítik a tájékozódást.

Szakrendes = Az egyes tudományágak szerinti csoportosításban készül. A szépirodalom kiemelésre kerül. A lapok szakcsoporton belül betűrendben helyezkednek el. A szakok közé osztólapok kerülnek.

Ifjúsági = Tartalmazza az ifjúsági szépirodalmat, valamint az ifjúságot érdeklő ismeretterjesztő műveket. Betűrendben készül.

Idegennyelvű = Tartalmazza a könyvtár németnyelvű szépirodalmi és ismeretterjesztő irodalmat. Szoros betűrendben készül osztólapok nélkül.

Raktári = Fűkörképe a könyvtár teljes allományának. Minden könyvről külön katalóguslap készül. Sorrendjük a könyvek raktározásának sorrendje. **Allományellenőrzés** a raktari katalógus segítségével történik.

Részlet

a falusi könyvtárosok helyzetéről és feladatairól szóló beszámolóról írt cikkemből:

"...Igen fontos kérdés a könyvtáros személyének kiválasztása. A falusi könyvtárosok 2/3 része tanító, tanár vagy ~~óvónő~~ óvónő. Ez biztató jelenség, mert ezáltal a könyvtárak szakavatott kezekben vannak. Igen sok pedagógus nagy aldozatkészséggel és úgyszeretettel foglalkozik a könyvtárakkal. A hiba csupán akkor következik be, ha a pedagógus nem önként vállalja ezt a munkát, hanem csak felülről jött rábeszélés hatására. Hasonló a helyzet, ha a könyvtáros tanácsi vagy egyéb irodai dolgozó.

A könyvtárhálózat az egész orszagra történt kiszélesítése helyes volt, s ma talán azt is mondhatjuk, hogy ez a szilárd halózati rendszer óvott meg bennünket a széthullástól vagy az elhalástól, de jelentős továbbfejlődés csak akkor várható, ha a könyvtárak szilárd keretét /kulturotthonban vagy önálló helyiségben történő elhelyezés/ megteremtjük, valamint biztosítjuk a személyi és dologi kiadásaikat.

Felvetődik ezekután a kérdés, hogy mi a könyvtárak tovább fejlődésének a fentiek szerinti intézményes biztosítása meg nem történik, mi a falusi könyvtárak feladata? Mit és hogyan segíthet a könyvtáros

hogy ez az intézményes segítség és rendezés minél előbb megvalósulhasson?

Tulajdonképpen erről szeretnék szólni könyvtáros kartarsaimhoz barataimhoz.

Az irodalom és olvasás kevesek öröme volt a múltban. A kultúra hírtől pedig szegénységben élve kinlódva kiáltottak ki szavukat a pusztába. Petőfi szerint: Pusztában bujdosunk, mint hajdan népével Mózes bujdosott. Aki tanulmányozta a magyar irodalmat, az tapasztalhatta, hogy íróink, költőink nagy része nyomorban tengődött, s legtöbbször a tüdőbaj vitte a sírba. Mégis míg éltek, langoszlopként hirdették a szellem napvilágát, hogy vezessék a népet a Kánaán felé.

Ma a radio hangja, a sajtó, a színház, a film s a könyv az ország minden falujába elviszi s elhinti a kultúra magját. De vajon hallgathatunk-e azokra a hamis prófétákra, akik azt zengik, hogy már itt van a Kánaán. Nem, nem hallgathatunk rájuk. A Kánaán csak akkor lesz itt, ha az általunk elhintett magvak minden ember lelkében kikelnek megérnek.

Es itt van a mi munkánk. Mi falusi könyvtárosok vagyunk azok, a legfőképpen felelősök vagyunk, hogy a kultúra magjai eljussanak a falvakra, a falvakra, tanyákra. Mi vagyunk felelősek azért, hogy a falva népe almoskönyvek és ponyvaregények helyett Petőfi, Arany, Jókai, Móricz, Mikszáth és más írók, költők műveit olvassa. A babona kódéba a szellem világosságát sugározzuk. Felemelő és szép feladat ez, s kell, hogy e feladat fontossága mindannyiunkat athasson.

Petőfi mondja: Atok reá, ki gyavasagból

Vagy lomhasagból elmarad,

Hogy míg a nép küzd, farad, izzad,

Pihenjen ő arnyék alatt!

A mi feladatunk tehát a kultúra magjainak elhíntése, a kultúra terjesztése, közvetítése és a lélek nemesítése.

Elmúlik még sok esztendő, míg a falusi és községi könyvtárak problémáinak megoldása intézményesen rendeződik. Addig azonban csüggedésnek helye nincs, hanem ki-ki a maga helyén egész emberként álljon ki, oldja meg és hidalja át a pillanatnyi nehézségeket.

Ez azonban a könyvtárostól komoly áldozatvállalást jelent. Állandóan munkálkodnia kell, hogy a könyvtárban visszaesés vagy tespedés helyett állandó fejlődés legyen biztosítható.

Erre a munkálkodásra az olvasók is rákényszerítik a könyvtárost. Ha nem tudja állományát felfrissíteni, új könyvekről gondoskodni, elveszti legjobb olvasóit.

A könyvtárosnak tökéletesen kell ismerni a helyi adottságokat és lehetőségeket, mert csak ennek segítségével képes könyvtára fejlődni.

dését biztosítani. Eberem kell örködnie, hogy a legkisebb alkalmat is megragadhassa könyvtarának fejlesztésére..."

Filisvörösvár községi tanács VB.

Fogarasy Mihályné Népkönyvtár Vezetője!

Helyben.

Folyó hó 6-án este 6 órakor a községi tanács VB. nagytermében tartandó tanácsülésére meghívjuk.

A tanácsülésen a könyvtárban végzett jó és eredményes munkájáért járó jutalmat fogjuk átadni.

Filisvörösvár, 1957. november 6.

Peller János/
VB. elnök.

Filisvörösvár községi tanács VB.

M e g h í v ó .

Filisvörösvár községi tanács VB. 1957. november 14-én /csütörtök/ este 6 órakor ülést tart, melyre meghívom.

Az ülés helye: tanácsháza elnöki iroda

Agendára kerül:

Könyvtáros beszámoltatása.

Előadó: Fogarasy Mihály könyvtár vezetője.

A beszámoló írásbeli előterjesztés alapján történik. A beszámolót legkésőbb folyó hó 13-ig a községi tanács VB.-nak küldje meg.

A tárgy fontosságára való tekintettel kérjük a pontos megjelenést.

Filisvörösvár, 1957. november 11.

Peller János sk.
VB. elnök.

A németnyelvű könyvek szama megközelíti a 80 kötetet. Legértékesebb művek Goethe, Grimm, Hauff, Puskin, Tolsztoj L. könyvei, valamint az állatmesék és az orosz népmesék.

1957. augusztus 2-án Fal Ernő, a Megyei Könyvtár h.igazgatója látogatta meg könyvtarunkat és szakmai tanácsokat adott a könyvtár további vezetésére.

1958. január 28-án Salamon Józsefné látogatott meg bennünket. Mi "katalógus néni"-nek neveztük. Elmagyarázta a katalógus készítésének csinját, binját. Sokat tanultunk tőle.

1958. március 6-án Czeller Mária tartott ellenőrzést a Megyei Könyvrészéről. Ellenőrizte a pénzkezelést, az anyagszámadást, az állóeszközök nyilvántartását.

1958-ban a könyvállomány 4315 kötetből állt. Olvasók száma: 810. Évi kölcsönzési forgalom: 24622 db. Ebben az évben 10 kiállítást, 3 irodalmi előadást és 2 könyvismertetést tartottunk.

Ebben az évben újra bevontuk az ifjúságot a könyvtár munkájába. Me alakítottuk a **Könyvtárbarátok Körét**. A Kör minden hónapban, az utolsó szombaton klubestét tartott. A klub tagjai komoly segítséget adt a könyvtár megszaporodott feladatainak eredményes megoldásához. Ebben az évben **Pétervári Marika, Hidas Teca, Denk Márta és Wenczl Marika** gyakorlati segítséget nyújtott a könyvtárosi munkánkhoz.

Pétervári Maria és Hidas Teca

Denk Márta, Pétervári M., Wenczl

Anyagi segítséget kaptunk a Községi Tanácstól /3000,-Ft/, a Pestvidéki Vegyesasvanytól /3000,-Ft/, a Hazafias Népfronttól /1103,-Ft/ és 720,-Ft-ot a Leányiskolatól.

Megérkeztek az olvasótermi egységes polcok. Valamennyi polcot, sőt valamennyi bútorzatát /ajtókat és ablakokat is/ fehér olajfestékekkel festettük be. Eltűntek a különféle nagyságú szekrények, s így igen szép külsőt kapott ~~xx~~ a kölcsönző terem, de az olvasóterem is.

Részlet

"A könyvtári munkánk" c. előadásomból.

"... Az első években községünk értelmisége nem látogatta a könyvtárat. Latatlanban is értéktelennek tartották az allományt. Ma 53 értelmiségi olvasója van a könyvtárunknak, s ez a szám tulajdonképpen 53 családot jelent. Ez a szám allandóan növekvőben van, mert a jó könyvek újabb olvasókat vonzanak a könyvtárba.

Ki mit szeret olvasni?

Erre nehezen lehetne röviden válaszolni. Részben világnézet, részben foglalkozás kérdése. A rajztanár boldog volt, mikor meglátta, hogy milyen sok szakmájába vágó könyvünk van. A banyamester Jókaiért lelkesedik. Az orvos költeményeket kér, de kitűnőnek tartja L. Tolsztoj: Háború és béke c. regényét. A nyugdíjas óvónő szeretne még olyan regényeket olvasni, mint a Vén gazember meg a Harmatos rózsza. A mérnök felesége pirulva kérte Villon költeményeit. Egy tanító kartarsam szerint József Attila és Sik Sándor a legnagyobb mai költők. A mai magyar irodalomban Nagy László /**Ki viszi át a szerelmet a tulsó partra/** és Aprily Lajos: /**Tul ötven erdőn.../** verse, illetve költészete tetszik a legjobban. A világirodalomból pedig Goethe:

**"Über den Gipfeln ist Ruh,
in allen Wipfeln spürest du
kaum einen Hauch;
Die Vögelein schweigen im Walde,
warte nur,
bald ruhest du auch."** a világ legszebb verse.

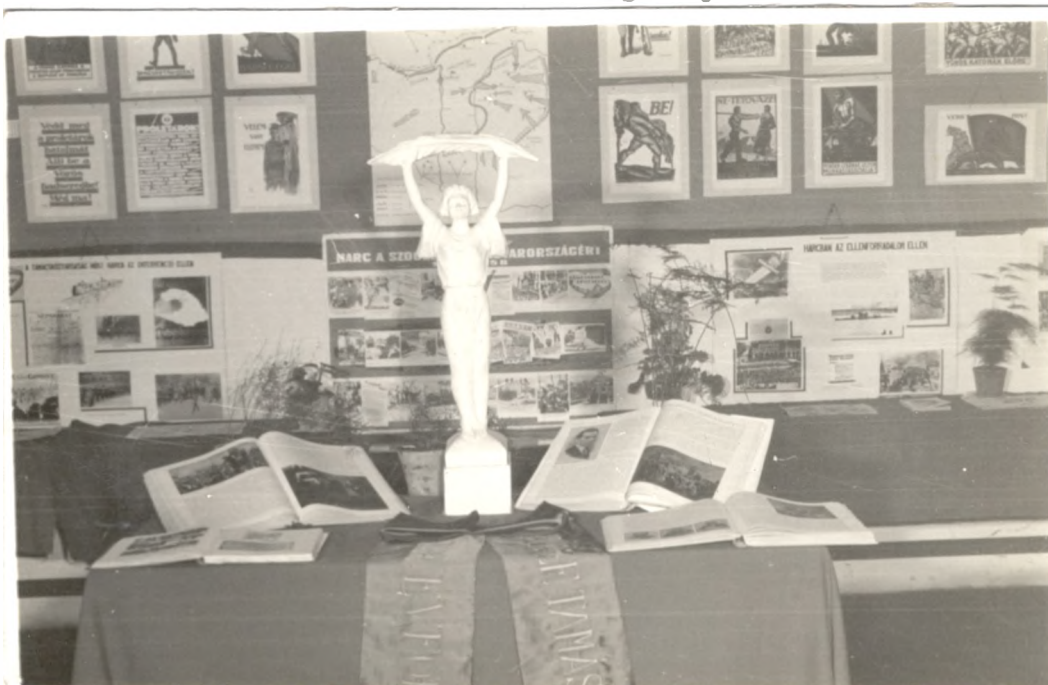
Egy banyatisztviselő

Sienkiewicz: Quo vadis c. regényét és Gulacsy Irén "Pax vobis" c. regényét szeretné elolvasni, de hat ezek még nincsenek a könyvtár állományában.

Az izlések különbözőek... számunkra csak az a fontos, hogy mindenki megtalálja azt, ami neki tetszik. Az olvasó izlésének feladata az író és a könyvtáros feladata."

"**A Megyei Könyvtár instrualása** Azt szoktak mondani, hogy csak az tévedhet, aki nem dolgozik. Ez igaz. Már pedig könyvtári vonalon sokszor van alkalom tévedésre. Ha a tévedést nem ledorongolás követi, hanem kartarsi segítség és szakszerű útmutatás, irányítás, akkor a könyvtáros örömmel kijavítja hibáját és jóleső érzés tölti el, tudva, hogy bizonytalankodása esetén mindig bizalommal fordulhat feletteseihez. Ilyen kartarsi segítséget kaptunk az elmúlt 5 esztendő alatt mindvégig a Pestmegyei Könyvtartól. Az ellenőrzési napló telt oldalai bizonyítják, hogy a Megyei Könyvtár munkatársai sokszor láttak el okos és kartarsi tanácsokkal. Ezek a tanácsok biztosították a könyvtár további fejlődését."

1959-ben könyvállományunk 4702-re emelkedett, olvasóink száma 907 és kölcsönzési forgalmunk 29143 kötet volt. Ebben az évben 9 rendezvényünk és 9 kiállításunk volt. Legszébb rendezvényünk Jancsó Adrienn önálló balladaestje volt. Jól sikerült a Magyar Tanácsköztársaság című kiállításunk is. Az utóbbinak 700 látogatója volt.

A Tanácsköztársaság 40.évfordulója

A felújított kölcsönzőterem a fehérre festett könyvespolcokkal

A felújított kölcsönzőterem a kultúra igazi otthona lett. A szép könyvespolcok jó hatással voltak az olvasókra is. Egyre többször rendezhettünk előadásokat, meseadélutánokat. Az ifjúság jól érezte magát a könyvtárban, s ez megmutatkozott az olvasók számanak emelkedésében, a könyvkölcsönzés fejlődésében és az olvasótermi látogatók számában.

és
vé-
n
cim

1959-ben Kertész Erzsébet író nő látogatott meg bennünket. Ifjúsági regényeiről beszélt, Kaland a Szamócaban c. regényéről bővebben beszélt.

Ebben az esztendőben meglátogattam az 1928/29-es banyaszsztrajk még élő bányászait és véleményükről és eseményekről személyenként tablót készítettem.

A vörösvári banyaszsztrájkrol részletesen a "Die Geschichte und Volkskunde der Gemeinde Werischwar" című monográfiám 154-161. oldalán bővebben írtam.

Ebben az esztendőben 3 külföldi delegáció járt a könyvtárunkban. 1959-ben 25 fiókos katalógusszekrényvel és egy írógéppel lett gazdagabb a könyvtárunk.

Ebben az évben a "Szocialista Kulturáért" kitüntetést kaptam.

1960. első 3-4 hónapja a kulturális seregszemle előkészítésével, megrendezésével és megünneplésével telt el. Az újra "feltamadt" könyvtárbarátok folytattak találkozósaikat és április 2-án este záróvizsgát tettek.

A Hazafias Népfront és az Emlékbizottság felkérésére a könyvtár megrendezte a község 15 év alatti fejlődését bemutató kiállítását a kulturaházban. A kiállításnak kb 1000 látogatója volt. A kiállításért a könyvtarost jutalomban részesítették.

Könyvtárunk allománya, az olvasók száma és a kölcsönzési forgalom allandoan emelkedik. Ez sok örömet jelent számunkra, de ugyanakkor a feladatok megoldása csak a legszélesebb társadalmi összefogással lehetséges. Ezért tovább kell növelnünk a jó kapcsolatokat. Egyuttal folytatnunk kell az ifjúság aktivizálását.

Az 1955-ben megalakult "Könyvbarátok Köre" éveken át igen nagy segítséget biztosított a könyvtárnak. Ezalatt a néhány év alatt kb 50 rendezvénye volt a könyvtárnak. Neves írók, híres előadóművészek és az ismeretterjesztés különféle szakemberei látogatták meg könyvtárunkat és nevelték a hallgatókban az irodalmi ízlést, vagy bővítették szaktudásukat.

P
r
e me
edé-
k sz

Innen indult el a még ma is kitűnően működő Mezőgazdasági akadémia
dr.Kovács László vezetésével.

A kölcsönző terem

Az olvasóterem

A Könyvtarbaratok Körének működése ellen egyre több kifogás merül fel. Nem tetszett, hogy nem baloldali tömörülés, hogy nem léptek be a KISZ szervezetbe és az sem tetszett, hogy irodalommal, művészettel foglalkoznak és havonta egyszer, az utolsó szombaton szórakozó estét tartanak.

Emiatt behívtak a partszervezetbe és beszámolót kértek a könyvtarbaratok működéséről.

Erről jegyzőkönyv készült.

J e g y z ő k ö n y v v i k i v o n a t

A MSZMP. Pilisvörösvár Községi Alapszervezetben 1960. június 21-én megtartott rendkívüli vezetőségi ülésen készült jegyzőkönyvből.

Hagyva a kihagyandók.

T á r g y: A Könyvtárbarátok köre tagjainak és a KISZ. tagok között felmerült problémák megtárgyalása.

A kibővített párt vezetőségi ülés alaposan szemügyre vette tárgyban ismertett napirendet és megállapította, hogy Fogarasi Mihály községi könyvtáros sok évi fáradságos munkájának eredményeként a Könyvtárbarátok köre ma már 104 tagot számlál, akik rendszeres foglalkoztatás mellett aktív látogatói a könyvtárnak. Negyedéves munkaterv szerint dolgoznak és igen hasznos munkát végeznek. Ezek a fiatalok el vannak vonva a korcsmától és igen jól feltalálják magukat a könyvtár rendezvényein, melynek szervezésében ~~rájuk~~ is részt vesznek.

A párt vezetőség nem osztja a Kisz. vezetőségnek azt a nézetét, mely szerint a könyvtárbarátok körét fel kell osztani, csak azért, mert nekik a községben nagyobb tekintélyük van.

A párt vezetőségnek az a meglátása, hogy a Kisz. vezetőség teljesen helytelen nézetet vall, amikor kihangsúlyozza, hogy a KISZ. nem közeledhet a könyvtári ifjuság felé. illetve, hogy a KISZ. ma már nem tart ott, hogy ő könyörögjön.

Megállapítja a párt vezetőség, hogy a KISZ. vezetősége és tagsága túl érzékenységre vall, amikor kijelentik, hogy a könyvtárból őket kinézik.

A felvetett sértések egyikét sem tudja a KISZ. vezetőség konkrétan alátámasztani. Ezért a párt vezetőség arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Kisz. fiatalok tegyék félre az érzékenységet, a sértődékenységet és tartsák kötelességüknek a könyvtár látogatását és a könyvtár munkájába való aktív bekapcsolódást.

Itt nem arról van szó, hogy a 104 fiatal, akik a könyvtárbarátok körében működik beszerveződjenek egyből a KISZ.-be, hanem a kölcsönös kapcsolat tartásáról, a barátkozásról és a közös együttműködés gondolatáról van szó.

A párt vezetőségnek az a meglátása, hogy a Kisz. fiatalok éljenek olyan szervezeti életet, melyen keresztül megszerettetik magukat és tekintélyüket növelhetik és akkor a kívül álló fiatalok sem fognak elzárkózni a KISZ.-be való belépéstől.

Tartózat:

- 1./ Fogarasi elvtárs iktasson be a könyvtár munkájába az ifjuság helyzetével kapcsolatos előadásokat, melyre hívja meg a KISZ. és a Könyvtárbarátok tagjain kívül a kaflódó fiatalokat is.
Pl: Az ifjuság helyzete a szocializmus építésében, és általában oly értelemű előadásokat, amely a fiatalokban felkelti a közösségi életformák iránt érdeklődést.
- 2./ Tartson Fogarasi elvtárs a Könyvtárbarátok körén belül legalább 2-havonként munkaértekezletet, ahol értékeljék az elvégzett munkát és megszabják a következő feladatokat.
- 3./ a párt vezetőség javasolja, hogy szervezzen Fogarasi elvtárs a fiatalok részére közös kirándulásokat, muzeum, ~~kisregény~~ kisház stb. látogatásokat.
- 4./ A KISZ. továbbra is tartsa fenn kapcsolatait a Könyvtárbarátok köre ifjuságával, sőt lépjenek be a Könyvtárbarátok körébe és segítsék, támogassák a könyvtár munkáját. Tanuljanak, hogy helyes magatartásukkal megszerettessék magukat. Fordítsanak sokkal nagyobb súlyt az eddiginél a szervezeti életre és igyekezzenek egymást is megbecsülni, hogy ezen keresztül is kivívják a KISZ. tekintélyét.

Kmf.

Medgyesi Albertné
Medgyesi Albertné/
jegyzők. vezető.

Rupf József
/Rupf József/
párttitkár.

Beszámoló a községi könyvtár munkájáról. 1960.szeptember 5.

/Jelentés az 1959.évről/ /Kivonat az eredeti jelentésből/

Az 1950 őszen alapított könyvtár 9 éves. Az elmúlt 9 év fejlesztés munkájának eredményeként ma 6000 könyvvel, közel 1000 olvasóval és 30.000-es forgalommal rendelkezik.

Az alábbiakban a könyvtári munka eredményeire és gátló körülményeire óhajtok rámutatni.

1.A könyvtár helyisége,berendezése.

Könyvtárunk kölcsönzőterme és olvasóterme a lehetőségekhez mérten izlésesen van berendezve.Az asztalon terítők,az ablakokon függönyök vannak. A berendezés egységesen fehér olajfestékkel van befestve. Első benyomasra jó hatást kelt.Kar,hogy a helytelen szigetelés következtében a belső falak egyik-másik helyen 130 cm magasan vizesek.A könyvek átveszik ezt a nedvességet és penészfoltok keletkeznek rajta.A falazat folyamatosan töredezik és lehull. Az olvasóterem padlaja meghullámosodott,mert az alatta levő tartófa korhadni kezdett. A könyvtár épülete kívülről elhanyagolt. A vakolat sok helyen letört,redézett és lehullott. A tetőzet alapos javításra szorul.

A könyvtár berendezése a célnak megfelelő,de szükség lenne még legalább 20 db szék,hogy előadások alkalmával ne kelljen folyton más szervektől kölcsönkérni.A berendezés részben a Pestvidéki Vegyesasvány Vállalat,részben a Kultúrház és csak kis részben a könyvtár tulajdona.

2. Könyvtári allomány és annak gyarapítása.

Könyvallományunk a Vegyesasvany Vállalat 733 db könyvével együtt 6000 kötet. A könyvek vásárlása az Allami Könyvterjesztő Vállalatot keresztül történik. Az AKV.2 hetenként jegyzéket küld a könyvtárnak,melyen közli a megjelent könyvek szerzőit és címét. Ennek a jegyzéknek alapján állítjuk össze a rendelésünket,mely aztán a Megyei Könyvtáron keresztül jut vissza a Könyvtárellátóhoz.A Megyei Könyvtár a jegyzéken ellenőrzi a rendelésünket. A Könyvtárellátó által küldött könyveket beleltarozzuk a csoport-és cimleltárkönyvbe,majd pecsételtetjük el.

A Vegyesasvany Vállalat könyveit külön leltárkönyvben tartjuk nyilv Gyakran megtörténik,hogy az olvasók könyveket ajándékoznak a könyvtárnak.Amennyiben ezek a könyvek megfelelnek a könyvtár célkitűzéseinek,beleltarozzuk őket a saját allományunkba. Ha nem felelnek meg,akkor átadjuk a MÉH-nek.

3.A könyvek rongálódása és elvesztése.

Tekintettel arra,hogy könyveinkte közel 1000 ember olvassa,elkerülhetetlen,hogy meg ne rongálódjanak. A kisebb javításokat magunk véggezzük el,az erősebben megrongáltakat vagy újra köttetjük,vagy se

tezzük. A könyvek elvesztése nem gyakori. Évenként 5-6 könyvet vesz-
tenek el, s ez is azért történik, mert kölcsönadják másoknak, s hetek
mulva elfelejtik már, hogy kinek adták a könyvet. Az elvesztett köny-
vek araból új könyveket vásárolunk.

4. A könyvtár használata.

A könyvtáros napi 8 órát köteles a könyvtárban dolgozni. Az olvasók
számára heti négy alkalommal tartunk kölcsönzést: hétfőn 17-20 óra-
ig, szerdán 15-20 óráig, pénteken 15-20 óráig és vasárnap délelőtt
8-12 óráig. Az olvasóterem mindennap rendelkezésre áll nemcsak a
beiratkozott olvasóknak, hanem mindenkinek.

5. Az olvasók megoszlása.

1959. év végén az alábbi számok mutatják az olvasók megoszlását:

Munkás:	385
Dolgozó paraszt:	13
Értelmiségi:	65
14 év alatti tanulók	323
14 év feletti -"-	59
Háztartásbeli stb	62
<hr/>	
Összesen:	907

6. A forgalom megoszlása.

az elmúlt esztendőben	
16453 szépirodalmi művet	
10279 ifjúsági művet	
412 mezőgazdasági művet	
355 műszaki művet	
1644 politikai és egyéb művet	

azaz össz. 29143 könyvet olvastak el olvasóink.

7. Előadások, rendezvények:

- Jan. 31. Szegvári I. és Nagy Marian: Írók a Tanácsköztársaságban.
Febr. 28. Fenyvesi Margit: Tanácsköztársaság emléke az irodalomban.
Április 7. Fenyvesi Margit és Surányi Ibolya: A külföldi irodalom
legszebb versei.
Május 1. Fogarasy Mihály: Parvalasztás c. vitaest
Május 30. Jancsó Adrienn előadóművésznő önálló balladaestje.
Július 19. A Könyvbaratok Köre hajó- és vonatkirándulása./Dunakanyar/
Szeptember 26. Császár Ottó gimn. tanár: A holdrakéta.
November 28. Dobó Karoly: A világűr megismerése. Vetített képek.
December 26. A Könyvbaratok Köre műsoros estje.

8. Kiállítások.

- Január 1-30-ig "Bővítsd ismereteidet!"
Március 10-15 Tanácsköztársaság
Május 28. Ünnepi könyvhét könyveinek kiállítása
Augusztus 20 Az alkotmány ünnepe

9. Könyvbaratok Köre.

Könyvtárunk kiemelt községi könyvtár. Mint ilyen nagyobb a forgal-
ma mint sok járási könyvtárnak, ahol 3-4 személy látja el a könyv-
tári munkát. A Megyei Könyvtár javasolta a Községi Tanácsnak, hogy
vegyen fel egy felfüggetlenített könyvtarost, de ez anyagiak miatt
az idén nem sikerült. Így a könyvtári munkát csak az ifjúság segít-
ségével sikerült elvégezni. E könyvtári munka elvégzésére hoztuk
létre a Könyvbaratok Körét. A Kör ebben az évben 104 főre emel-
kedett. Tagjai 16-25 év közötti fiúk és lányok, akik szívesen veze-
nek könyvtári munkát. A könyvek ragasztásától és tasakolástól kezd-
ve műsoros esték rendezéséig igen sok területen komoly segítséget
nyújtottak nekünk.

Gyakran hívtuk a községi fiatalokat is a könyvtárba, de ők mindvégig

elzarkóztak ezelőimondvan,hogy ők nem alázkodnak meg,jőjjenek a Könyvtarbarátok őhozzajuk.

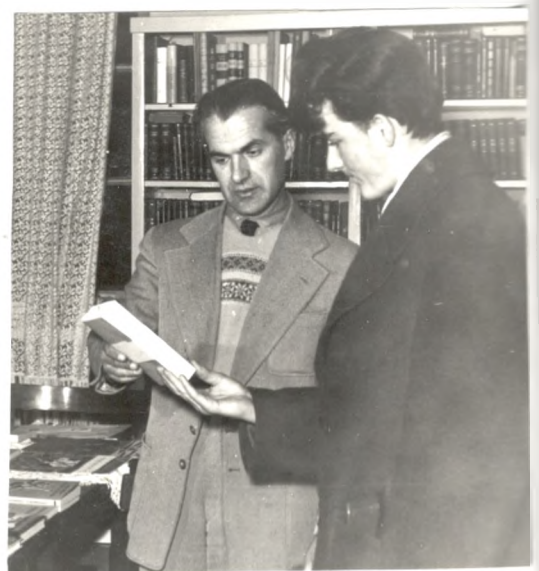
A helyzet egyre romlik. Már nemcsak a KISz,hanem a helyettes tanácselnök,Medgyesi Albertné is ellenségesen viselkedik irányunkban.

10. Mit hoz a jövő?

Könyvtarunk további fejlődés előtt áll.Minden esztendő 100 új vasót,6-700 allomanynövekedést és 4-5000-es forgalom növekedés eredményez.Ehhez komoly felkészülés szükséges. Májusban vizsgáztettem a kétéves könyvtárosi tanfolyamból.Együttal jelentkeztem az Országos Széchenyi könyvtar által meghirdetett kétéves könyvtárosi ~~XXXXXX~~ iskolára.

Keméljük,hogy a közeljövőben szaporodni fog a könyvtárosi létszám is.

Latogatók a könyvtárban

Előadások

1960 elején az alábbi rendezvényeink voltak:

Január 30. Építészeti stílusok.

Február 27. Könyvtárbaratok Köre jelmezbálja

Április 2. Szalay György irodalomtörténész: Fizeót év az irodalomban.

Május Molière: A botcsinálta doktor /Könyvt. barátok Köre/.

Kiállítás: március 30. Pilisvörösvar fejlődése 1945-től.

Molière: A botcsinálta doktor színmű szereplői

Szauter Rudolf, Albel Attila, Lernerz Károly és Fellényi Mária

Manherz Karoly

Albel Attila

A közönség

Pál Zoltán a Molière darabban

A fel nem sorolt előadások
az alábbiak voltak 1960-ban:

Arany Janos és költészete,
Hemingway élete és művei,
A halhatatlan szerelem,
Az építészet rövid attakintése,
Ady Endre és költészete,
Irodalmunk 15 esztendeje,
József Attila és költészete,

Kőszegi Imre ifjúsági író
ankétja /A pesti lány/,
Közös kirándulások és
minden hónap utolsó szombat-
ján klubest.

A Molière est közönsége

1960. októberében egy németnyelvű továbbképzésen vettem részt Weimar melletti Schnepfenthal nevű község iskolaépületében. Míg távol voltam a Könyvtárbaratok Köre fokozottabb mértékben segített feleségemnek, hogy visszaesés ne következzen be.

1961 tavaszán tudomásunkra jutott, hogy a területi KISz szervezet néhány tagja panaszt emelt a partszervezetnél a Könyvtarbarátok Köre munkájára. Nekünk is feltűnt, hogy a KISz fiatalok közül egyre kevesebben jelennek meg a könyvtár rendezvényein. Kértük a község vezetőit, hogy vizsgálják meg ezt a kérdést.

Ekkor a ~~Körsz~~ községi partszervezet rendkívüli vezetőségi ülést tartott, melyen csak a fenti kérésünkkel és kérdésünkkel foglalkoztak. /A jegyzőkönyv a 27. oldalon található/.

A KISz szervezetet elmarasztaló és a könyvtár vezetőségét dicsérő szöveg csupán Rupf József parttitkarnak volt köszönhető, mert vele a 30-as évek közepén együtt cserkészkedtünk.

Az újabb találkozó 1961. május elején volt a könyvtárban. Jelen volt Rupf József parttitkár, Medgyesi Albertné h. VB. elnök, Varga Gyula, partvezetőségi tag, Fabinyi ? a járási partszervezet, illetve a járási KISz szervezet megbízásából, Dobó Karoly kulturális igazgató, Hidas György a nemzetiségi táncsoport vezetője és Fogarasy Mihály a könyvtár részéről, valamint a fenti szervek ifjúsági tagjai.

A Könyvtarbarátok Köre titkára, Hargita Arpad ismertette az ifjúsági klub eddigi munkáját, majd hozzászólásokat kért.

Sajnos nem olvastam el előzőleg Hargita Arpad beszámolóját, s így ebben fiatalos megdöbbenéssel néhány olyan mondat hangzott el, melyet diplomatikusabban kellett volna megfogalmazni.

"...mi megdöbbenünk és megvalogatjuk, hogy kiket fogadunk be magunk közé..."

"...ebben az ifjúsági klubban a község elit ifjúsága van jelen. Hargita Arpad itt tulajdonképpen arra célzott, hogy kezdetben olyan fiatalok is jelentkeztek a Könyvtarbarátok körébe, akik csak a tánc miatt jöttek, az irodalmi és egyéb rendezvényeinkről következetesen hiányoztak. Sőt a tánc alatt is megtörtént, hogy egyesek at-atszaladtak a presztisz szoba egy-egy féldecire.

De még akkor sem lett volna botrány, ha Fabinyi ? megvárja, hogy meginduljanak a hozzászólások. De ő rögtön szót kért és igen éles és sértő szavakkal ledorongolta az ifjúságot és a KALOT-tal hasonlította össze a Könyvtarbarátok Körét. Sőt azt is mondta, hogy ez tulajdonképpen "egy ellenforradalmi összeesküvés". Az ifjúság megdöbbenve hallgatta a járási partbizottság küldöttét, aki mindegyikre súlyosan sértette a jelenlevő ifjúságot. Kifogásolta többek között "...mit akar az ifjúság egy Molière szindarabbal? Mit mondhat nekünk Molière? Miért nem a "Hajnali tüzet" játsszák?"

A következő felszólaló Rupf József volt, a helyi községi partszervezet titkára. Szerinte hibát követett el a járási partbizottság, amiért Fabinyi ? -t küldte ki, mert ő nem ismeri a helyi ifjúság mun-

káját és problémait.

Aztán a fiatalok szólaltak fel. Valamennyien kifogásoltak, hogy a legjobb szándékkal végzett munkájukat ilyen sertően és negatív értékeléssel bíralják, ezért a bíralatot visszautasítják.

Ezután az értekezlet utáni napokban olyan volt a község, mint egy felbolygatott darazsfészek. Mindenki ~~xxix~~ fel volt naborodva, voltak, akik aláírasokat gyűjtöttek tiltakozó ívekre,és aztán lassan minden lelkesedés elhalt.

Az élet azonban nem állt meg, s így a könyvtári munka sem.

1964-ben az olvasók száma 1054-re, a kölcsönzési forgalom 34000-re emelkedett.

Előadások, rendezvények, kiállítások 1961-ben:

Február 4. Alarcosbal

Március 25. Csipkerózsika mesejáték

Március 26. -"- -"-

Március 27-aprilis 2. Kiállítás az elmúlt 15 év eredményeiről.

Április 4. Csipkerózsika mesejáték

Április 15. Műsoros est

Május 1. Magyar majusok

Május 27. A könyvhét ünnepélyes megnyitása

Május 27. Az Ünnepi Könyvhét könyveinek kiállítása

Fabinyi ? és Medgyesi Albertné megnyilatkozása következtében a Könyvtarbaratok Köre feloszlottnak nyilvánította önmagát és a klub megszűntette tevékenységét.

A Könyvbaratok Köre utolsó klub-és szórakozó estje. Ezek a klubesték alapozták meg 10 házasságot.

Egy tavaszi felvétel azokról a "Könyvtarbarátokról", akik éppen a könyvtarban tartozkodtak.

1961. december 28-an a Községi Tanács VB az alábbi levelet küldte a Pestmegyei Tanács Művelődési Osztályának:

Az alábbi okokkal fogva kérjük engedélyezni az 1962. évre a pilisvörösvári községi könyvtarban a félnapos /4 óras/ munkaerő beállítását.

1. Az olvasók száma elérte a 1054-et.
2. A kölcsönzési forgalom ebben az esztendőben kb. 35000 kötet.
3. A községi könyvtar az 1962. esztendőben átveszi a Pestvidéki Vegyesasvany, a Pilis Szénbánya Szakszervezeti /volt/ könyvtarát, valamint a Termelőszövetkezet könyvállományát. Ezzel kb. 8000 könyv fölé emelkedik a könyvállománya.
4. 1962-ben fiókkönyvtárat létesít a községi könyvtar a bányatelepen, hogy a bányászcsaladoknak ne kelljen a faluba járni könyvtári könyvekért.
5. A Községi Tanács a 02-es rovaton vállalja a fedezetet.

Pilisvörösvár, 1961. XII. 28.

Peller János VB elnök.

1962. március 1-én

a községi könyvtárban megalakult a "Könyvbarát Bizottság". Erről jelezőkönyv készült, melynek tartalmát rövid kivonatban rögzítem.

Jelen voltak: Papp Gyula, a Hazafias Népfront elnöke, Csonka József, a Művelődésügyi Bizottság elnöke, Kövér Zoltanné, a Nőtanács elnöke, Nyerjak Lászlóné a Nőtanács tagja, Varga Gyula, a községi pártszervezet titkara, /és a községi Tanács képviselőjeként is/, Borsos László, a Termelőszövetkezet főkönyvelője, Nemess Rózsa, a Leányiskola igazgatója, Dobó Karoly, a kultúrház igazgatója, Fogarasy Mihalné, a könyvtar vezetője és Fogarasy Mihály, a Földműves Szövetkezet könyvbizományosa.

A Hazafias Népfrent elnöke bevezető szavai után Fogarasy Mihály ismerteti a könyvtar 1961.évi eredményeit,olvasólétszamat,kölcsönzési forgalmát,a könyvállomány mennyiségét és a kapott könyvtari tervszámokat.Közli,hogy a könyvtar tarsadalmi segítség nélkül ezeket a tervszámokat nem tudja teljesíteni,ezért kéri,hogy a jelenlegi szervezetek képviselői legyenek a könyvtar segítségére.

Borsos Laszlo évenként 250 kötet beszerzéséhez ajánlott fel segítséget,Kövér Zoltánné évi 100,-Ft támogatást vállalt,Varga Gyula a községfejlesztési összegből évenként 4000,-Ft támogatást ajánlott fel. A kultúrigazgató javasolta,hogy évenként 4 filmvetítés történjen a könyvtar jevéra.Az előadót és a filmet a kulúrház fizeti.

Az iskolaigazgatók a filmvetítésekhez a közönségszervezést vállalták. **Ebből a sok ígérethől** alig teljesült valami,de annyit mégis megtudtunk,hogy kinek a szavában lehet hinni.

A **Bizottság**"megvalasztott tagjai: Papp Gyula,Csonka József,Kövér Zoltánné,Borsos Laszlo,Varga Gyula,Nemess Rózsa,Dobó Karoly,Benke Mihályné,Bokor Miklósné,Borsos Lászlóné,Borbély Béla,Daniel Erzsébet,Madar Margit,Pintér Istvanné,Steckl Mátyás olvasó és Schrantz Lajos olvasó, valamint Fogarasy Mihályné és Fogarasy Mihály.

Beszámoló a pilisvörösvári könyvtár munkájáról 1962.junius 5-én Pilisvörösvárott a könyvtárosok országos értekezletén./Rövid kivonat/ Aligha van ma mar a művelődésnek olyan munkasa,aki nem vallaná,hogy a könyvtáros tevékenysége szerves része a falun kialakuló egységes népművelésnek.Ez a folyamat különösen az utóbbi 2-3 esztendő óta van egészséges érésben,s hovatovább oda fejlődik,hogy egyre többen igénylik,fontosnak sőt elmaradhatatlannak tartják. Tevékenységét a népművelési munka minden ágával igyekeznek összekapcsolni.Örvendetes,hogy az együttműködés egyuttal a könyvtárosi munka nagyobb megbecsülésével is jár.

Az ötvenes évek elején a legtöbb könyvtáros elszigetelten élt és végzte áldozatos munkáját.Küzdött és harcolt a megnemértés ellen,egyuttal veszekedett,vitatkozott,túrt,visszavonult,majd megint támadott,kért és újra kért,csakhogy a falu lekosságát kiemelje az elmaradottságából,eloszlassa a falura ranehezefett közönyt,és mint a "nemzet nypszámosa" terjessze a fényt,a világosságot.

Az elmúlt évben élénk vita folyt a "Könyvtáros" folyóirat lapjain az önálló községi könyvtarak ügyében.A vita egy ügyirat nyomán indult el,melyet egy jarasi könyvtár intézett a megyei könyvtarukhoz.Ebben a jarasi könyvtarvezető közölte a megyei könyvtarukkal,hogy javasolta a helyi tanácsnak a területén lévő főhivatású könyvtarossal működő községi könyvtár átszervezését heti 4 alkalommal kölcsönző könyvtarrá.

Ezzel az átszervezéssel lényegében megszűnt volna az önálló községi könyvtár, a legrégebbi ilyen intézmények egyike, melynek munkájáról, tevékenységéről sokat írtak a szaksajtóban és sokat beszéltek különféle könyvtárosi értekezleteken. - Örvedetes volt, hogy a vita során kiderült, hogy a könyvtárügy lényeges kérdéseivel ma már nemcsak a központi szervek foglalkoznak, hanem maguk az érintett könyvtárosok is. Sőt a vita még azzal a hasonnal is járt, hogy a központi szervek nem most már csak meg kellett vizsgálniok a vita anyagát, s abból máris kirajzolódott a községi könyvtárak fejlődésének kívánatos iránya, a községi könyvtárak programja, sőt a fejlesztésre vonatkozó legszükségesebb központi intézkedések javaslatai is kialakultak. Amikor az önálló községi könyvtárakat létrehozták, a könyvtári munkaműhelyeinek tekintették őket. S ahogy az iskola is hozzátartozik minden település képehez, megfelelő nagyságú település esetén az önálló községi könyvtárak is állandó szilárd intézményei lettek volna a felső népművelésnek. Hogy ez az elképzelés nem mindenhol vált be, az még nem jelenti az önálló községi könyvtárak válságát. A személyi és tárgyi feltételek biztosításával s a járási és megyei könyvtárak folyamatos ellenőrzésével és támogatásával feltétlenül elérhették volna a községi könyvtárak a megfelelő létszámú olvasótábort és kölcsönzési forgalmat. A szakszervezeti, iskolai és fiókkönyvtárak megfelelő támogatással sikerült volna létrehozni az egységes könyvtárhálózatot s így az önálló községi könyvtárak a fent felsorolt kisebb könyvtárakkal együtt a község és környékének népművelési központjává válhattak volna.

A magyarországi könyvtárügy fejlődése nem utal arra, hogy az önálló községi könyvtárak számát csökkentsük. Sőt az a kíváncsóság, hogy az a következő években minden 5000-nél nagyobb lélekszámú községben ~~fx~~ f. hivatású könyvtárossal működő könyvtár létesüljön. A meglévő könyvtárak esetében sem válságról, hanem inkább a feladatok tisztázatlanságáról beszélhetünk.

Nem feladatom, hogy ezeket a feladatokat tisztázzam, hiszen Sallai Pista bácsi ezt már megtette a "Könyvtáros!" 1961. évi ~~ERTEKEZLET~~ augusztusi számában és az önálló községi könyvtárosok mostani 3 napos országos értekezlete is ezt a célt valósítja meg. Mégis szükségesnek tartottam a pilisvörösvári önálló községi könyvtár munkájáról szóló beszámoló előtt elmondani és röviden ismertetni az önálló községi könyvtárak felett lebegő "lenni vagy nem lenni" kérdést.

Ezékután ismertettem könyvtárunk történetét, a raktározást, a szabadpolcos rendszer bevezetését, a katalógusok rendszeresítését, a korszerű olvasószolgálat feltételeinek megteremtését, a könyvállomány gyarapítását és védelmét, az olvasóval való egyéni foglalkozást, a kölcsönzést, az olvasótoborzást, az együttműködést az intézményekkel és szer-

vekkel, a Megyei könyvtár segítségével és ellenőrzésével, ismertetem ter-
veinket a jövőre.

Az 1961-ben többször lejátszott Csipkerózsikából az alábbi felvéte-
leink maradtak meg:

Csipkerózsika összes szereplője

Csipkerózsika és a királyfi
Herceg Rózsa - Berendi Misi

A királynő és a király
Zsiros Katalin - Manherz Károly

A Csipkerózsika mesejáték szereplői

A **Csipkerózsika** c. mesejáték 3622,-Ft tiszta bevétele volt. A mesejátékot a feleségem, Fogarasy Mihályné tanította be, s a ruhákat is ő varrta. A háttérrel és a kuliszákat Feldhoffer János könyvtárbarát festette. Szép bevételt hozott az **Igazmondó juhász** mesejáték is. Az írók közül Gergely Márta, Kertész Erzsébet, Kőszegi Imre, Fehér Tibor és Zalka Miklós neve a legismertebb a könyvtárunkban. Az előadóművészek közül Nagy Mariann, Surányi Ibolya, Könyves Tóth Katalin, Takacs Márta, Jancsó Adrien a legismertebb.

Anyagilag a Termelőszövetkezet /3000,-Ft évente/ és az Asványbánya /1000,-Ft évente/ támogatja a könyvtárunkat. A kulturhaz és mások időszakonként adnak anyagi támogatást.

1962. szeptember 1-től a kölcsönzési időt 25 órára emeljük. Öt hétköznapon 4-4 óra, vasarnap 5 óra.

1962-ben a Művelődési Minisztérium egyik munkatársa látogatása alkalmával így szólt: "A Minisztériumnak lenne 100.000 forintja egy községi könyvtárépület építésére. Külföldi látogatok esetében egy közeli /kb. 20 kilométeres körzetben/ községi könyvtarra lenne szükségünk. Pílisvörösvarra gondoltunk."

1963-ban 1300 fő volt a beiratkozott olvasók száma és **41149** kötet könyvet kölcsönöztünk ki.

Rendezvények és kiállítások 1963 első felében:

1. Február 15. Ki miben tudós? Látogató: 82 fő
2. Február 29. Az őszi barack termesztése. Előadó: **Dr. Kovács László**, a zsámbéki mezőgazdasági technikum tanára. Látogató: 68 fő

3. Március 15. Az őszi barackfak koronaalakítása és metszése. Előadó: **dr. Kovács László**. Latogató: 45 fő
4. Április 12. Költészet napja. Műsort a Budai Járasi Irodalmi Színjátszóegylet adta. Ezen az ünnepélyen 4 fiatal könyvtudományi dolgozatot kapott a könyvtárban végzett aktív segítségével. Latogatók száma 260 fő /a kulturházban/.
5. Április 26. Tavaszi kártevők a gyümölcsösben. Előadó: dr. Kovács László
6. Május 6. Ünnepi könyvhét. **xx** Ezen megjelent **Győry Dezső** író. A műsort a kulturház biztosította. Győry Dezső műveit, illetve verseit Hortobágyi Judit előadóművésznő illusztrálta. Latogatók száma /a kulturházban/ 300 fő
7. Május 31. A gyümölcstermelési csoport autóbuzs kirándulása Zsámbékre. Megtekintették a Mezőgazdasági Technikum mintagyümölcsösét és szőlőjét. A csoportot dr. Kovács László tanár kalauzolta. A költséget a résztvevők viselték.

Az Ünnepi Könyvhéten és a Költészet napján könyvkiállítást rendeztünk.

1964-ben egyre erőteljesebben jelentkezett az új helyiség kérdése. Kicsi lett a jelenlegi könyvtár, ezért egyre türelmetlenebbül várjuk az új könyvtár építkezési munkálatainak megkezdését. A kijelölt helyiség a Fő út 82.sz. alatti épület, mely valamikor az 1800-as évek végén Eckhardt Géza jegyző tulajdona volt. Később Kerék János /b. telephely banyatisztviselőé, majd Blind János kőőrszállító tulajdona lett. 1945 után az épületet államosították és a község tulajdona lett. Az épületben 1966-ig a KISZ szervezet és Herczeg néni lakott a lakónyával. Ez komoly problémát okozott.

A probléma megoldása eltartott még 2 évig.

Vizsgálati jegyzőkönyv

Az ellenőrzés célja: Annak a megállapítása, hogy a könyvtár megfelelően szolgálja-e a kultúra terjesztését a községben. Kielégítő-e a társadalmi tulajdon megővése a könyvtárban és a kihelyezett könyvek megfelelő kezelése biztosítva van-e.

A vizsgálócsoport tagjainak neve: Szende Jenő és Viszt István.

Az ellenőrzött szerv neve és címe: Községi könyvtár Pilisvörösvár.

Az ellenőrzött szerv felettes szervének neve és címe: Községi Tanács Pilisvörösvár.

Vizsgált időszak: 1964.

A vizsgálat megkezdésének és befejezésének időpontja: 1965. január

A vizsgálat főbb megállapításai:

1. Hogyan történik a kölcsönzés?

a./ A vizsgálat megállapította, hogy a könyvállomány teljes egészében megegyezik a csoportos leltárkönyv és a címleltárkönyv a

A könyvvállomány 1964.december 31-én 8680 db 207.317,-Ft értékben.

b./ Az olvasónyilvántartás alapján a vizsgalat megállapította,hogy a könyvtárnak 1420 olvasója van és ennek megfelelően szedték be a beiratasi dijakat és ezek a Községi Tanács megfelelő MNB szám-lajara befizetést nyertek.

A beiratasi dij felnótteknél 3,-Ft,gyermekekneknel 1,-Ft évente.

A beiratkozottak foglalkozas szerinti megoszlasa az alábbi:

Ipari dolgozó:	479
Mezőgazdasági dolgozó:	25
Felnótt tanuló:	202
Alt.isk.tanuló:	516
Egyéb: nyugdíjas,háztartásbeli stb	198
<u>Osszesen:</u>	<u>1420</u> fő

c./ Kölcsönzött könyvek megoszlasa:

Társadalomtudományi:	839
Természettudományi:	392
Műszaki:	353
Mezőgazdasági:	251
Szépirodalmi:	22995
Ifjúsági:	18906
Egyéb:	2069
<u>Osszesen:</u>	<u>45805</u> kötet

d./ A könyvtar a leltari tárgyakról álló-és fogyóeszközökről,folyó-iratokról,valamint a napilapokról rendes nyilvántartast vezet, mely nyilvántartasokat a vizsgalat rendben talált.

2.Kultúrpolitikai munka.

a./ A könyvtari könyveket legnagyobb részben az AKV.Könyvtárellátó Vállalatnál szerzi be,de előfordultak a Fmsz-nél történt vásárlások is,mert a Könyvtárellátó Vállalat az évvégi csúcsforgalom idején nem volt képes az igényeket kielégíteni.

A könyvvásárlás a kéthetenként megjelenő Tájékoztató jegyzék alapján történik.

b./ A könyvtar nyitvatartasi ideje: naponta 10-12-ig és délután 15-20-ig. Kölcsönzési idő:hétfő-szerda-péntek,vasarnap 8-13-ig.

3.községi Tanacsok munkaja a könyvtarral kapcsolatban.

a./ A vonatkozó MF.rendelet értelmében a Községi Tanács gondoskodik a könyvtar helyiségéről,fűtéséről,világításáról,munkaerőről és eszközökről.

b./ A Községi Tanács 1963.november havaban tárgyalta a könyvtar ügyét és a hozott határozatokat több ízben ellenőrizte.

4.Anyagi forrasok felhasznalasa.

a./ A könyvtar rendelkezésere álltak az alábbi összegek: költségvetésből 30.108,-Ft,különféle szervektől 17.253,-Ft. Ezek az összegek teljes egészeben könyvvásárlásra nyertek felhasználást.

b./ "KOFÁ" alapból 4.000,-Ft támogatást kapott a könyvtar.

c./ Termelőszövetkezettől 3.000,-Ft-ot,OKISz-tól 300,-Ft-ot kapott.

d./ A könyvtar a fenntartásához 1964.évben az alábbi összegeket használta fel:

Munkabér:	19.200,-Ft
Kisegítő bér és takarítás:	8.112,-
Alkalmazottak:	508,-
Kiküldetés:	495,-
Működés:	9.300,-

Postaköltség és SZTK:
Könyvvásárlásra:

3.930,-
47.362,-Ft

5. Egyebek:

- a./ A könyvtáros: Fogarasy Mihályné. Végzettsége: alapfokú vizsga és jelenleg 3 éves könyvtárosi továbbképzésben vesz részt.
A helyettes könyvtáros: Fogarasy Mihály, mint 4 órás dolgozó működik. Nevezett főfoglalkozása: ált. isk. pedagógus.
- b./ A könyvtárvezető és a helyettese munkájával kapcsolatban semmiféle problémák nem merültek fel, munkájukat a rendelkezéseknek megfelelően, pontosan végzik.
- c./ A könyvtárosi munkát az alábbiak szerint lehetne eredményesebbé tenni:
Az ifjúság és a felnőttek kölcsönzési idejének szétválasztása.
A banyatelepen és a Szabadságligeten fiókkönyvtarak létesítése.
A délelőtti kölcsönzés bevezetésével /is/.
Attérés a teljes szabadpolcos kölcsönzésre.
Ezek az igények az új könyvtár megépítésével megvalósulást nyerhetnek.

Pilisvörösvar, 1965. január 21.

ellenőrök aláírása.

Jegyzőkönyv

a Hazafias Népfront 1964. április 16-án tartott Könyvbarát Bizottsággyűléséről.

Jelen voltak: Maedgyesi Albertné /Tanács + Nőtanács/, Nemess Rózsa /1.sz. ált. Isk./, Krammer Jánosné /Spitőip. KTSz/, Kómár Ottóné /Kultúrház/, Papp Gyula /H. Népfront/, Kohlhoffer Mihály /KIOSz/, Falics János /KIOSz/, Fogarasy Mihályné és Fogarasy Mihály /Könyvtár/.

Hányzott: Borsos László /TSz/, Franyó József /Ásványbánya/, Csonka János /1.sz. Ált. Isk./, Szoboszlai Lajos /Vegyes KTSz/ és Szabó Miklós /Szabóközi Biz./.

Papp Gyula, a Hazafias Népfront elnöke köszöntötte a megjelenteket, néhány szóval ismertette a Községi Könyvtár munkáját. Hangoztatta, hogy barmilyen jó munkát is végez a könyvtár, egyedül nem képes megoldani a reá haruló feladatokat. Csak széleskörű társadalmi összefogással lépést tartani az országos könyvtári eredményekkel, célkitűzéseit és tervszámait csak így tudja megvalósítani.

A könyvtár tervszamai 1965. év végére:

Olvasók száma: 1450 fő, kölcsönzési forgalom: 50.000 kötet, könyvállomány: 10.000 kötet.

A jelenlevők mindegyike ígéretet tett a támogatásra, de már éreztük, a támogatások csökkennek. Az Ásványbánya a 3000,-os támogatást levette 1000 forintra, biztos támogatásra már csak a Községi Tanács részéről számíthatunk. Esetleg a TSz-re.

A gyűlés folyamán ismét felmerült az új könyvtár építésének ideje, de senki sem tudott konkrét időt mondani.

Krammer Jánosné közölte, hogy a tervrajz és a költségvetés hamarosan elkészül, de a könyvtár építkezési munkálatai valószínűleg elhúzódnak a következő évre.

Az utolsó alarcosbál a Fő út 89. szám alatti épületben. 1965-ben már nem szívesen jártak itt, mert a háziaknak már nagyon kellett az 1945-ben államosított tulajdonuk.

1965-ben elkezdődött a régi "Blind Janos" féle ház, melyet 1945-ben államosítottak, lebontása, illetve átépítése.

A kibontott ajtók és ablakok tégláinak letakarítása.

A kijárat kaputól jobbra a padlásfeljáró és Kövér Zoltánék lakása volt.

Folyi a téglák "pucolása"

Itt maradt az épület előtti mély árok. Idáig, azaz 4 méterrel lesz szélesítve az épület. A vajariskola tanulói a tetőt, a gimnázium és az Alt. isk. diákjai a téglákat takarítják, hogy az új építkezéshez használhatók legyenek.

Felváltva dolgoztak a tarsiadalmi munkára jelentkezett diákok. De nem csak diákok dolgoztak a bontásban és építkezésben, hanem felnőttek is. Elsősorban felnőtt olvasóink, egyesületek vezetői és dolgozói is kivették részüket a munkában.

Néha itt találtam Rupf Józsefet, Guth Zoltánt és Falics Jánost is.

A legszorgalmasabb diákok között Scheller Mátyást és a fáradhatatlan Bellovits Tibort minden szabadidejében az építkezésnél találtam. A betonvályúk szétverésénél Scheller Matyi nélkülözhetetlen volt. Kár, hogy akkoriban nem volt lehetőség arra, hogy a legszorgalmasabb segítők jutalomban részesíthessük. Ezért itt a könyvtár történetében meg kellett nevüket említenem és megörökítenem. Ezuton is köszönöm, hogy akkoriban megéreztek azt az időt, amikor segíteni kellett.

Hamarosan kész lesz a könyvtár épülete

mire lehullott az első hó, már készen állt a könyvtár épülete, s nagyjában a tetőfedés is befejezéshez közeledett. Az épület az udvar felé 4 méterrel szélesedett. A volt épületben 24 méter hosszú kölcsozóterem készült el, s a kívülről jól látható 2-2 ablak mögött a ifjúsági és a felnőtt olvasótermet rendezték be.

Az épület palatetővel lett befedve.

Az új könyvtárépület 600.000,-Ft-ba került. Az összeget a Minisztérium és a Községi Tanács fedezte.

Az épületben iroda, előtér és 2 mellékhelyiség épült. Az akkori könyvtárra és a berendezésre akkoriban nagyon büszkék voltunk.

A könyvtár avatására és megnyitására 1966. augusztus 20-án került sor műsoros rendezvény keretében.

Az új könyvtár jó hatással volt az olvasók számanak növelésére, valamint a rendezvények bővülésére.

A felnőtt olvasóterem

könyvek, illetve a könyvtár iránt. Gyakran adnak fel a tanárok olyan feladatot, melyhez könyvtári hozzáolvasás szükséges. A gimnaziumi tanulók részére minden kötelező irodalmat beszerzett a könyvtár. Ezen-

Az olvasóteremben az olvasók több mint 50 újság és folyóirat között valogathattak.

A könyvtár mind az Általános Iskola, mind a Gimnázium részére bibliográfiát készített azokról a könyvekről, melyek az iskola tananyag elmélyítésére, valamint az önértékelésre szolgálhattak. Ennek az lett a következménye, hogy a tanárok érdeklődését is sikerült felkelteni.

kivül azokat a könyveket is beszerezte a könyvtár, melyek a művek tanulmányozásával és kritikájával foglalkoznak.

A diákok gyakran tartózkodnak a könyvtár olvasótermében tanulmányokat folytatva, vagy dolgozat írása céljából. A diákok halásak ezért a könyvtárnak, s szívesen végeznek társadalmi munkát. Rendezvényeket, kiállításokat készítenek elő vagy egyéb könyvtári munkában állnak a könyvtárosok segítségére.

A kölcsönzőterem egyik oldala /Hatul az ifjúsági terem

Az ifjúsági olvasóterem

Könyvtári statisztika 1966.évről:

Lakosság száma: 10.192

könyvállomány: 10.500 kötet

Olvasók száma: 1500 fő

könyvkölcsönzés: 50.000 könyv

Fiatalok az olvasóteremben

Pogarasy Mihalyné könyvtarvezető

Az olvasóterem polcai még rendezésre vannak.

Milyen változást hozott az új könyvtár Pilisvörösvár kulturális életében?

1966. augusztus 20-án Pilisvörösvárott új könyvtárt avattunk. (L. Könyvtáros 1966. 11. sz.) A könyvtár épülete a berendezéssel együtt 600 ezer forintba került. Az összeg nagyobbik részét a Pest megyei Tanács adta. A községi tanács építési anyagokkal, valamint ingyen fuvarok szerzésével kb. 40 000 Ft-tal járult hozzá az építkezéshez. A könyvtári olvasók (elsősorban a helyi gimnázium, a 206. sz. szakmunkásképző iskola, valamint a két általános iskola 7. és 8. osztályos tanulói) 1800 munkóra társadalmi munkát végeztek az építkezés során.

A régi könyvtár annyira szűk volt már, hogy a könyvek egyharmad része csak ömlesztve fért el, s az olvasók számára megközelíthetetlen maradt. S mivel ennek az anyagnak legnagyobb része az ismeretterjesztő irodalomból tevődött össze, 2–3 éven keresztül igen csekély mértékben kölcsönözték az ismeretterjesztő műveket.

A nagyszabású ünnepség keretében felavatott könyvtárépület belső elrendezése újszerű. Az olvasóterem nincsenek stabil falakkal elválasztva a felnőtt könyvkiválasztó övezettől, hogy a könyvtáros ne csak a könyvkiválasztó övezettel, hanem az olvasótermekkel, illetve az ott tartózkodó olvasókkal is kapcsolatban állhasson. A bejárat két oldalfalán nagyméretű süllyesztett vitrinek vannak, ahol állandó kiállításokat tartunk.

Az új könyvtár hatása a község kulturális életére

A méreteiben is impozáns, szépen berendezett könyvtárhelyiség igen nagy vonzást gyakorolt nemcsak a meglévő olvasókra, hanem azokra is, akik az előbbi könyvtárépület elhanyagolt állapota miatt nem lettek olvasóvá. A pártszervezet és a tanács is örül az új létesítménynek, mivel a könyvtár mint épület is dísz a községnek, másrészt a könyvtár munkája a népművelésnek komoly bázisa lett. Gyakran járnak hozzánk tanácselnökök és különféle művelődésügyi intézmények képviselői, hogy megnézzék mit valósíthatnának meg a könyvtárunkban látottakból a saját községükben. A szép helyiség sok szerv vezetőjében ébreszti fel azt a szándékot, hogy értekezleteit a könyvtárban rendezze. Mi azonban csak a kulturális témájuk megtartásához járulunk hozzá. Ez évben szeretnénk a tanács egyik ülését a könyvtárban tartani, hogy a tanácstagok közelebbről megismerhessék a könyvtár munkáját. A nyár folyamán sok száz vendég érkezik külföldről községünkbe. A vendégek nagy részét a könyvtárba is elhozzák a rokonok, hogy egy kicsit büszkélkedhessenek a könyvtárunkkal.

A községben tekintélye lett a könyvtárnak. Az Ásványbánya Vállalat igazgatója felkért bennünket egy fiókkönyvtár létesítésére. A művelődési ház a klubba kért letétet. A 206. sz. szakmunkásképző iskola azt szeretné, ha mi vennénk át iskolájuk könyvtárának vezetését és könyvellátását.

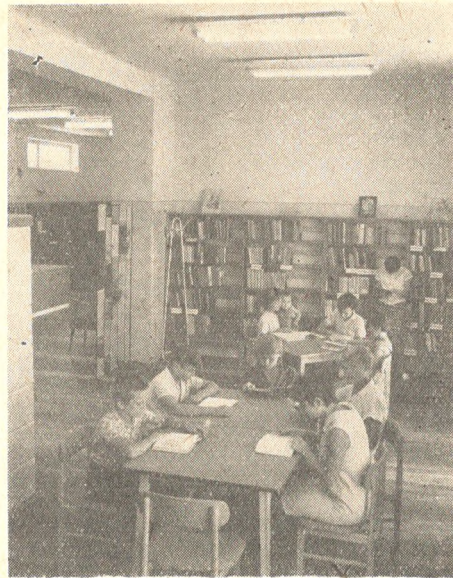
A helybeli iskolák is kérik a könyvtár segítségét. A gimnázium tanulói naponta benépesítik az olvasótermet, hogy valamilyen tanulmányt készítsenek, vagy a dolgozatukhoz keressenek forrásmunkát. Az általános iskolák tanárai könyvtárlátogatást tartanak osztályaikkal, hogy a tanulóifjúság megismerje a könyvtár munkáját és szolgáltatásait. A szaktanárok a katalógusból kiírják a szakmájukba vágó művek címadatait, és javasolják tanulóiknak e könyvek elolvasását.

Az állomány

A látogatóban a kedvező benyomást a szépen berendezett, modern helyiség ébreszti, az olvasót azonban már az állomány nagysága és választéka is érdekli. Az állomány nem emelkedett ugrásszerűen a két évben, az összetétel azonban javult.

	1965	1967
A könyvek száma:	9898	11 800
Ismeretterjesztő és tudományos irodalom	13,5 ⁰ / ₀	14,8 ⁰ / ₀
Ebből a társadalomtudományi irodalom	5,0 ⁰ / ₀	5,8 ⁰ / ₀
Szépirodalom	52,3 ⁰ / ₀	51,2 ⁰ / ₀
Ifjúsági és gyermekirodalom	34,2 ⁰ / ₀	34,0 ⁰ / ₀

Ha az ismeretterjesztő irodalomnak az állományban való részarányát nézzük, akkor meglepően alacsonynak találhatjuk azt. A kötelező olvasmányok nagyszámú megvétele, a vastartalék (a kurrens művekből egy-két példányt tartaléknak vásárol-

A Pilisvörösvári Községi Könyvtár felnőtt részlege és gyermekkönyvtára (MTI Fotó — Fehérváry Ferenc felv.)

lunk) torzítja az arányt a szépirodalom javára. Ha a művek választéka szempontjából vizsgáljuk az ismeretterjesztő állományt, már nem olyan vigasztalan a helyzet, de ezt a szokványos statisztika nem mutatja ki. Mindenesetre megnyugtató, hogy mind az ismeretterjesztő, mind a társadalomtudományi műveknek az aránya is javult az elmúlt két év alatt. Legjobban a műszaki irodalommal vagyunk elmaradva, ennek annyi ága van, hogy szinte lehetetlen valamennyi ide tartozó munkát megszerezni.

Az állományösszetétel megjavulásánál is nagyobb jelentősége van az állomány megfelelő elhelyezésének. A régi helyiségben az ismeretterjesztő művek egy részét csak ömlesztve tudtuk raktározni, ami természetesen megmutatkozott a forgalomban is.

Ma már a falusi könyvtárban is egyre nagyobb szükség van a tájékoztató irodalomra. Ezért gyűjtöttük egybe a kézikönyveket, s igyekszünk erőnkhez mérten gyarapítani számukat. Különösen a diákok forgatják őket, és ennek köszönhető, hogy állandóan növeszik azoknak a száma, akik iskolai feladataikat a könyvtárban készítik el. A rendszeres könyvtárlátogatásra szoktat a könyvtár egyre gyarapodó folyóirat- és napilapállománya is: 1968 januárjától kezdve 50 folyóiraatra és napilapra fizettünk elő.

Az állományt úgy igyekeztünk a polcokra kitenni, hogy az elhelyezése könnyen áttekinthető legyen, és a legfontosabb állománycsoportok az olvasók szeme elé kerüljenek. A könnyű tájékozódást az ETO szerinti csoportosítás megvalósításával, választólapok sűrű alkalmazásával kívántuk elérni, ezért tartózkodtunk a rendet megbontó állandó kiemelésektől.

Az állomány feltárását betűrendes szak-, sorozati és raktári katalógus segíti. Igénybevételük, bár lassan növekszik, még nem széles körű. Népszerűsítésükhöz igazán csak akkor foghatunk hozzá, ha már a teljes állományt tükrözik.

Az olvasómozgalom fejlődése

Az olvasók száma nálunk tulajdonképpen a könyvtár alapítása óta évenként fokozatosan és tervszerűen emelkedett, ezért ebben a vonatkozásban az új helyiség sem hozott robbanásszerű növekedést. Bár valószínű, hogy ha nem változtattunk a kedvezőtlen feltételeken, megszűnt volna a fejlődés.

	1965	%	1967	%
A 14 éven aluliak	526	36,2	586	35,4
14—18 év közöttiek	304	20,9	408	24,6
18 év felettek száma	620	42,9	639	40,0
Összesen	1450	100,0	1633	100,0

A felnőtt olvasók aránya a két év alatt tovább nőtt: 63,7%-ról 64,5 %-ra. Különösen örvendetes, hogy lényegesen emelkedett a 14-18 év közöttiek száma és aránya. Az új helyiség, a modern berendezés, a javuló állomány és a helybenolvasási lehetőség elsősorban a diákokat vonja be a könyvtár olvasótáborába.

Olvasók:	1965	%	1967	%
Munkás	562	38,6	620	37,9
Paraszt	24	1,6	22	1,3
Ertelmiségi	100	6,9	74	4,5
Tanuló	662	45,6	801	49,1
Egyéb /háztart.nyugd./	102	7,3	116	7,2
Osszesen:	1450	100,0	1633	100,0

Az olvasók társadalmi megoszlásának változása is azt mutatja, hogy az új helyiség, a gazdagabb, jobban feltart állomány elsősorban a tanulók figyelmét hívta fel a könyvtárra. A könyvtár fejlettebb szolgáltatása itt meglévő, eddig kielégítetlen igénnyel találkozott, s ennek eredménye az érdeklődés megnövekedése.

Van azonban a felnőttek között egy olyan korosztály, melyre nem vonzást, hanem éppen ellenkező hatást gyakorol az új könyvtárhelyiség. Ezek azok az idősebb emberek, akik az általános iskolát sem végezték el és semmilyen továbbképzésben nem vesznek részt. Ezeknek az embereknek nem felel meg a szabadpolc sem, hiszen azelőtt teljesen a könyvtárosra bízta magukat, mivel ~~ők~~ nem tudták kiválasztani a nekik megfelelő könyvet, hisz járhatlanok az irodalomban.

Az új könyvtárban viszont szabadpolcos rendszer van, s a nagy forgalom közben nem tud velük a könyvtáros foglalkozni. Ezek az idősebb emberek már nehezen szokják meg az újat, s így lassan-lassan kimaradnak. Lemondani róluk viszont nem lenne helyes.

Az új könyvtár nemcsak a község lakosságára, hanem a környékbeli községekre is vonzást gyakorol: az 1967. esztendőben például több mint 120 olvasó a szomszéd községekből jött hozzánk könyvért. Egyedül Pilisszentiván községből 87 olvasó iratkozott be könyvtárunkba.

Az utóbbi két év kölcsönzésének adatai

	1965	%	1967	%
Ismeretterjesztő irodalom:	7.090	14,6	8988	17,5
Ebből társadalomtudományi:	1.052	2,2	2.341	4,5
Szépirodalom:	21.909	45,5	21.984	42,9
Ifjúsági irodalom:	19. 291		20.272	
Osszesen:	48.290		51.244	

A kölcsönzések száma az előző évekhez hasonlóan fokozatosan emelkedett. A fejlődés inkább a kölcsönzött kötetek tartalmi megoszlásában van. Nagymértékben növekedett az ismeretterjesztő művek száma. Ebben mutatkozik meg legjobban az új könyvtár nevelőereje, az állomány növekedése és jobb elrendezése, a differenciáltabb feltárás.

Tervünk még nagyon sok van, de a kivitelezéshez mi ketten a feleségemmel kevesek vagyunk. A tárgyi feltételek már megvannak, csupán a könyvtárépület által adott lehetőségeket minél jobban kihasználhassuk. A személyi feltételeket a község vezetőinek kell megoldaniuk.

1967.május 5-én Lengyel Sándor járási osztályvezető az alábbi levelet küldte címemre:

Fogarasy Mihalynak

Szekhelyen

A községi helytörténeti gyűjtőmunka és krónikairas vezetésére, irás-
tasára - helyi javaslat alapján - tisztelettel felkérjük. Megbeszélés
és tájékoztatás a közeljövőben lesz. /1967.jun.30-an történt./
Felkérésünket sziveskedjék elfogadni.

Bp.1967.május 5.

Lengyel Sándor oszt.vez.

1967-ben az alábbi rendezvényeink voltak:

1. Február 2. Mezőgazdasági Könyvhónap járási megnyitója. Előadó: Matyó Sándor.
21. Február 20. A romantika hatása az irodalomra és művészetre. Előadó: Bokor Miklósné gimn.tanár.
3. Ki mit tud? vetélkedő. Vezette: Borbély Béla tanár. Febr.27-én.
4. Költészet Napja. Előadó: Dr.Czine Mihály irodalomtörténész.
5. Május 29. Ünnepi Könyvhét. Író-olvasó találkozó Dékány Andrással.
6. Október 19. Gorkij: Az anya című regényéből könyvismertetést tartott: Tóbiás Aron író/.

Kiállítások: Rendezvényeken és nemzeti ünnepeken.

Hibás szemlélet a könyvtáron belüli és a könyvtáron kívüli népművelés

Sokéves tapasztalatom szerint a szűkebb értelemben vett könyvtári munka az egyik legfontosabb népművelési tevékenység, s amit mi könyvtárosok ezenkívül teszünk a népművelés más területein, az ugyancsak hasznos és szükséges is, de nem a lényege a könyvtári munkának. Igen sokan vannak az államigazgatásban, akik ennek a belső könyvtári munkának a súlyát nem képesek kellőképpen mérlegelni. Csupán azt tartják eredménynek, amit a könyvtáros és a többi népnevelő a könyvtáron kívül el. A különféle fenntartó és irányító szervek tudatában a könyvtáron kívüli népművelés nagyobb hangsúlyt kapott és esetenként kap ma is, mert a könyvtáron kívüli népművelés alapformái/előadások, tanfolyamok, iskolarendszerű oktatás stb/ megegyeznek az általános politikai és propaganda munka fő formáival, s a tömegkapcsolat és felvilágosítás alapvető eszközeinek számítanak. Ezzel szemben a könyvtári munka módszerei és hatékonysága kevésbé ismert, nemcsak az államigazgatási és tömegszervezeti vezetők, hanem a hivatásos népművelők egy része előtt is. Ez abban nyilvánul meg, hogy a könyvtári munka hatékonyságát még nem kizárólag a könyvtári propagandán mérik le, s nem azon, hogy egy könyvtár bizonyos számú olvasónak, bizonyos számú kikölcsönzött kötettel mennyi ismeretet közvetít, s hogy ezzel jellegéből adódóan a legfontosabb munkáját végzi, sőt elvégzi.

A könyvtár és népművelés egységének mindenképpen art az olyan szemlélet, mely a könyvtarak fő feladatát a művelődési hazakéhoz hasonló rendszerességű és számú előadásokban, a tanfolyamokon való állandó könyvajánlásban stb vagyis a könyvtaron kívüli népművelésben való állandó akciózásban- jelöli meg, s csak ebben tudja észrevenni.

A könyvtári népművelői munka illetően való lemérése mindenképpen helytelen. Hosszú esztendők óta érezzük, hogy ezek a külsődleges munkák egyre inkább veszélyeztetik a könyvtár belső tartalmi munkáját. A mi munkánk elsősorban a könyvtaron belül, az olvasokkal való érintkezés során történik, s ennek állandó javításán kell munkálkodnunk, ha a hatékonyságát növelni akarjuk. Ez a tartalmi munka ugyanakkor összefügg a könyvtár belső szerkezetével, felépítésének egész rendszerével, a szabadpolccal, az állományfeltarással, az olvasó-és tájékoztató szolgálattal, s ezek közül bármelyik elhanyagolása és elégtelensége megghiúsíthatja a tartalmi munkát. A mi erőfeszítésünk éppen arra irányul, hogy ezzel a belső munkával, amely a kívülállók előtt áttekinthetetlen és öncélú, az olvasóra hatás szükséges és legjobb feltételeit teremtsük meg.

Hogy Pilisvörösvárott a tartalmi feladatok megnyugtató megoldást nyerjenek, szükséges a személyi feltételek biztosítása. Ez a község és járás feladata.

Jelentés könyvtári adatokról

Olvasók száma:

1954 = 500	14 év alatt:	195	14-18 év között:	2	18 felett:	30
1955 = 581	"-	220	"-	22	"-	339
1956 = 717	"-	286	"-	53	"-	378
1957 = 735	"-	295	"-	55	"-	385
1958 = 810	"-	296	"-	82	"-	432
1959 = 907	"-	323	"-	86	"-	498
1960 = 950	"-	308	"-	131	"-	511
1961 = 1054	"-	409	"-	145	"-	499
1962 = 1260	"-	474	"-	191	"-	595
1963 = 1300	"-	471	"-	207	"-	622
1964 = 1420	"-	516	"-	282	"-	622
1965 = 1450	"-	526	"-	304	"-	620
1966 = 1509	"-	543	"-	351	"-	615

Kölcsönzött kötetek száma:

1954 = 15298	1958 = 24622	1962 = 39001	1966 = 49360
1955 = 15967	1959 = 29143	1963 = 41149	
1956 = 20644	1960 = 30052	1964 = 45795	
1957 = 20908	1961 = 34008	1965 = 48290	

Könyvvállomány:

1954 = 2500	1958 = 4257	1962 = 6504	1966 = 10740
1955 = 2800	1959 = 4702	1963 = 7061	
1956 = 3100	1960 = 5131	1964 = 8680	
1957 = 3775	1961 = 5607	1965 = 9898	

Könyvbeszerzés

Költségvetésből és póthitelből:

farsadalmi szervektől:

1961	=	7639,-	10.188,-
1962	=	9032,-	14.634,-
1963	=	9320,-	13.716,-
1964	=	30108,-	17.253,-
1965	=	24757,-	9.062,-
1966	=	20079,-	3.002,-

Készült: 1967.VIII.15-én

A kölcsönzőterem baloldali része

A könyvtarvezető egy rendezvényen

Kiraly Zoltán, a Jarasi Művelődési Osztaly vezetője 1967.december 28-an az alábbi megbizast küldte részemre:

" ...Megbizom Ont Pilisvörösvar községi művelődési otthonban működő krónika-kör vezetésével 1968.I.1-től 1968.XIII.31-ig terjedő időszakban. /A továbbiakban részletesen leírja a feladatomat és teendőimet. A megbizást ideiglenesen elfogadtam.

Ez a krónikairás tulajdonképpen kezdete volt a község történetének majdani /1994/ összeállításának.

Ebben az ügyben több körlevelet, gyűlést és megbeszélést tartottam

1.sz.körlevél

Artoositom, hogy a Krónikairók Köre minden negyedév utolsó hónapjának harmadik csütörtökén este 6-8-ig tartja hivatalos gyűléseit.

A legközelebbi ilyen gyűlést március 21-én este 6 órakor lesz a községi könyvtárban, ahol a krónikairók beszámolnak eddig végzett munkájukról.

Hogy azonban a krónikairók gyors feloldatot kaphassanak kérdéseikre és gyors segítséget problémájuk megoldására, a Krónikairók Köre vezetősége minden hónap 2. és 3. csütörtökén este 6-8-ig szolgálatot tart a községi könyvtárban, ha tehát a krónikairókkal kapcsolatban problémák merülnek fel, akkor szívesen látjuk a szakmai tagokat a fent felszólított időben a községi könyvtárban.

Pilisvörösvar, 1968. febr. 21.

Fazaryan István
szakértő

Egy igaz szó a VB elnök részéről 1968-ban:

Az Önök által elkészített krónikákat a Krónikairók Köre vezetője könyv-alakba foglalja össze és rajzokkal, fényképekkel díszítve ez lesz a községnek évről-évre a községi krónikája, melyet talán, ha 50 év múlva valamelyik késői utódunk kezébe vesz, pontosan fogja tudni, hogyan és miképpen éltünk.

Ezért mindenkit arra kérek, hogy őszinte krónikát írjon, hogy utódaink hü képet kaphassanak jelenkori életünkről.

1968.

Peller János VB elnök

Jelentés 1968. június 18-án a Végrehajtó Bizottságnak:

Jelentem, hogy az egyes intézmények és társadalmi szervek, valamint vállalatok krónikairóitól június 5-ig kértem az első félévi krónika anyagának leadását. Sajnos többszöri látogatás ellenére sem kaptam anyagot, sőt választ sem. A beérkezett anyag, illetve krónikák nem megfelelőek, kapkodva íródtak és alig használhatók. Alábbiakban közlöm azoknak a szervezeteknek a nevét, ahonnan többszöri kérésre sem kaptam választ:

1. Községi Tanács	7. Takarékszövetkezet
2. Termelőszövetkezet	8. Hazafias Népfront
3. Asványbánya	9. Szocialis Otthon
4. Építőipari KTSz	10. MAV allomas
5. Vegyipari KTSz	11. Exportcsomagoló
6. Nőtanács	12. 206.sz. Szakmunkaképző

Az 1968. évi községi krónika mégis elkészült, de az eredményhirdetés-nél király Zoltán a krónikairás járási vezetője kijelentette:

A legjobban sikerült krónika Fogarasy Mihályé, de miután 2 hetet késett, nem jutalmazható.

Emiatt 1969. január 1-én a krónikairásról lemondtam. /Borbély Béla tanár vette át. /Az 1968-as krónika a községi könyvtár irodájában található./

Könyvek elosztása, elhelyezése

Az önkivalasztó /kölcsonzó/ teremben a regényeket és elbeszéléseket találjuk a polcokon, szoros szerzői betűrendben. A jelentősebb írók műveinél az író névtablaja is megtalálható.

Az olvasóteremben a versek és dramák találhatók. Praktikus a kézikönyvtari anyagnak /piros szalag jelöléssel/ az olvasóterem melletti elhelyezése. A kézikönyvek /lexikonok, szótarak, enciklopédiák stb./ egy-egy tudományág legfontosabb ismereteit tartalmazzak, összefüggő, szakszerű leírásban. Akkor használják őket az olvasók, ha egy szakterület egészét kívánják áttekinteni, vagy ha valamelyik részletterület a lexikonoknál bővebb, összefüggő előadásban akarják tanulmányozni.

Mit jelent a szabadpolc?

A pilisvörösvári községi könyvtár általános könyvtár, s mint ilyen működésének mai rendszere lehetőséget ad az olvasó és a könyvek, az olvasó és könyvtáros közvetlen kapcsolatára. Az olvasók kedvük és ígé-

nyük szerint valogathatnak a polcokon, s ha úgy tetszik, a könyvtárral is kernek tájékoztatást. A z ilyen könyvtár "szabadpolcos könyvtár". A lenyeg: az olvasmányok önálló kiválasztásának, megkeresésének szabadsága. Ez azonban csak akkor hasznos az olvasónak, ha nemcsak a lalomra böngészget, hanem ismeri a polcok, s a rajtuk levő könyvek elhelyezésének rendszerét.

A könyvek gerincenek also részén az író nevének kezdőbetűjét, valamint egy kétjegyű számot lehet latni. E betűk és számok növekvő csoportosításában találjuk a szépirodalmat a polcokon.

A **szakanyagot** a felnőtt olvasóteremben találjuk.

A könyvtári szakkönyvek rendjének alapja - amint a szakkönyvek polcain latható - a tudományok tiz nagy egységre való bontása.

Ez a tiz egység a következő:

Ezek tovább is tagolódnak:

0 Általános, összefoglaló művek	51 Matematika
1 Filozófia	52 Csillagászat
2 Vallás	53 Fizika
3 Társadalomtudomány	54 Kémia
4 Nyelvtudomány	55 Geologia
5 Természettudomány	56 Őslénytán
6 Alkalmazott tudományok	57 Biológia
7 Művészet	58 Növénytan
8 Irodalom	59 Állattan stb.
9 Földrajz, Történelem	

Ilyen rendszer mellett az olvasók hamar megtanulnak tájékozódni a könyvtárban, a katalógusok, valamint a polcokon uralkodó szakrend segítségével önállóan is megtalálhatják a keresett könyvet.

Katalógusok

A pilisvörösvári könyvtár 1968-ban az alábbi katalógusokat kezdte építeni:

1. Szerzői betűrendes katalógus
2. Cimrendes katalógus
3. Szakkatalógus
4. Sorozati katalógus
5. Ifjúsági szerzői katalógus
6. Ifjúsági cimrendes katalógus

A felnőttek katalógusában valamennyi könyv /tehát az ifjúsági könyvek is/ megtalálható.

A katalógus cédula a könyvet helyettesíti és a könyv minden lényeges adatát tartalmazza.

Aki megtanulja jeleinek olvasását, annak feltarul a könyv tartalma és külseje is.

1968.szept.végén könyvtárosi tanfolyamon vettek részt a Budai Járás könyvtárosai. Együttal megtekintették a város nevezetességeit.

A könyvtárosok a városi könyvtárat tekintették meg, s annak könyvtári munkáját tanulmányozták. Miután Salamon Mária is velük volt, bizonyára a katalógusokról és azok fajtáiról is szó lehetett.

A könyvtárosok elhelyezése szállodában történt.

1968.szept.23-án Székesfehérvárott

1969 novemberében megemlékeztünk a bányászsztrájk 40.évfordulójáról.

Az 1928/29-es bányászsztrájk emlékezete életrajzi és fotós felvételekkel.

1969-ben meglátogattam a még élő - a bányászsztrájkban részt vett - néhány vörösvári és szentiváni bányászt. Elbeszélgettem velük és leírtam a bányászsztrájkban viselt szerepüket. Ezekből tablókat készítettem és a sztrájkról készített fotókkal együtt kiállítottam a könyvtárban.

Azóta megírtam a sztrájk vörösvári és szentiváni eseményeit. A teljesen kidolgozott anyag a könyvtár helytörténeti anyagát gazdagítja.

**2000 sztrájkoló pillisvörösvári bányász
Budapestre akart vonulni**
Vass miniszter fogadta a bányászok küldöttét

A bányászsztrájk 40 éves évfordulóján tartott megemlékezés

Kétezerötszáz bányász Budára tart

A sztrájkoló pillisvörösvári bányászok Budapestre vonultak, hogy a kormánynak előadják panaszukat — Örömmel a rendőrség feltartóztatja őket — Rendzavarás nem történt — Vass miniszter a Népszabadságban fogadta a bányászok küldöttét — Engel bányászvezető nem akar engedni — A 2500 bányász természetesen először megrögzöttül visszatért a bányatelepre

Vass és Wekerle közvetítik a békét

A három hete tartó pillisvörösvári sztrájkot ma este befejezték. A bányászok Budapestre vonultak, hogy a kormánynak előadják panaszukat. A rendőrség feltartóztatja őket. Vass miniszter a Népszabadságban fogadta a bányászok küldöttét. Engel bányászvezető nem akar engedni. A 2500 bányász természetesen először megrögzöttül visszatért a bányatelepre.

Vass és Wekerle közvetítik a békét. A három hete tartó pillisvörösvári sztrájkot ma este befejezték. A bányászok Budapestre vonultak, hogy a kormánynak előadják panaszukat. A rendőrség feltartóztatja őket. Vass miniszter a Népszabadságban fogadta a bányászok küldöttét. Engel bányászvezető nem akar engedni. A 2500 bányász természetesen először megrögzöttül visszatért a bányatelepre.

Csak a bányászok küldöttét lehetett a parlamentbe.

1970.november 23-án a Könyvtár 20 éves fennállását ünnepeltük.

Ebből az alkalommal a község és Pest vármegye számos hivatalos és meghívott vendége, valamint Vörösvár lelkes közönsége vett részt az ünnepségen.

Az ünnepség egybeesett Zimányi Ernő tanár festményeinek kiállításával.

Az est Vörösmarty Mihály "Gondolatok a könyvtárban" c.versével kezdődött./Wieszt Berta/

Majd Hidas György tanár vezetésével az Ált.Iskola tanulói népdalokat énekeltek.A gimnázium tanulói irodalmi összeállítást adtak elő.

Ifju Hidas Györgyné Vivaldit játszott,ifjú Peregi István pedig zenekari darabokat adott elő.

Ezen az estén Fogarasy Mihályné,a könyvtár vezetője könyvajándékot nyújtott át a leghűségesebb olvasóknak./

Tóth Ferenc,Debreceni Imréné és Peller János méltatta a könyvtár munkáját.

Képek az ünnepségről

A hivatalos vendégek.Mögöttük a gimnázium énekkara

A közönség egyik része

Az Általános Iskola énekkara

Debreceni Imréné megyei könyvtárvezető

Perényi Gyuláné, a hű olvasó

Peregi István ifjúsági zenekara

Tóth Ferenc könyvtárunk alapítója

Peller Fehér VB ünnepi
beszédet mondva

Schrantz Lajos a hűséges olvasó

Ajándékok átadása

Peller János a jókívánságait
tolmácsolja

Az ajándék festmény a
könyvtárt díszíti

Hidas Györgyné Vivaldit
játszik

Wieszta Berta verset mond

Jóleső érzés volt, hogy mind a község, mind a Megye vezetői felfigyeltek munkánkra és ajándékokkal honorálták.

A festmény a könyvtárat, a majolika díszítél pedig a szobám díszé lett.

A fényképek pedig megőrzik az ünnepség közönségét és elsősorban hűségese olvasóink arcát.

Az újságok közül legszebben a Neue Zeitung emlékezett meg a könyvtárunk 20 éves jubileumáról. Ezért néhány részletet felidézek a cikkből:

Gedanken in der Pilisvörösvärer Bibliothek /Rövid kivenat a cikkből

Der große, moderne Saal der Pilisvörösvärer Dorfbibliothek füllt sich langsam mit fröhlichen, festlich gekleideten Menschen. Überall bilden sich kleine Gruppen, man unterhält sich gutgelaunt. Aus einer Ecke ertönt leiser Gesang, der Mädchenchor der hiesigen Grundschule probiert noch einmal die zum Vortrag vorgesehenen Volkslieder, in einer anderen Ecke sieht man Mädchen in Matrosenblumen und blauen Röcken, die die von ihnen zu rezitierenden Gedichte aufgeregt noch einmal vor sich hinmurmeln.

Selbst der Saal trägt mit zur festlichen, aufgeregten, dennoch familiären Stimmung bei. Große Neonröhren beleuchten die entlang den Wänden aufgestellten Regale, auf denen die Bücher zur Selbstauswahl frei da stehen. Oberhalb der Regale ist jetzt gerade eine kleine Gemäldeausstellung des Malers Ernő Zimányi zu sehen.

Über 100 Personen aus der älteren und jüngeren Generation sowie Zuständige vom Gemeinde- und Komitatsrat sind der Einladung für diesen Abend nachgekommen, um den zwanzigsten Jahrestag der Dorfbibliothek zu begehen.

Von der Tatsache, dass zu Ehren des 20jährigen Bestehens der Bibliothek ein gelungenes kleines Fest veranstaltet wurde, zeugen auch diese Aufnahmen (oben und unten) aus den Reihen des Publikums

Aus diesem Anlass wurde ein sehr nettes, kleines Programm zusammengestellt, das stilgerecht mit dem unsterblichen Gedicht von Vörösmarty "Gedanken in der Bibliothek" seinen Anfang nahm. Dann klatschten die Zuhörer den fröhlichen Volksliedern - gesungen vom Mädchenchor der Grundschule - Beifall verfolgten aufmerksam die von Schülerinnen des hiesigen Gymnasiums vorgetragene Gedichte und Gedanken aus Essays bekannter ungarischer Schriftsteller. Ein schönes Cellostück von Vivaldi und zuletzt die Jugendkapelle unter Leitung von Stephan Peregi ergänzten das Programm. Selbst aus den Festreden verspürte der Zuhörer, daß ein ganz persönliches, familiäres Verhältnis zwischen den Anwesenden und der Bibliothek bzw. deren Leitern vorhanden ist. Denn am diesen Abend war hier in erster Linie von der Tätigkeit zweier unermüdlicher Menschen - Ibolya und Michael Fogarasy."

Johann Schöth

A két könyvtárvezető az ajándék-csomagokat vizsgálják

Írók, költők és színészek látogatása a "Költészet Napja" és az Ünnepi Könyvhét" rendezvényein:

- 1. Fábrián Zoltán k.
- 2. Bihari Sándor k.
- 3. Oszter Sándor sz.
- 4. Keress Emil sz.

Bihar Sándor költő

Oszter Sándor költő

Fábián Zoltán költő

Keress Emil színész

Az 1970. évi Községi Könyvtárok országos versenyében könyvtárunk "Kiváló könyvtár" címet nyert. Az erről szóló emléklap 1971. április 4-én került átadásra.

A kitüntető oklevelet és a vele járó 20.000 forintot Fogarasy Mihály könyvtárvezető vette át a Pestmegyei Tanács épületében 1971. IV. 4-én.

2000 Ft a versenyért volték a pénzünk.

Előadások a könyvtárban:

Dózsa György est / Gulyás Sándor / 1971. IX. 28.

Ifjúsági előadások közönsége

A Pest megyei Könyvtár ülést tartott a nemzetiségi községek könyvtárosainak

In ihren einleitenden Worten sprach Frau Therese Debrecei, Direktorin der Komitatsbibliothek, kurz über die Lage des Nationalitäten-Bücherwesens im Komitat Pest.

— In 49 Gemeinden des Komitats leben Nationalitäten. Zehn davon sind Grossgemeinden, wie Pilisvörösvár, Dunaharaszti, Vecsés, Budakeszi usw. wo hauptberufliche Bibliothekare die Büchereien leiten. Sowohl in den Grossgemeinden als auch in den kleineren Dörfern verursacht die Tatsache, dass die Bibliothekare die Nationalitäten-Sprache des Dorfes nicht oder nur wenig kennen, ein grosses Problem. Das wirkt sich selbstverständlich auch auf die Propagierung der fremdsprachigen Bücher aus. Diese Schwierigkeit wurde in einigen Gemeinden bereits dadurch überbrückt, dass die Nationalitäten-Pädagogen dem Bibliothekar behilflich sind und den Schülern und Eltern die entsprechenden Bücher empfehlen. Dieses Beispiel ist sehr befolgenswert.

Nach der einleitenden Rede folgten die Diskussionsbeiträge. Als erster referierte der Leiter der Pilisvörösvärer Bibliothek, Mihály Fogarasi, über die Lage und Probleme des Nationalitätenbibliothekwesens in seiner Gemeinde.

Die Aktion «100 Dörfer 100 Bibliotheken» des Ministeriums für Bildungswesen brachte auch in Pilisvörösvár einen grossen Aufschwung. Unsere Leser sind mit den im Laufe der Aktion erhaltenen Büchern sehr zufrieden. Die meisten der Bücher werden schon mehrmals ausgeliehen.

Der Anspruch der örtlichen Gymnasialschüler ist aber grösser, wir können ihn aus dem Bestand unserer Stammbibliothek nicht befriedigen. Deshalb planen wir die Ergänzung der deutschsprachigen Bücher auf 300 bis 350 Bände. Wir haben schon das Verzeichnis des deutschen Büchergrundbestandes bekommen, meiner

Meinung nach müssten aber in dieses Verzeichnis noch mehr belletristische Bände aufgenommen werden."

Zur Bemerkung des Gruppenleiters fügte der Mitarbeiter des Deutschen Verbandes, Nikolaus Klotz, noch hinzu: „Tatsächlich können die zur Hauptstadt nahe liegenden Gemeinden deutschsprachige Bücher leicht kaufen, anders ist aber die Lage in den anderen Komitaten des Landes. In Pécs gibt es z. B. keine fremdsprachige Buchhandlung und auch in den anderen Läden kann man nur ab und zu einige deutsche Bücher kaufen."

Ünnepi Könyvhét 1973.június 3-án

Előadó: Borbély Béla tanár

Balogh Emese színésznő verset mond

Versmondó színészek: Bodor Béla és Balogh Emese

A zeneiskola két tanára

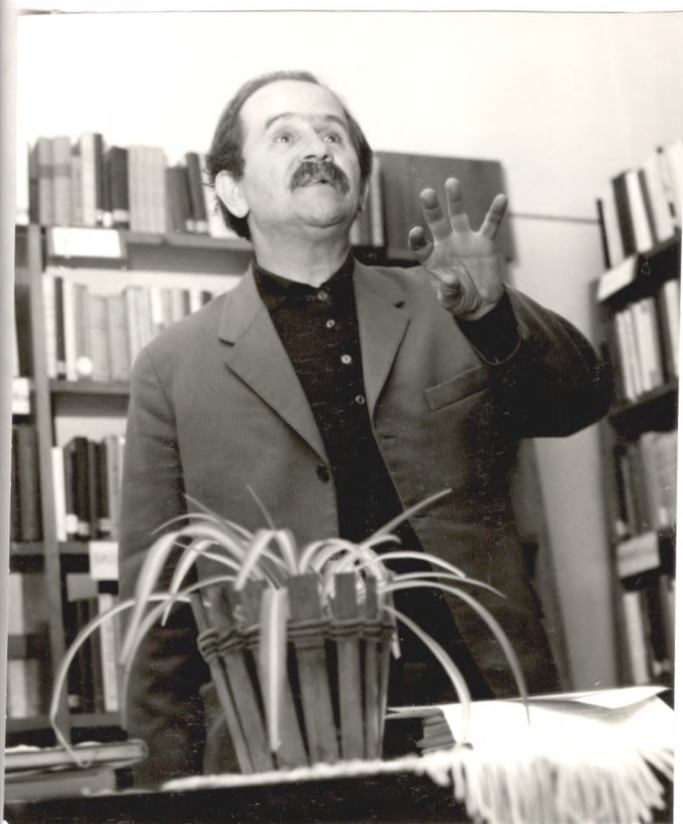
A közönség

A zeneiskola hangversenye a községi könyvtárban 1973.november 5-én
A zongoránál:Lukács Mária,csellózik: Hidas Györgyné.A könyvespolcnál
Pásztor Mihályné,a zeneiskola igazgatónője és mögötte a zeneiskola
vörösvári alapítóje: Pöltl Károlyné,közkedvelt nevén:a Mária néni.

1974.április 18.

A Költészet Napja

Jobbagy Károly költő a költészet napjáról és saját költői
munkásságáról tart előadást.

Az ünnepséget a gimnázium ének-
kara tette színesebbé./Lendvai I-né/

A közönség

A pianinó vásárlásával megvetettük a később létesítendő hangtár alapját. Ugyanebben az esztendőben a Művelődési Minisztériumtól magnetofont, lemezjátszót, fülhallgatókat, hangerősítőket, valamint 300 hanglemezt kapott könyvtárunk.

1968. augusztus 1-én a Községi Tanács Végrehajtó Bizottsága Fogarasy Mihályné könyvtárvezető javaslatára Richtár Zsuzsannát 8 órás könyvtárosnak vette fel.

1974. június 18-án Varga Balázs A nemzetiségi könyvek szerepe az anyanyelvi szókincs fejlesztésében címmel előadást tartott Pomázon. Az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központja 1968-1970-ben felmérést végzett a magyarországi nemzetiségek anyanyelvi olvasási kultúrájának helyzetéről. Ez a felmérés meglehetősen lehangoló képet mutatva zárult./írja a Népszabadság 1974. május 29-i számában Korompay János./

"Magyarországon a nemzetiségek az egész lakosságnak kb 5 %-át jelentik, s nem egységes etnográfiai tömbökben, hanem szóróványosan, 18 megye területén élnek. A vizsgálat során egyetlen olyan könyvtár sem volt, ahol megfelelő lett volna a német, szlovák, délszláv és román nyelvű könyvek példányszáma. Átlagosan 25-30 kötet volt egy-egy községi könyvtárban. Ezek nagyrésze is elavult, régi. S miután alig olvas-ta valaki, csak porfogónak szolgáltak a polcokon.

Oka valahol az 1920-as években kezdődött, mikor is olyan gyűlölet-kampány indult meg a szomszédos népek iránt, mely nemcsak kifelé

hatott,hanem a magyarországi nemzetiségek ellen is fordult. A sok évtizedes gyűlölködés és elnyomás miatt a nemzetiségi anyanyelvi kultúra nem tudott kifejlődni,igy tehát az anyanyelvi olvasás hagyománya sem.

A KMK vizsgálata egyben azt is megállapította,hogy a nemzetiségek körében van kedv és vágy az anyanyelvi kultúra ápolására és fejlesztésére."

A fenti kivonatos,erősen rövidített előadáshoz hozzászólásomban az alábbiakat fűztem hozzá: /Ugyancsak erősen rövidítve/

A község multjának ismertetése után így folytattam: Ma több mint 11 ezer lakosa van a községnek.Hogy mennyi ebből a magyar,s mennyi a német,szlovák,horvát,szerb,román nemzetiségű,azt nehéz lenne megállapítani. A szénbánya és vasút nyomán,valamint a főváros közelsége,monzása óriási asszimiláló hatása volt és van még ma is.

Egy 1920-as népszámlálás szerint 7544 lakos közül 2160 magyar,5301 német,40 szlovák,20 szerb,15 román,egyéb 8.

Ma a lakosság 40 %-a német nemzetiségű,értetni értik a német nyelvet, beszélni az értelmiség beszéli /az irodalmi nyelvet/,a lakosság nagy része a 300 éve használatban levő dialektust beszéli /die Haussprache/. A német eredetű szülők a gyerekekkel magyarul beszélnek,egymás között hol magyarul,hol németül. Az asszimiláció nagyon erős.

Az óvodákban már németül is foglalkoznak a gyerekekkel,az általános iskolákban 5-6 órában folyik németnyelvű tanítás.A Vásártéri iskola 1989-től nemzetiségi iskola. A gimnáziumban is ez a helyzet,de a tagozatos osztályokban a földrajz és történelem tantárgy is német nyelvű.

Könyvtárunkban a német nyelvű könyvek száma: 248 kötet /1974-ben/. Jó lenne,ha a német nyelvű könyvek címfelvételezése nem a könyvtárosok feladata lenne.

Az első német nyelvű könyveinket a Gorkij könyvtártól kaptuk. 1957-ben 50 könyvet a Pest megyei könyvtár küldött. 1970-ben 102 könyvet a Német Szövetségtől kaptunk. A többit a könyvtár vásárolta.

A felnőtt irodalom vásárlásakor tekintettel voltunk az idős emberekre,de a német nyelvet tanuló gimnazistákra és az általános iskolásokra is. A kisebb gyerekek inkább a színes leperellokat és a színes mesekönyveket keresik.

A jövőben arra kell törekednünk,hogy a gimnazisták és az értelmiség számára be kell szereznünk a német irodalom jelentősebb műveit.

Hozzászólásom többi része a nemzetiségi helyzet egyéb területeiről szólt /egyesületek,zene,tánc,külföldi szereplések,utazások,kapcsolatok stb/.

Nagyközségi könyvtár a művelődési élet központjában

A mintegy tízezer lakosú Pest megyei nagyközség, Pilisvörösvár könyvtáráról 1971-ben írtunk utoljára lapunkban. Az alkalmat az adta, hogy a könyvtár szolgáltatásaival, s a hatásukra kibontakozó, kimagasló olvasómozgalmi eredményeivel kiváló címet érdemelt az akkor első ízben kiírt országos pályázaton. Nem volt a településnek egyetlen olyan háza, ahol ne lakott volna legalább egy könyvtári olvasó. Miközben a megyei átlag 13 százalék körül volt, Pilisvörösváron a lakosság 19 százalékát vallhatta olvasójának a könyvtár. S az évi 3,8 kötetes forgási sebesség is a legjobbak közé emelte. Természetesen ezekben az eredményekben benne van a fenntartó közsé-
gi tanács segítőkészsége is, hiszen évekkor korábban, 1966-ban Pilisvörösvárott felavatták az ország akkor legnagyobb közsé-
gi könyvtárát, s ennek a körülménynek a hatása nyilvánvalóan tükröződik az intézmény sikeres munkájában.

Keresték a társulás lehetőségeit...

A könyvtáros házaspár, Fogarasy Mihályék sok-sok éven át hallatlan szívóssággal és odaadással végzett könyvtári munkájának gyümölcsei beértek. Felejt-

hetetlen volt a kezdet: a „kosaras évek”, midőn házról házra járva kínálták az olvasnivalót, s küzdöttek a sanyarú falusi múltból visszamaradt, szívosan továbbélő szemlélet ellen, amely megszólta azt, aki olvasással „tétlenkedik”. Ez a tevékenység az új könyvtárban átalakult kevésbé romantikus, ám nem kevésbé odaadást, szorgalmat és egyre több szakértelmet kívánó, kívülről esetleg szürkenek látszó, de korszerű szolgáltatásokat nyújtó könyvtári munkává.

A múlt év végén pedig tovább gazdagodott a könyvtár szolgáltatásainak köre. A felszabadulási emlékkönyvtár akció segítségével 25 négyzetméteri alapterületű, 5 hallgatóhelyes zenei részleggel (ők hangtárnak nevezik) bővült a könyvtár. E gazdagodással mindmáig az egyetlen olyan „C” típusú könyvtári létesítmény Pest megyében, amelyben elkülönített gyermekrészleg és zenei részleg is működik.

A könyvtárosok már a kezdet kezdetén keresték azokat az érintkezési pontokat, ahol a könyvtár — semmit fel nem adva közvetlen feladatainak ellátásából — kapcsolatot teremthet a község művelődésügyének más területeivel. Az első ilyen kapcsolódási lehetőség Fogarasy Mihálynak, a jelenlegi könyvtárvezetőnek a helytörténet iránti vonzalmából adódott. Szorgalmasan gyűjtögette a község múltjának emlékeit, jelenének dokumentumait, s a helytörténet elkészült kéziratot kötetek felkínálta olvasásra, tanulmányozásra a könyvtár látogatóinak. Idővel a művelődési otthon szervezésében krónikairó szakkör alakult, ma már ennek tagjai gyűjtik a település múltjának, mai életének dokumentumait. Az anyagot azonban továbbra is Fogarasy Mihály gondozza, rendezi köteté. Ily módon újabb kötetek kerülnek az olvasóterembe a helytörténeti krónika polcára. Adatait felhasználják a pedagógusok a szülőföld, a szűkebb haza megismertetését, megszerettetését célzó nevelői munkájukban, s dolgozatíráshoz merítenek belőle a diákok. Bizvást mondhatjuk, hogy a helytörténeti krónika kötetei nemcsak a krónikairó szakkör tagjait kapcsolják a könyvtárhoz, hanem az iskolák és a könyvtár kapcsolatának erősödéséhez is hozzájárulnak.

Szakkörök a könyvtárban

Milyen képet mutat Pilisvörösvár köz-
művelődési helyzete napjainkban?

Van a községnek művelődési otthona, bár adottságai nem kielégítőek. Fogarasy Mihály könyvtárvezető, aki 23 éve dol-

gozik a községben, elmondotta, hogy majdnem negyedszázad folyamán egy művelődési otthon igazgató tevékenykedett itt hosszabb-rövidebb ideig. A mostani lelkes fiatalember 4 éve dolgozik munkakörében. Művelődő köz-
ségeket, szakköröket szervez és igyekszik életet lehelni beléjük. Tevékenykedésük továbbá kulturális felelősök is a helyi vállalatoknál, munkájuk azonban a leg-
többször csak „házon belül” hat.

A művelődési otthon szakkörei közül már említettük a krónikairó szakkört. Elmondottuk, miként forr össze tevékenysége a könyvtárával.

A könyvtárban készülnek műsorok az irodalmi színpad tagjai is. Hetente összejön 15—16 általános és középiskolai diák, s persze a könyvtár nemcsak felelőseket ad számukra a zavartalan tevékenységhez (a művelődési otthon építésével gondok vannak, felújítása nem sokáig várható magára), de kez-
ke ügyébe adja a szükséges irodalmat. Sőt szerepléseik jó részét is a könyvtárban tartják. Itt próbál és a rendezvényeken fellép a község nemzetiségi ének-
kara is.

Teljes munka- és költségmegosztás vényesül a két csoporttal működő szakkör esetében. A szakkört vezető övönő tiszteletdíját a művelődési otthon fizeti, a bábokat meg az egyéb kellékeket, valamint a próbahelyiséget a könyvtár adja. A bábszakkör működtetésében a könyvtár messzemenően érdekelt, mégpedig alapfunkciójának, az olvasónevelésnek érdekében. A bábelőadások könyvtárban folynak, s ezeket úgyszólván a község valamennyi óvodása, kis-
nagyobb iskolása végigélvezi-izgulja. S hogy jusson egy felfedező gyermeki pillantás a környezetre is, hogy ráeszméljenek a kicsik, hol is vannak, arról a könyvtárosok gondoskodnak. Az előadás szünetében elmondják a gyerekeknek, minden szép és jó várja őket a gyermekkönyvtárban. Újabban pedig a zenei részleg falai közül kiáradó, gyermeki szemeknek oly kedves muzsika is erősíti a könyvtár vonzását.

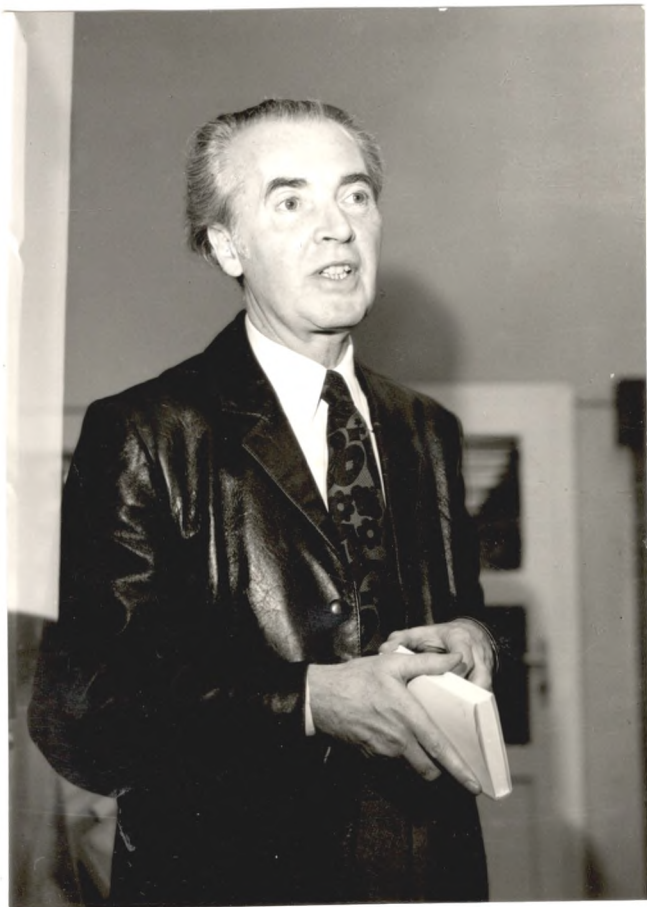
A könyvtárban működő szakkörök között feltétlenül említést érdemel a keresetkiosztók köre. Pilisvörösváron a kertészkedés kinék hobby, kinék keresetkiegészítés. A szakkört annyira fontosnak tartják, hogy vezetését felsőfokú szakkeresetszervező kertészeti szakemberre bízták. A foglalkozásokon mindig említés történik a könyvtárban található szakkörökre. Már hagyomány, hogy a mezőgazdasági könyvhónapban a könyvtár rendezésében könyvvásárral egybekötött a jobb szabású összejövetelt tartanak.

A közös udvar egyik sarkában római mérföldkő áll, az Aquincumtól való távolságot mutatja. A határban találták a tsz emberei, és ki másnak adhatták volna, mint Fogarassy Mihálynak. Ez a kö-
most az udvar egyetlen dísz. Remény van rá azonban, hogy nem sokáig. Tervei vannak az udvarral mind az ifjúsági háznak, mind a könyvtárnak. Néhány kerti paddal és a melegben enyhülést adó lugassal olvasóteret létesítenek, amelyben lemezhallgatásra is mód nyílnék. Nyáron itt zajlanak majd le az asztalitenisz meg a sakkcsaták és a kisebb rendezvények, társas összejövetelek.

Simay Norbert

A múlt évben rendezték meg az ifjúsági házban Rajna Agnes szobrászművész kiállítását. Képünkön: Iven ülő — egy a kiállított alkotásokból

Mándy Iván író

Mándy Iván és a közönség

Mándy Iván novelláit hallgatjuk.

Mándy Iván életművének diszlete a Józsefváros. Környezetrajza az ő lelkiállapota. Utcák, terek, kapualjak, padok a tereken, nem a holt tárgyi környezet jelentik a novelláiban, hanem a tájak embervilágát.

A Csutak-tetralógiában mai gyermekirodalom egyik legvonzóbb hősét formálta meg.

Csutak és a szürke ló a sorozat kiemelkedő kötete.

Regényben és filmen egyaránt méltó sikert aratott.

Ifjúsági olvasóink kedvenc olvasmányai a Csutak sorozat kötetei.

A Pilisvörösvári Nagyközségi Könyvtár hangtára

1970. január 21-én a Könyvtártudományi és Módszertani Központban átvettük a Művelődésügyi Minisztérium ajándékát: 305 db hanglemezt, 10 db fejhallgatót, egy GZC Supraphon lemezjátszót és egy Qualiton Super magnetofont.

Bár hosszú éveken át szívesen és szeretettel használtuk az ajándékba kapott lemezeket, valamint a magnetofont is, de ezekben az években még nem merült fel a gondolat, hogy komolyabban foglalkozzunk a hangtár kiépítésével. Részben azért, mert nem volt hozzáértő könyvtárosunk, részben pedig nem volt remény olyan összeg előteremtésére, mely az alapfelszerelés továbbfejlesztését biztosíthatta volna. Hogy a meglevő lemezanyag iránt sem mutatkozott komoly érdeklődés, abban bizonyára mi is hibásak voltunk, sem a lemezanyag feltáráásával, sem annak propagálásával nem foglalkoztunk eleget.

A helyzet 1971-ben némileg megváltozott. Ebben az évben „Kiváló Könyvtár” cím elnyerésével 20 ezer forintot kaptunk, mely összegből egy új Rösler-pianinót vettünk. Ettől kezdve gyakori vendégeink voltak az érdi zeneiskola tanárai és az iskola pilisvörösvári tagozatának növendékei. Az addigi laza kapcsolat megerősödött és egyre szorosabbá vált. Ettől kezdve a zeneiskola a könyvtárban tartotta zenei rendezvényeit, így a növendékhangversenyeket, majd később a tanári koncertjeit is. E hangversenyeknek egyre nagyobb sikere lett, s mostanában mindig telt ház előtt lépnek fel a zeneiskola tanárai és növendékei.

A fiatalok az 1974—75-ös években kezdtek érdeklődni a komoly zene iránt. Kérésükre a zeneiskola tanárai évenként 10 zenei tárgyú előadást tartottak a könyvtárban, melyhez szívesen használták a könyvtár lemezanyagát, s miután egy-egy keresett lemez az állományból hiányzott, felmerült a lemezanyag fejlesztésének, illetve egy zenei részleg megteremtésének gondolata.

A megvalósítást lehetővé tette, hogy megnyertük a „30 év 30 könyvtár” pályázatot, s az ezzel járó 100 ezer forint jutalmat. A nagyközségi tanácstól két új helyiséget kaptunk. Az 51 m²-es helyiséget gyermekkönyvtárnak rendeztük be, a 25 m²-es helyiségben pedig hangtárat létesítettünk.

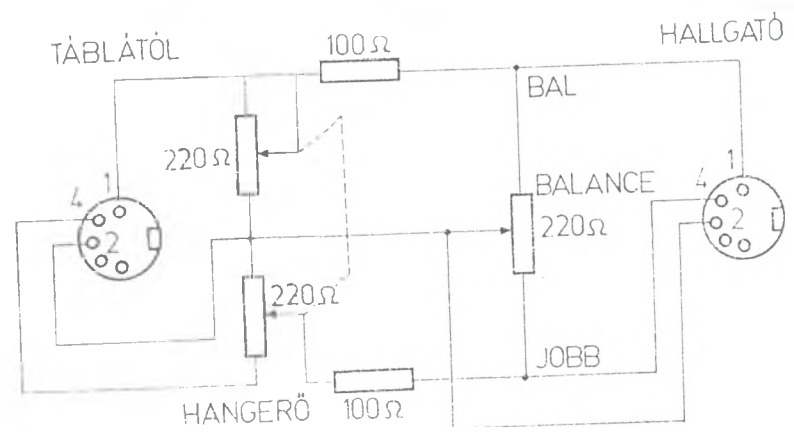
Egy hangtár megtervezésére semmiféle „recept” nem állt rendelkezésre. Ezért először Budapest hangtárait néztem meg, majd „kezembe vettem a vándorbotot” és bejártam a fél országot, hogy tapasztalatot szerezzek egy községi könyvtár hangtárának létesítéséhez. Nagyon tetszett Fonyó Istvánné debreceni hangtára, de miután Debrecen kb. hússzor akkora, mint Pilisvörösvár, nem vehettem ezt mintának. Kisebbit kellett keresnem. Így találtam meg végül is Budapesten a Molnár utcai Gorkij Könyvtár hangtárát, mely bár méretét tekintve ugyancsak felülmúlta szükségletünket, úgy éreztem, hogy ezt leegyszerűsítve fel tudjuk használni.

A Gorkij Könyvtár laboratóriuma kérésemre több felvételt készített a hangtárban. Ezeknek a felvételeknek birtokában először megrendeltem az asztalosmunkát. Most már csak olyan szakembert kellett keresnem, aki meg-

tervezi a technikai berendezést. Bizony sokáig keresgéltem...s már már kezdtem elveszteni a kedvemet és türelmemet. Egy alkalommal Pécsen, az MKE zenei szakágának ülésén Földi Egon villamosmérnök a hangtárak technikai berendezéséről tartott előadást. Az előadás után megkerestem és felkértem hangtárunk elektroakusztikai tervének elkészítésére, amit ő el is vállalt.

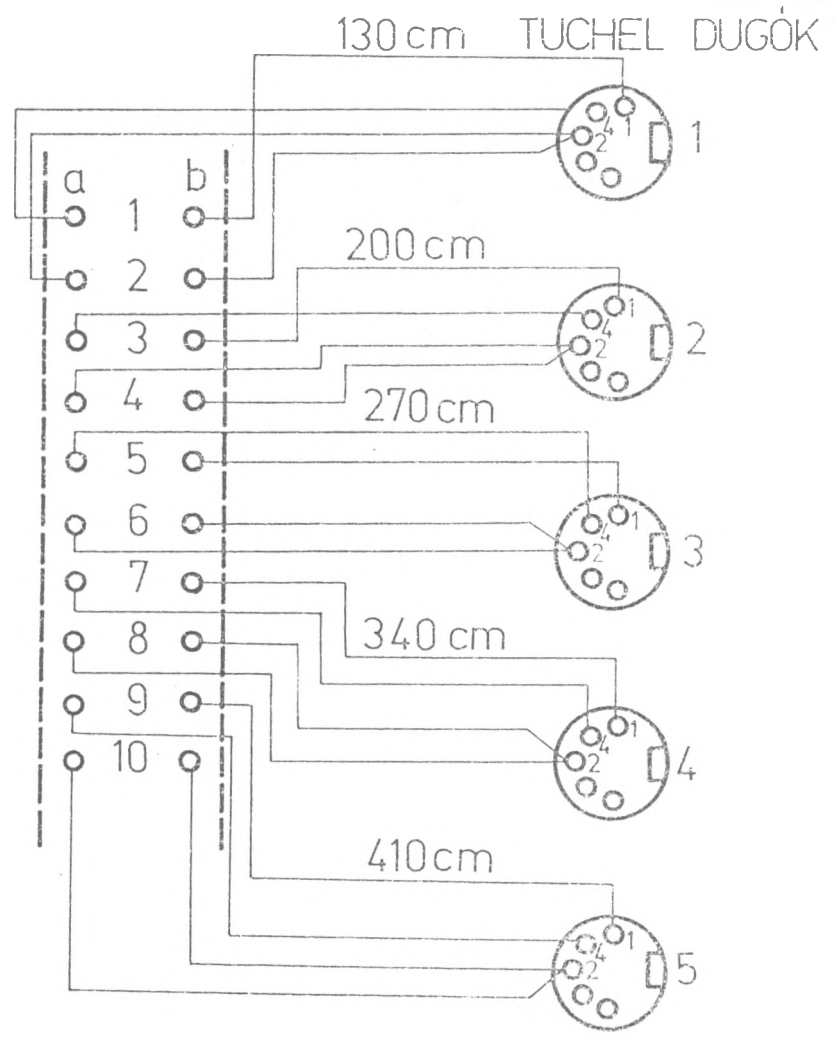
A terv 1970 januárjában elkészült. Most már csak kivitelezőt kellett keresnem. Hosszú, hiábavaló járkálás után a véletlen sietett segítségemre. Találkoztam egy régi tanítványommal, aki jelenleg a Műszaki Egyetem hradástechnikai adjunktusa. Elmeséltem neki helyzetemet. Ő az a legjobb helyen panaszkodtam. Temesi Ágoston, a Műszaki Egyetem mérnöke, rögtön vállalta, hogy erre a munkára felkéri az egyetem ifjúság-

csoportját. Így született meg a hangmérnök. Nemcsak a
 terv kivitelezését, hanem a kapcsolótábla elkészítését is kellett
 látni a gyakorlatok, a munkákat társaságunk munkájában.

LEHALLGATÓ CSATLAKOZÓ TÁBLA

2.

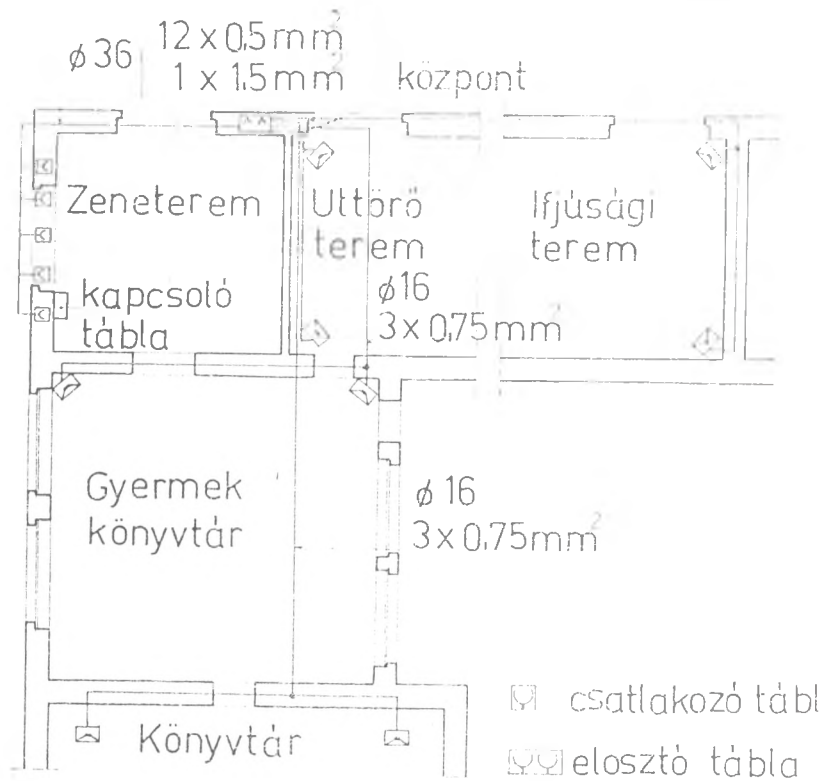

CSATLAKOZÓ KÁBEL

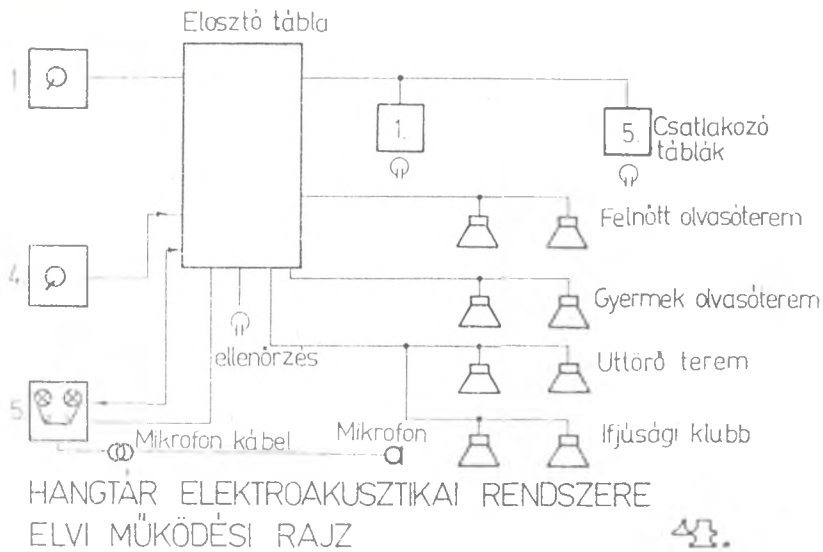
3.

A bejárati ajtó mellett balra L alakban helyezkedik el a hangtár technikai központja. Felszerelése 4 Philips- és 1 Supraphon-lemezjátszó, 1 db kazettás és 1 db szalagos magnetofon, valamint a kapcsolótábla. Ennek folytatásában van az öt lehallgatóhely.

A hangtár rajza

A technikai központ az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

1. Hanglemezen és hangszalagon rögzített zenei vagy prózai sztereóműsor lehallgatása fejhallgatón keresztül a hangtár öt lehallgatóhelyén.
2. A technikai központ egyszerre öt műsort képes közvetíteni. Ebből a hallgató által kiválasztott műsort közvetíti a lehallgatóhelyekhez.
3. Minden lehallgatóhelyen szabályozható a hang erőssége és a „balansz” (elektromos hangközép-szabályzó).
4. Nagylétszámú hallgatóság esetén a technikai központ hangszórókon keresztül lehetővé teszi, hogy bármely műsor az alábbi helyeken is hallható legyen:
 - a könyvtár felnőttterezlegében,
 - a gyermekkönyvtárban,
 - az útlóróteremben,
 - és az ifjúsági klubban.

A sztereó hatást a termekben elhelyezett hangfalak biztosítják.

5. Bármely lemezjátszóról, illetve mikrofonról átjátszás, illetve felvétel készíthető magnetofonon.
6. A hangtár nyelvi stúdióként is működik. Jelenleg angol, francia, német és orosz nyelv tanulható kezdő és haladó fokon.
7. A lehallgatóhely fölött külön lámpát helyeztek el.
8. A lehallgatás FDS 22 típusú sztereó fejhallgatókon keresztül történik.

A kapcsolóközpont 10 db lehetséges jelforrás teljesítménykimeneteinek jelen IEC-szabványú, ötpólusú csatlakozókon fogadja. Lehetőséget biztosít, hogy a kezelő az öt lehallgató-fülke, valamint a négy terem számára a 10

bemenő jelből tetszőlegest kiválasszon és a sokpólusú kimenőcsatlakozón keresztül az adott helyre juttassa.

A kapcsolóközpontban a hanglár kezelője beállítja a kívánt hangerőt és „balanszt”. Hasonló lehetőség van a lehallgatóhelyeken is, a „balansz” szabályozása azonban csak esavarhúzóval történhet (az esetleges helytelen beállítás elkerülésére). A termék számára semmilyen szabályozás nincs, azok hangereje a hangforrások hangerő-szabályozásával biztosítható.

A zenei részlegünk feladata

1. A könyvtár hagyományos eszközein és módszerein túl lemezek vásárlásával és helybeni használatával aktívan kívánja segíteni a zenei ismerteretést, az idegen nyelvek tanulását, valamint az irodalom auditív befogadását.
2. A lemezek egyéni és kollektív hallgatásán túl kifejlesztjük a zenei anyaghoz kapcsolódó aktív és passzív tájékoztatást. Zenei foglalkozások szervezésével hozzájárulunk a lakosság ízlésének fejlesztéséhez.
3. Szolgáltatásként — anennyiben a személyi feltételek a jövőben javulni fognak — zenés, verses műsorok összeállítását vállaljuk nemzeti és társadalmi ünnepek, rendezvények előadásainak színesítéséhez.
4. Szoros együttműködést építünk ki a művelődési házzal, a gimnáziummal, az általános iskolával, a zeneiskolával és az énekszakos pedagógusokkal. (Csak a fenti kapcsolatok megteremtésével tudja a zenei részleg a feladatát eredményesen betölteni.)

A gyűjtőkör

Hangtárunk gyűjtőkörét funkciója határozza meg. Ennek megfelelően a Magyarországon megjelenő lemezekből az alábbiakat gyűjti:

1. a **világnyelvek** (angol, francia, német, orosz) alap- és középfokú oktatólemezeit;
2. az **irodalmi lemezeket** (mesék, versek, drámarészletek, neves előadóművészek felvételei stb.);
3. a nagyszámú **zenei kiadványokból** erős válogatással:
 - zenetörténeti korszakok és szerzők legjelentősebb kompozícióit;
 - közkezdvelt nyitányokat, operarészleteket, versenyműveket, kórusokat;
 - magyar és külföldi népdalokat, himnuszokat, mozgalmi dalokat.

A gyűjtőkör könyvanyaga a fenti művekhez, illetve azok zeneszerzőihez kapcsolódik.

A hanglemezek feldolgozása

A feldolgozás a könyvek állományba vételéhez hasonlít. A vásárolt lemezek egy tételben a csoportos leltárkönyvbe kerülnek. A csoportos leltárkönyv beosztását Pethes Iván: A fonotéka c. könyvből másoltuk némi változtatással.

1.		2.		3.	4.	5.			6.	7.	8.	
Sorszám	Kelt	Szállító				Kísérő irat száma	Beszerzés módja				Érték	Darab
					Vétel	Csere	Ajándék					
9.		10.						11.				
Gyártás helye		Műfaj						Megjegyzés				
Magyarorsz.	Népi demokráciák	Egyéb	Komoly zene	Könyvű zene	Népzene	Irodalom	Nyelvlecke	Egyéb	Mozgalmi dal	Egyéb		

A címléltárkönyv vezetése teljesen megegyezik a könyvek leltárba vételének a gyakorlatával. Csupán a raktári jelzése más.

A lemezeket ugyanis három nagy csoportba osztottuk:

A csoportba tartoznak a 17 cm-nél kisebb lemezek;

B csoportba tartoznak a 17,5 cm nagyságú lemezek;

C csoportba osztottuk a 25 cm és annál nagyobb lemezeket.

A raktári jelzet rovatba ezzel a betűjellel kerülnek a lemezek bejegyzésre. A 62 vagy B 26 vagy C 118 stb. A raktári jelzéseket rotex-szalagra rögzítjük és ráragasztjuk a lemeztasak vagy kazetta bal felső sarkára. Hogy a szám le ne kopjon, filmolux-szal borítjuk be.

Katalógus

Egyelőre betűrendes katalógust készítettünk rövidített címléírással, a következő adatok feltüntetésével:

1. raktári szám;
2. a mű szerzője, címe, opusz vagy hangnem;
3. előadó;
4. gyártó cég, gyártási szám, fordulatszám;
5. keretmegjelölés.

Megkezdtük a gyártásiszám-katalógus készítését.

Olvasószolgálat

A könyvtár szolgáltatásai az alábbi időben vehetők igénybe:

Hétfőn: 14-től 17 óráig.

Szerdán: 14-től 19 óráig.

Szombaton: 14-től 19 óráig.

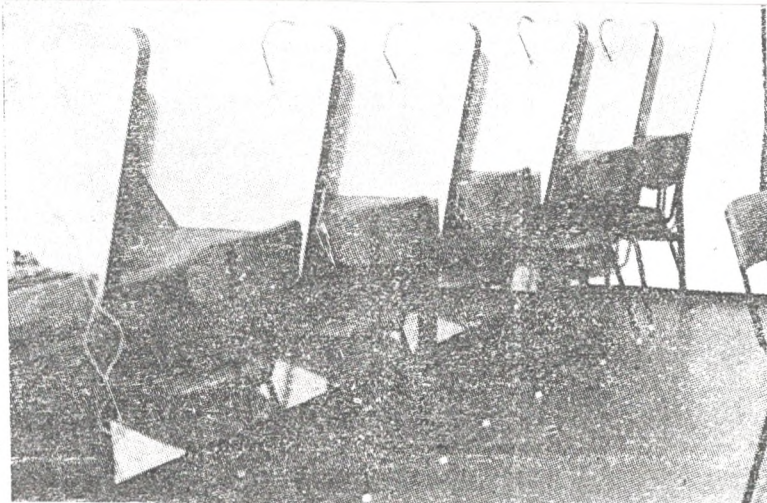
Az általános iskola, a gimnázium és a zeneiskola növendékei részére külön időt is kérhet lemezhallgatásra.

Az olvasó (hallgató) szabadon választhatja ki a lemezszekrényből a lemezt, de annak lejátszása a hangtáros feladata. A lemezek lejátszás után

nem kerülnek rögtön vissza a lemezszekrényekbe. A hangtáros a lejátszott lemezek összeszámlálásával készíti a napi statisztikáját.

Eddigi tapasztalatok

Az elmúlt két esztendőben azt tapasztaltuk, hogy a hangtár léte, valamint a 700 darabból álló lemeztár komoly vonzást gyakorolt a fiatalokra. Gyakran volt úgy, hogy az öt lehallgatóhely kevésnek bizonyult. Ilyenkor a gyermekkönyvtárba vagy a könyvtár felnőttterületébe adtuk át a hangot csoportos hallgatásra. A hangtár a könyvtár olvasóinak számát is növelte. Gyarapodott a Pilisszentiván községből átjáró fiatalok száma is. A hangtár melletti úttörőterem, valamint az ifjúsági klub falára hangfalakat helyeztünk el, s ezeken keresztül zenét és irodalmi műsort tudtunk az úttörőknek és az ifjúsági klub fiataljainak biztosítani. Hanglemezeinket, irodalmi műsorainkat, sőt a nyelvleckéket is minden intézmény részére rendelkezésre bocsátjuk átjátszásra.

Jobb oldalon három lemezzekrényben 700 lemezt tárolunk. A szekrények két oldalán 1-1 könyvespolc áll a zenei tárgyú könyvekkel, a bejárati ajtó mellett jobbra pedig egy kis asztalka sőt fölül szolgálja az érdeklődők kényelmét.

Problémák és megoldandó feladatok

A vezérlőpulton, a fejhallgatókban, valamint a lemezzjátékosokban és magnetofonokban időnként meghibásodás fordul elő. Ezvikünknek szines képzettsége ahhoz, hogy a hibaforrásokat kiküszöböljük. Ilyenkor újra és újra a Műszaki Egyetem KISZ-fiataljaihoz fordulunk. Ez azonban csak a mi számunkra megoldás (és ez sem lehet végleges megoldás). **Ha a megyében több helyen létesítenek a jövőben hangtárat, akkor feltétlenül meg kell oldani a hangtárak karbantartásának a kérdését.** Kézenfekvő a megoldás: A Pest megyei Művelődési Központ és Könyvtár saját hangtárának létesítésekor teremtsen technikai bázist. Így megoldódna a megye hangtárainak karbantartási problémája.

Ugyancsak a Pest megyei Művelődési Központ és Könyvtártól várjuk, hogy a beszerzésre érdemes, de meg nem vásárolható művekről magnetofonmásolatokat készítsen, és azokat a már meglévő, vagy a jövőben létesítendő hangtárak rendelkezésére bocsássa.

A hangtár — bár kétségtelen, hogy őszi közepétől tél végéig eléggé látogatott — még mindig nem tölti be az általunk tervezett szerepét. Az ok abban rejlik, hogy a kapcsolatokat még mindig nem sikerült olyan fokra emelni, mely szélesebb körű igényt támasztana a könyvtár szolgáltatása iránt. Ez azonban most már kisebb gond, és az intézmények vezetőin múlik. Az alapvető feltétel megvalósult: a hangtárunk készen áll, működik és rövid időn belül teljesíteni fogja a tőle elvárt feladatokat.

Cikkemhez az alábbi szakmunkákat használtam fel:

1. Fonyó Istvánné — Simon Zoltán: A zenei szolgáltatás megszervezése a közművelődési könyvtárakban. (Debrecen, 1973.)
2. Pethes Iván: A fonotéka. Hangstúdiók szervezése, működtetése a könyvtárakban. (Népm. Prop. Iroda. Budapest, 1970.)
3. Földi Egon: A hangtárak létesítésének technikai problémái. (OSzK. KMK. Budapest. 1974.)

Fogarasy Mihály

24

1972.március 15-én az Onkológiai Intézetben megoperáltak /Struma/. Felgyógyulásom után az operáló orvos azt ajánlotta, hogy a pedagógus pálya és a könyvtár között hagyjam abba azt, ahol sokat kell beszélni, mert kimélnem kell a hangszalagokat. Így 1973.március 1-én befejeztem a tanítást és csak a könyvtárosi munkámat folytattam. Emiatt feleségemmel helyet cseréltem. Én lettem a könyvtárvezető és ő a besorozott könyvtáros. Erről az alábbi értesítést kaptam:

Kinevezés és besorolás

Fogarasy Mihály
 1917. év május 21. (leánynevén: születési hely: Pilisvörösvár
 nap. Anyja neve: Schreck Mária
 Pilisvörösvár Kápolna, 20. lakost kinevezem a Pilisvörösvár Könyvtár vezető könyvtáros minőségben 1973. év március 1. letszámába
 napjától.
 Egyidejűleg a számú utasítás alapján besorolom a 7027 kulcsszámú vezető könyvtáros munkakörbe fokozata korcsoportjába.
 Alapbérét 2.630.- Ft-ban
 Alapbérjellegű pótlékait: Korpótlékkal együtt: 2950,- Ft

Fogarasy Mihályné a községi könyvtár vezetője 1954 óta

1975-ben a könyvtár 2 pályázaton vett részt. Az egyik a "30 év 30 könyvtár", a másik a "munkásolvasók" számának növelése. Mindkettőt megnyertük.

Az első pályázat megnyerése a könyvtár részére 100.000,-Ft jutalmat jelentett. A másik pályázaton 2000 forintot nyertünk.

E pályázatok megnyerése mind a járásban, mind a megyében emelte a könyvtár tekintélyét.

Ezeket az eredményeket a Végrehajtó Bizottság azzal honorálta, g hogy a könyvtár melletti 2 helyiséget **gyermekkönyvtár és hangtár** létesítésére a könyvtárhoz csatolta. Így a könyvtár alapterülete elérte a 320 m²-t.

A hangtár alapításával kapcsolatban műsoros estét rendeztünk, melyen megjelentek a járás és a megye vezetői, valamint a községi előljárók. Erre az estre meghívtuk a Műszaki Egyetem egyik mérnökét és Temesi Ágoston mérnököt, akinek a segítsége igen fontos volt számunkra.

Ő volt az, aki felkérte a Műszaki Egyetem fiataljait, hogy segítsenek a hangtár kapcsolótáblájának elkészítését. Ezek a fiatalok nemcsak a kapcsolótáblát készítették el, hanem a kivitelezést is elvállalták. Nagyon örültünk, hogy meghívásunknak eleget tettek.

A jubileumi ünnepség megyei
községi és járási vezetői

Az ünneplő közönség

A zenei műsor 2 közvetítője Hidas Györgyné
és Lukács Mária

Mindig probléma volt a zenei estéken a zongora hiánya. Mindig a kultúrházból, vagy a Bánóczi családtól kellett kölcsönkérni. A Kiváló Könyvtár címért nyert összegért pianinót és a "30 év 30 könyvtár" versenyben nyert 100.000 forintért hangtárt, nyelvstudiót és gyermekkönyvtárt létesítettünk.

21

A könyvtár legjobban működő klubja a **Kertbarátok Köre**. Vezetőjük komoly szakember: Dr. Kovács László, aki vagy ismert szakembereket hív meg havonta a könyvtárba, vagy ő maga tart előadást az aktuális kertészeti problémákról. Időnként kirándulást tartanak Pomázra, Zsámbékra vagy a helybeli kertészek kertjeibe. Ősszel borkóstolót rendeznek, évvégén pedig búcsúestét rendeznek családi körben.

A kertbarátok kirándulása Ráckevére

1975. június 19-én Szemes Mari érdekes művész **Ki hogyan szeret** címmel önálló irodalmi estét tartott. Közreműködött: Vitay Ildikó énekművész.

Szemes Mari verset mond.

A központi könyvtárhoz tartozó fiókkönyvtárak:

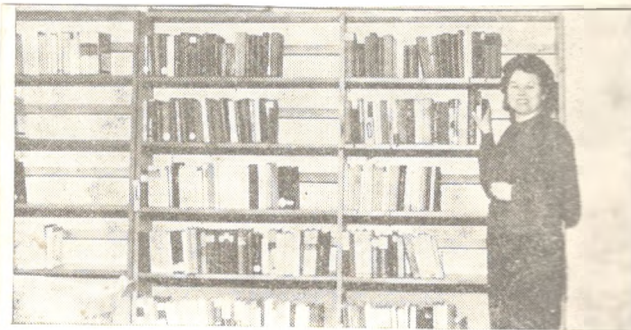

A külterületeken három fiókkönyvtár működik.

1. számú Fiókkönyvtár (Rákóczi út 5.)

Kölcsönzési idő:

Vasárnap: 8-13-ig
Csütörtök: 17-19-ig

-1.sz.Fiókkönyvtár, vezetője Márton Ilona.

2. számú Fiókkönyvtár az ásványbánya kultúrházában.

Kölcsönzési idő:

Csütörtökön: 16 órától 19 óráig

Tulajdonképpen 4 fiókkönyvtár tartozik a Központi Könyvtárhoz, de a 4. csak 1977. október 1-től kölcsönöz könyveket. A 2.sz.fiókkönyvtárban időközben könyvtárvezetői csere történt és Gyenge Marikát Ebergényi Lászlóné követte. A legforgalmasabb és legrégebb fiókkönyvtár az 1.számú, melyet Márton Ilonka vezet. Könyvállománya megközelíti már a kétezret. Valamennyien tiszteletdíjat kapnak, de úgy látom, inkább lelkesedésből vállalták ezt a munkát.

A Központi Könyvtár kölcsönzési
ideje

Könyvkölcsönzési idő felnőtteknek:

hétfő:		14-17-ig
kedd:		14-19-ig
szerda:		14-19-ig
csütörtök:	8-12-ig	14-19-ig
péntek:		14-19-ig
szombat:		14-19-ig

A gyermekkönyvtár kölcsönzési ideje:

hétfő:		—
kedd:		13-19-ig
szerda:	8-13-ig	—
csütörtök:		13-19-ig
péntek:		13-19-ig
szombat:	8-13-ig	—

3. számú Fiókkönyvtár
(Szabadságliget, 6. számú óvoda)

Kölcsönzési idő:

Hétfő:	15-től 19 óráig
Csütörtök:	15-től 17 óráig

1975. június 5-én, 18.00 órakor

a Községi Könyvtárban

KI HOGYAN SZERET

Szemes Mari érdemes művész

önálló irodalmi estje

Közreműködik:

Vitay Ildikó énekművész

Szemes Mari

Vitay Ildikó

Kis "Könyvtudók" /Boros-Engel/
Gyermekrajz kiállítás

A 7.sz. óvoda rajzai

Emlékezetes marad az 1977.évi Unnepi Könyvhét.

Csák Gyula író

Baranyi Ferenc költő

Kovács P.József a TV bemondója

Fogarasy Mihály jut.könyveket oszt

Az 1977.évi Ünnepi Könyvhét sokáig emlékezetes marad a könyvtár életében. A műsort Kovács P.József kkk a TV bemondója konferálta, Csák József író az Ünnepi könyvhét fontosságáról, az irodalom mai helyzetéről beszélt, majd a saját irodalmi tevékenységéről adott ismertetést.

Baranyi Ferenc költő saját verseiből olvasott fel néhányat.

A gimnáziumi énekkar közreműködése

Késmann Ildikó és Feldhoffer Kati az Ünnepi Könyvhét könyveit terjesztik.

Gyermek klub

A **gyermekkönyvtár létesítésével** a gyermekekkel való könyvtári foglalkoztatás is megindult. Bellovits Istvánné lelkesedéssel megkezdte a bábszakkör beindítását. Hetenként egyszer a könyvtárban tartják a találkozásokat és a próbákat. Legutóbb a kismalac és a farkas című bábdarabot gyakorolták. A képeken vezetőjük, Bellovits Istvánné is látható.

„Ifjú zenebarátok tagja

1977.május 1-én Fogarasy Mihályné, 1978.január 1-én Fogarasy Mihály nyugdíjba vonult.

1978.január 1-től Holitska Sándorné a megbízott könyvtárvezető.

Denk Éva a gyermekkönyvtáros

Angeli Márta olvasószolgálatos könyvtáros

Fogarasy Mihály mint nyugdíjas évi 840 órát dolgozik a könyvtárban. Beosztása: hangtáros.

Statisztika 1977.december 31-én:

Könyvállomány a Központi Könyvtárban:	23555 kötet
az 1.sz.Fiókkönyvtárban:	1872 "-"
a 2.sz.Fiókkönyvtárban:	1115 "-"
a 3.sz.Fiókkönyvtárban:	1456 "-"
a 4.sz.Fiókkönyvtárban:	567 "-"
Összesen:	28565 "-"

Olvasók száma a Központi Könyvtárban:	1884 fő
az 1.sz.Fiókkönyvtárban:	152 fő
a 2.sz.Fiókkönyvtárban:	37 fő
a 3.sz.Fiókkönyvtárban:	121 fő
a 4.sz.Fiókkönyvtárban: Okt.1-én kezdett.	30 fő
Összesen:	2224 fő

Könyvtári látogatók száma 1977-ben:	Ált.iskolások	Felnőttek
A Központi Könyvtárban:	5785 fő	8705 fő
1.sz.Fiókkönyvtárban:	1383 fő	1312 fő
2.sz.Fiókkönyvtárban:	266 fő	218 fő
3.sz.Fiókkönyvtárban:	1122 fő	875 fő
4.sz.Fiókkönyvtárban:	70 fő	29 fő
Összesen:	8626 fő	11139 fő

Kölcsönzési forgalom:	Ált.iskolások	Felnőttek
A Központi Könyvtárban:	20743 kötet	30199 kötet
1.sz.Fiókkönyvtárban:	2940 "-"	2742 "-"
2.sz.Fiókkönyvtárban:	670 "-"	603 "-"
3.sz.Fiókkönyvtárban:	2480 "-"	1870 "-"
4.sz.Fiókkönyvtárban: Okt.1-én létesült.	154 "-"	44 "-"
Összesen:	26987 "-"	35458 "-"

Közösségek a könyvtárban:

Kertbarátok Köre	Havonta egyszer találkoznak
Bélyegszakkör	Havonként kétszer "-"
Bábszakkör	Havonként négyszer "-"
Ifjú zenebarátok klubja	Havonként - Negyedévenként egyszer
Gyermekklub	Havonként kétszer találkoznak

Osztálylátogatások

1977.szeptemberében a könyvtár szerződést kötött az Általános Iskolával a kulturális feladatok közös megoldására. A szerződés pontjai között az osztálylátogatások a legfontosabbak. Évenként valamennyi osztály egy alkalommal meglátogatja a könyvtárt /40 osztály/, s a könyvtárvezető, illetve a gyermekkönyvtáros az alábbi tematika szerint foglalkozik velük:

I-II.oszt.: Ismerkedés a könyvtárral és a mesekönyvekkel.

III-IV.oszt.: Ismerkedés a legfontosabb ifjúsági könyvekkel, valamint a tananyagot kiegészítő könyvekkel.

V-VI.oszt.: Pilisvörösvár története Buda visszafoglalásáig, majd az első német telepítésektől a község mai történetéig.

VII-VIII.oszt.: Ismerkedés a katalógusokkal, majd tájékozódás a könyvtárban, s a könyvtár használata.

Rendezvények 1977-ben:

Mezőgazdasági előadás a kertbarátok részére:	8
Mezőgazdasági könyvhónapi előadás:	1
Könyvkiállítás a Mezőgazdasági könyvhónapon:	1
Jogi és pénzügyi kérdések a Kertbarátoknak:	1
Kertbarátok tanulmányi kirándulása:	1
Ifjú zenebarátok klubnapja:	4
Növendékhangverseny a könyvtárban:	4
Költészet Napja	1
"Pilisvölgye" szavalóverseny:	1
Tanári hangverseny a könyvtárban:	1
Ünnepi Könyvhét megyei megnyitója:	1
Nemzetiségi ankét a könyvtárban:	1
Híres zeneszerzők /előadás/:	1
Bábcsoport előadása: /óvodásoknak/	2
Kertbarátok Köre elnökének évvégi beszámolója:	1
Szervezett gyermekfoglalkozás:	6

Összesen: 35

Pilisvölgye szavalóverseny

Évenként visszatérő hagyományos rendezvény, melyen a környező 8 község felsőtagozatos tanulói vesznek részt.

Az 1977.évi győztesek:

1. Csendes Krisztina V.oszt.	Tinnye
2. Lukács Csilla VII.oszt.	Piliscsaba
3. Balázs Krisztina VI.oszt.	Pilisvörösvár

Könyvtáros arcképek

Mi a titka?

1978. január 1-én nyugalomba vonult Fogarasy Mihály a Pilisvörösvári Nagyközségi Könyvtár vezetője

Nehéz tárgyilagos szemlélőként szólni mindarról, amit Pilisvörösvárott, ebben a tíz és fél ezer lakosú, nemzetiségi nagyközségben tesznek az olvasás megszeretetéséért, a zenei és képzőművészeti kultúra fejlesztéséért, mindazért, amit úgy hívunk: közművelődés. Gazdagon felszerelt, tágas könyvtárban huszonnyolcezer kötet között válogathatnak az érdeklődők. A könyvtár otthont ad hangversenyeknek, ismeretterjesztő előadásoknak, író—olvasó találkozóknak, bábelőadásoknak, sőt kiállításoknak is. Van külön gyermekkönyvtára és nyelvi laboratóriummal felszerelt hangtára is, nyolcszáz lemezes választékkal. Aki pedig németül — nemzetiségi

anyanyelvén — kíván olvasni, verset vagy zenét hallgatni, az sem jön ide hiába.

— Titok? Ugyan. Nincs benne semmi különös. Szeretem az embereket és ez a falu az otthonom — mondja a könyvtár vezetője, Fogarasy Mihály.

Ami a szülőfalu szeretetét illeti: őse az elsők között, 1689-ben telepedett meg itt, Pilisvörösvárott. Katonaként érkezett ide, szülőfalujából, Schambergből. Kőműves volt az eredeti foglalkozása, de megtették községi bírónak is. Egyszóval — ahogyan ma mondanánk — közéleti ember volt s ez a közért tenni akarás élt nemzedékről nemzedékre. Fogarasy Mihályban úgy, hogy a némettanári hivatást választotta. Két évtizeden át tanította faluja gyermekeit az anyanyelvre. Nagyszerű életpálya, de ő nem érte be ezzel. Szinte az első perctől kezdve gyűjtötte a könyveket, hátizsákban hordta, talicskával szállította a művelődési házba, ahol egy négyszer négy méteres irodából könyvtárat varázsolt. S ahogy sokasodtak a könyvek, úgy kopogtatott be sorra a házakhoz: olvasókat toborzott. Ennek éppen huszonöt esztendeje.

Az ötvenes években történt, hogy megüresedett az ásványbányászati vállalat kis művelődési háza. Délután értesült erről Fogarasy Mihály s még aznap, az éj leple alatt, kézikocsival átköltöztette a könyvtárat. Önkényesen. Másnap Peller János tanácselnök felelősségre vonta cselekedetéért — és kiutalt ötezer forintot, hogy berendezkedjen.

Régi történet, ma már kevesen emlékeznek rá, hogyan alapított könyvtárat negyedszázada Pilisvörösvárott Fogarasy Mihály és felesége. A most diplomázó könyvtárosok magukban talán meg is mosolyogják a régi történetet, hiszen számukra mindez már elképzelhetetlen. S talán az is, hogy színjátszókört alapítottak a könyvtárban. Molière-t játszottak, gyermekműsorokat rendeztek, községtörténeti kiállítást szerveztek.

Pedig igaz mindez, az utolsó szóig. Igazát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy itt működik ma is a művelődési ház énekkara, a bélyeg- és a bábszakkör, a gyermekklub, a kertbarátok köre és az ifjú zenebarátok klubja is.

Hogy mi köze mindennek a könyvtár munkájához? Nagyon sok. Itt, Pilisvörösvárott ugyanis már óvodás korban a könyvtárba szoktatják a gyerekeket. De vajon — kérdezhetné bárki és látszólag joggal —, mit keresnek az óvodások, akik még olvasni sem tudnak, a könyvtárban? Ők még valóban nem tudnak olvasni, de a könyvet már ismerik, amiből olyan sok szép mesét mondanak el nekik az óvónénik. S mivel az általános iskola bábszakköre rendszeresen tart az óvodások részére bábelőadásokat a könyvtárban, megismerhetik, hogy még nagyon sok könyv kínál számukra érdekes történeteket. S aki egészen kicsi korában már önállóan forgathatja a könyveket, életre szóló barátságban marad velük. Ezért szorgalmazzák, hogy minél több diáknak is ez legyen a második otthona. Tavaly már huszonöt osztály számára tartottak itt foglalkozásokat, az elsőtől a nyolcadikig. És itt rendezték meg a Pilisvölgye szavalóversenyt és a Képes történelem című vetélkedőt is.

Mindennek eredményeként a gyermekolvasók száma már a hétszázat közelíti, ami azt jelenti, hogy az általános iskolás diákok hatvan százaléka a könyvtár beiratkozott olvasója.

A másik, nem mindennapi eredmény: a felnőtt olvasók negyvenöt százaléka munkás! Hogyan sikerült ez? Egy példa a sok közül. A faluban élő munkásemberek majd mindegyikének van egy kis kertje a ház körül, aminek legfőbb célja, hogy rendezettségén kívül hasznos is legyen: teremje meg a legfontosabb zöldségfélét és gyümölcsöket, amire egy-egy családnak szüksége van. Ezért alakították meg a könyvtárban a kertbarátok körét, akik részére tavaly tizenegy szakelőadást rendeztek, tanulmányi kirándulást szerveztek Sopronba és Fertődre, és helyszíni kertszemléket is tartottak a kör tagjainál. Hogy mi haszna ebből a könyvtárnak? Aki rendszeresen eljár a kör rendezvényeire, az soha nem megy haza könyvek nélkül.

A nagyközség lakóinak több, mint a fele érti, beszél — ha nem is írodalmi fokon —, a német nyelvet. Számukra, valamint az óvodákban és az iskolákban tanuló gyerekek számára ma már hatszáznál is több német nyelven íródott könyv található a könyvtárban, külön polcokon elhelyezve.

És van egy érdekes, új jelenség is. Az utóbbi években sok pilisvörös-

vári fiatal vállalt néhány évre munkát az NDK-ban. Nem egy közülük ott választott magának feleséget is. Érthető, ha ők is keresik a német könyveket.

A tanács, a lehetőségekhez képest, igen bőkezűen támogatja a könyvtár munkáját. Tavaly kétezeröttszáz új kötetet vásároltak. És a gyarapodásnak más módja is van. A hangtárt és a nyelvstúdiót abból a százezer forintból rendezték be, melyet egy könyvtári pályázaton nyertek. A színes televíziót és a zongorát pedig abból az összegből vették, amit a Kiváló Könyvtár címért kaptak.

Prukner Pál

A szó elszáll, az írás és a fénykép megmarad és hűen őrzi az eseményeket. Ezért a könyvtárvezetői időm hűséges közönségét újra visszaidézem. Ugyanigy visszaidézem még egyszer a zenei hangversenyek és a számtalan kulturális műsorok fáradhatatlan zenei kísérőit, Hidas Györgyné és Lukács Mária tanárnők arcképeit. Köszönöm a segítséget és a hűséget.

Búcsúztató helyett

1978. május 19-én közlekedési baleset következtében elhunyt Molnár Irma, a Budakeszi nagyközségi-járási könyvtár vezetője. Harmincéves volt.

Molnár Irmát kicsi leány korától ismer-tem és szerettem. Volt a lényében valami sajátos, kisugárzó derű, amely azonnal bűv-körébe vonta az embert, ha a közelébe ke-rült. Sem szárnyaszegettnék, sem siránkozó-nak nem láttam soha. Biztosan voltak nehéz, gyötrelmes órái, napjai (miért ne lettek vol-na?!), de a társak között mindig magabiztos énjére talált, s kifényesedett.

Akarva-akaratlanul magára irányította a körülötte levők figyelmét, anélkül, hogy bár-mikor központ vagy ünnepekt kívánt volna lenni; ehhez hiányzott belőle a szükséges önzés és szerepelhetnemség. Figyelni kellett rá —, ilyen ember volt. Ki ne emlékezne: villogó-okos megjegyzéseire?! kedves, kis — hol örvendező, hol ironikus — nevetésére?!

derűs, de mindig fürkésző tekintetére?!

Igen, biztosan sokan emlékszünk így rá, de mindez személyisége lel-tárának csak a kezdete.

Nem tartozott az álmodozó, porcelán mosolyú leányok közé. Éppen ellenkezőleg! Hamar kardot rántott, ha úgy hozta a szó, s konokul monda-tvédte az igazát. Közben mosolygott, fel-felnevetett, de a szava suhogó kardél volt. Kisebb-nagyobb szópárbaj nem egyszer megesett kettőnk kö-zött is, így nyugodt lelkiismerettel állíthatom: izgalmas szellemi torna volt vele vitatkozni. Érvei — akár a lézersugarak — gondolataim leg-mélyére villantak be, s továbbgondolkozásra ösztökéltek. Napok múlva is eszembe jutott egy-egy megjegyzése, s arra kényszerített, hogy eltöpreng-jek az addig cáfolhatatlannak tartott véleményemen.

Valószínűleg ebből fakadt, hogy ahányszor találkoztunk, mindig gyors lelkiismeret-vizsgálatot végeztem: vajon igazítottam-e hibás gondolatsoro-mon? Pedig rendszerint alig-alig került elő egy-egy régebbi párbeszédünk: — nem tartozott a megszállott számonkérők közé. Sőt! Ennek ellenére — vagy talán éppen ezért! — lelkiismeretünk élesztője volt.

Volt. Így írom le, így kell leírnom: volt. Iszonyú. Nézek vissza az emlékeimbe, bámulok magam elé a papírra, s — igen — tudomásul kell vennem: volt. Huszonöt év mélységébe nyúlok le, hogy felsejő emléktöre-dékekből felidézzem őt, de szememet elhomályo-sítja a könny, s már csak arra tudok gondolni, ő csak volt és már nincs.

Itt még köztünk volt

A nyugdíjazásommal és a könyvtárral kapcsolatos kéréseimet az alábbiakban terjesztettem a Községi VB elé:

1. Guth Lőrincné, könyvtári takarítónő havi bérét 1977. január 1-től 100,-Ft-tal kérem emelni.
2. Fogarasy Mihályné /aki 1977. május 1-én kezdi meg nyugdíját, s jelenleg a felmondási idejét tölti/ 8 órás munkahelyét kérem Denk Évának adni, illetve kérem őt 4 órás állásából 8 órás állásba kinevezni./ Denk Éva sikeresen felvételizett a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán, s jelenleg a főiskola I. éves levelezőtagozatos hallgatója./
3. Az elmúlt esztendő novemberében beadott kérésemben 1977. szeptember 1-ét jelöltem meg nyugdíjba vonulásom idejét. Kérem engedélyezni, hogy ez a dátum december 31-re módosuljon. /Kérésem oka: A VB elnök 2 1/2 hónapra emelte a felmondási időmet és teljes évi szabadságot biztosított számomra./
4. Kérem engedélyezni, hogy Denk Éva megüresedő 4 órás állását én tölthessem be úgy, hogy a törvényben megengedett évi 840 órát ~~köztudományi~~ dolgozhassam le a könyvtárban./ Szerződéskötés megegyezés alapján./
5. Ha a könyvtárvezetői állásra többen pályáznának, kérem első sorban Holitska Sándornét támogatni, aki pilisvörösvári lakos, könyvtárosi szakképzettséggel és vizsgával rendelkezik, 9 éves könyvtárosi gyakorlata van, ezenkívül jól ismeri a pilisvörösvári olvasókat.
6. Kérem a VB elnökét, engedélyezze, hogy amennyiben Holitska Sándornét jelölik ki könyvtárvezetőnek, a helyi gimnázium most végzős tanulói közül olyan fiataalt javasolhassunk könyvtárba való felvételre /gyermekkönyvtárosi funkcióra/, aki vállalja, hogy még most tavasszal felvételre jelentkezik magyar-könyvtár szakon a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán
7. Nyugdíjba vonulásom előtti évre való tekintettel kérem béremet 3 %-os bérfelzárkózásból felemelni.

Ezzel a 25, évi könyvtárosi és könyvtárvezetői munkámat befejeztem és a könyvtár vezetését Holitska Sándornének átadom.

Kivánom, hogy a könyvtár további fejlődést érjen el és továbbra is a község, valamint az olvasók szolgálatában egyre nagyobb eredményeket érjen el.

Fogarasy Mihály

„Hervorragende Gemeindebibliothek“

Pilisvörösvár N Z. 28. V. 1971.

Prämien für hervorragende Kulturhäuser, hervorragende Bibliotheken überreichte Dr. József Garamvölgyi, stellvertretender Minister für Bildungswesen. Auf unserem Bild übernimmt Frau Ibolya Fogarasy, Leiterin der Gemeindebibliothek Pilisvörösvár, die Auszeichnungsurkunde.

Fogarasy Mihályné könyvtárvezető 1971.
május 28-án Dr. Garamvölgyi József a
Kultuszminisztérium helyettes miniszte-
rétől átveszi a
"Kiváló Könyvtár"
kitüntetést

Holitska Sandorne 1968. július 1-én vette át hivatalát a könyv-
tarban. Könyvtárosi vizsgák letétele után a katalógusok fejleszté-
se lett a feladata. 1978-ban átvette a könyvtár vezetését.